

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

OPERAČNÍ PROGRAM
PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST
na období 2007 - 2013

Připravil Útvar rozvoje hl. m. Prahy
ve spolupráci s Odborem zahraničních vztahů
a fondů Evropské unie MHMP

9. října 2006

OBSAH

ÚVOD	5
1. SOUČASNÁ EKONOMICKÁ A SOCIÁLNÍ SITUACE REGIONU	8
1.1 Zhodnocení výchozích dokumentů.....	8
1.2 Analýza ekonomické a sociální situace	9
1.2.1 Základní charakteristika regionu	9
1.2.2 Geografické údaje	10
1.2.3 Správní členění	10
1.2.4 Demografické indikátory a sociální prostředí	11
1.2.5 Výkonnost regionu a odvětvová struktura ekonomiky	12
1.2.6 Podnikání a inovační kapacity.....	14
1.2.7 Lidské zdroje a trh práce	16
1.2.8 Technická infrastruktura	18
1.2.9 Informační a komunikační služby	19
1.2.10 Dopravní infrastruktura	20
1.2.11 Životní prostředí	23
1.3 Zhodnocení zkušeností s realizací dosavadních rozvojových programů	26
1.3.1 Zkušenosti s programem JPD 2 z věcného hlediska	26
1.3.2 Zkušenosti s programem JPD 2 z implementačního hlediska.....	28
1.4 Absorpční kapacita regionu	28
1.5 SWOT analýza.....	30
1.5.1 Výchozí SWOT analýza.....	30
1.5.2 SWOT analýza programu.....	33
2. POPIS ZVOLENÉ STRATEGIE	37
2.1 Shrnutí analýzy	37
2.2 Strategie rozvoje regionu.....	38
2.2.1 Východiska.....	38
2.2.2 Strategická vize	40
2.2.3 Globální cíl, specifické cíle a indikátory programu	41
2.3 Související dokumenty	45
2.3.1 Soulad se Strategickými obecnými zásadami Společenství.....	45
2.3.2 Soulad s prioritami ERDF	46
2.3.3 Vazba na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec	47
2.3.4 Vazba na další strategické dokumenty ČR.....	49
2.3.5 Vazba na Operační program Praha - Adaptabilita	51
2.3.6 Vazba na projekty do Fondu soudržnosti.....	52
2.3.7 Vazba na strategii sousedního regionu Střední Čechy	52
2.4 Horizontální témata a uplatnění principu partnerství	53
2.4.1 Udržitelný rozvoj a životní prostředí	53
2.4.2 Rovné příležitosti	56
2.4.3 Uplatnění principu partnerství.....	56
2.5 Výstupy z ex-ante hodnocení	57

2.6 Výstupy z hodnocení SEA.....	60
3. PRIORITNÍ OSY A OBLASTI PODPORY	65
3.1 Prioritní osa 1 - Dostupnost a prostředí.....	65
3.2 Prioritní osa 2 - Inovace a podnikání.....	79
3.3 Prioritní osa 3 - Technická pomoc.....	85
4. IMPLEMENTACE	88
4.1 Řídící orgán	88
4.2 Příjemci.....	90
4.3 Monitorování a monitorovací výbor.....	90
4.4 Evaluace	91
4.5 Informační systém	92
4.5 Proces výběru projektů	92
4.6 Informovanost a publicita.....	93
4.7 Auditní orgán.....	95
4.8 Systém finanční kontroly.....	96
4.9 Platební a certifikační a orgán	99
4.10 Finanční toky	100
4.11 Systém účtování.....	102
4.12 Veřejná podpora	102
5. FINANČNÍ PLÁN	103
5.1 Základní východiska.....	103
5.2 Rozdělení finančních zdrojů podle prioritních os	103
5.3 Členění podle druhu finančních zdrojů	104
5.4 Časové rozložení čerpání finančních prostředků.....	105
SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT.....	106
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	107

ÚVOD

Zdůvodnění užití podpory ze strukturálních fondů Evropské unie na období 2007 až 2013

Hlavní město Praha patří v současné době k nejdynamičtějším a nejúspěšnějším regionům Střední Evropy. Plní řadu významných rolí jak v rámci českého státu, tak i širšího evropského prostoru. Je hlavním městem České republiky a sídlem mnoha státních i nadnárodních institucí, je „branou“ do České republiky přitahující a dále šířící mezinárodní kontakty a zahraniční ekonomické aktivity, je národním centrem vzdělanosti, výzkumu a vývoje i přitažlivou turistickou destinací. Na území města vzniká téměř jedna čtvrtina hrubého domácího produktu České republiky a objem investic realizovaných v Praze činí zhruba 20 % celé ČR. V Praze působí řada významných českých i zahraničních podniků především v oblasti služeb, telekomunikací a financí. Praha má dobrý rating (A-), nízkou míru nezaměstnanosti (3,2 % na konci roku 2005) a její atraktivita pro podnikání a investice byla v roce 2005 oceněna 12. až 13. místem mezi 30 předními metropolemi Evropy (Cushman & Wakefield, Healey & Baker: European Cities Monitor 2005). Za posledních 10 let se zlepšila dostupnost Prahy silniční i leteckou dopravou a kapacita pražského mezinárodního letiště vzrostla téměř na trojnásobek (cca 10 milionů cestujících za rok).

Praha se však potýká s řadou závažných problémů. Přes mnohá zlepšení stále patří k českým regionům s nejvíce narušeným životním prostředím, se značně znečištěným ovzduším a vysokou hlukovou zátěží, její dopravní infrastruktura zdaleka neodpovídá současným, natož budoucím potřebám a kvalitní lidský a inovační potenciál města je využit jen zčásti.

Praha je odhodlána hrát důležitou roli mezi evropskými městy i v budoucnosti. Aby také v příštím desetiletí byla městem dynamickým a konkurenceschopným, aby plnila všechny funkce hlavního města českého státu i významného centra Evropské unie, musí doplnit a zmodernizovat dopravní infrastrukturu a telekomunikační služby, zlepšit životní prostředí, lépe využít inovační potenciál, zejména kapacity výzkumu, vývoje a vysokých škol, soustředěné v Praze a nadále vytvářet příznivé podmínky pro podnikání ve městě.

K naplnění těchto strategických cílů Prahy by v období 2007 - 2013 měla přispět také podpora ze strukturálních fondů Evropské unie.

Hlavní město Praha se řadí mezi nejvyspělejší regiony Evropské unie, proto - na rozdíl od ostatních regionů České republiky - nemůže čerpat podporu v rámci cíle EU¹ „Konvergence“. Na základě doporučení Evropské komise a v souladu s následujícími nařízeními se zaměřila na podporu v rámci cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“.

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999

Operační program Praha - Konkurenceschopnost vychází z aktualizace Národního rozvojového plánu ČR, která byla připravena na základě usnesení Vlády ČR č. 245/2005 z 2. března 2005.

¹ Cíl Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU na období 2007 - 2013

Globálním cílem Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 - 2013 je přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU-25. Česká republika bude usilovat o růst zaměstnanosti, o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování kvality života obyvatelstva.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost přispívá k naplňování globálního cíle Národního rozvojového plánu ČR zejména prostřednictvím prioritní osy „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“, priority „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost - Praha“. Cílem této priority je trvale udržitelný rozvoj Prahy jako významného centra socioekonomických, kulturních, vzdělávacích, výzkumných a inovačních aktivit.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost je zpracován v souladu² také s dalšími strategickými dokumenty:

- Strategickými obecnými zásadami Společenství,
- Lisabonskou strategií (2000, revize 2005),
- Strategií udržitelného rozvoje EU (Göteborg, 2001),
- Národním strategickým referenčním rámcem pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v letech 2007 až 2013,
- Strategií hospodářského růstu ČR,
- Národním programem reforem ČR,
- Strategií udržitelného rozvoje ČR,
- Strategií regionálního rozvoje ČR,
- Strategickým plánem hl. m. Prahy.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost je komplementární s následujícími operačními programy:

- Operačním programem Praha - Adaptabilita (ESF),
- Operačním programem Doprava (FS),
- Operačním programem Životní prostředí (FS),
- Operačním programem Výzkum a vývoj pro inovace (ERDF),
- Regionálním operačním programem NUTS 2 Střední Čechy (ERDF).

Operační program Praha - Konkurenceschopnost bude čerpat finanční podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). V období 2007 - 2013 podpora z ERDF zahrnuje celé území hl. m. Prahy³. K předpokládané výši evropské podpory bude zajištěn odpovídající finanční podíl z dalších zdrojů (státní rozpočet, finanční prostředky města, spoluúčast soukromého sektoru apod.).

Globálním cílem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU prostřednictvím odstranění rozvojových bariér a slabin regionu, zkvalitněním městského prostředí, zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvinutím inovačního potenciálu města.

Tento cíl bude naplňován prostřednictvím specifických cílů:

² Soulad s uvedenými dokumenty je podrobněji popsán v jednotlivých částech kapitoly 2, soulad s Národním rozvojovým plánem ČR a Národním strategickým referenčním rámcem též v kapitole 3.

³ V období 2004 – 2006 bylo v rámci Cíle 2 možné čerpat prostředky z ERDF pouze na části území regionu (31 % obyvatel, cca 40 % rozlohy).

- Zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a zkvalitnění životního prostředí
- Zvýšení konkurenceschopnosti Prahy rozvojem a efektivním využitím jejího inovačního potenciálu

Na specifické cíle navazují dvě hlavní prioritní osy „Dostupnost a prostředí“ a „Inovace a podnikání“. Třetí prioritní osou je „Technická pomoc“.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost vznikal souběžně s přípravou Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 – 2013 a Národního strategického referenčního rámce. Dokument prošel hodnocením ex-ante a SEA.

Řídícím orgánem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost bylo usnesením Vlády ČR č. 175 ze dne 22. února 2006 určeno hl. m. Praha.

1. SOUČASNÁ EKONOMICKÁ A SOCIÁLNÍ SITUACE REGIONU

1.1 Zhodnocení výchozích dokumentů

Základními výchozími dokumenty pro přípravu operačního programu byly Národní rozvojový plán ČR na období 2007 - 2013 a Strategický plán hl. m. Prahy (2000).

Národní rozvojový plán ČR je zaměřen na posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky, rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti, životní prostředí a dostupnost, vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky.

Strategický plán hl. m. Prahy klade důraz na roli Prahy jako hlavního města ČR, na ekonomiku města, kvalitu života a prostředí, dopravní a technickou infrastrukturu, řízení a správu, prostorový rozvoj.

Hlavním společným okruhem obou dokumentů je trvale udržitelný rozvoj Prahy a podpora rozvoje městských oblastí jako akceleratorů růstu a rozvoje regionů. Oba dokumenty také zdůrazňují nutnost plnohodnotné spolupráce ve sjednocené Evropě. Nadregionální význam Prahy je hlavním důvodem oprávněnosti čerpat podporu z fondů Evropské unie.

Druhým okruhem společných témat je:

- zlepšení kvality životního prostředí,
- zkvalitnění environmentální infrastruktury,
- podpora úspor energií,
- zlepšení dostupnosti dopravy,
- zlepšení dostupnosti informačních a komunikačních služeb.

V souladu s kapitolou 4.2.10 Národního rozvojového plánu ČR se uvedená témata stala obsahem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Do třetího okruhu společných témat pro oba dokumenty patří:

- konkurenceschopný podnikatelský sektor,
- posílení kapacit výzkumu a vývoje,
- tvorba inovací,
- rozvoj udržitelného cestovního ruchu.

V souladu s kapitolou 4.2.10 Národního rozvojového plánu ČR se uvedená témata stala obsahem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Cestovní ruch, který není přímo zahrnutý do tří priorit ERDF pro regiony v rámci cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ na období 2007 - 2013, je v těchto regionech možné podporovat prostřednictvím podpory podnikatelského sektoru, zlepšováním prostředí města apod.

Čtvrtým společným okruhem jsou témata zaměřená na podporu vzdělávání, posílení adaptability lidských zdrojů, zvýšení flexibility trhu práce, posilování sociální soudržnosti, rozvoj informační společnosti a modernizaci veřejné správy. V souladu s kapitolou 4.2.11 Národního rozvojového plánu ČR jsou předmětem Operačního programu Praha - Adaptabilita.

1.2 Analýza ekonomické a sociální situace

1.2.1 Základní charakteristika regionu

Hlavní město Praha je historicky přirozeným centrem správy státu, jeho hospodářství a mezinárodních vztahů, duchovního a společenského života. Hlavní město poskytuje sídlo a služby orgánům státní správy, zákonodárným i politickým institucím, firmám s celostátní i nadnárodní působností. Hraje klíčovou roli při tvorbě a udržování české identity i v šíření nových poznatků. Praha je však rovněž bydlištěm více než milionu obyvatel a je součástí sociálně ekonomické a sídelní struktury celé země se svým dílem odpovědnosti za její budoucí rozvoj. Chce být oporou při proměně České republiky v moderní demokratický stát a důvěryhodným partnerem ostatním částem země.

Mapka č. 1

ZAŘAZENÍ REGIONŮ NUTS 2 DO CÍLŮ EU (2007 - 2013)

Zdroj: STR ÚRM, MMR ČR, EU

Vstup České republiky do Evropské unie v květnu 2004 se stal silným impulsem i pro Prahu. Chce využít odstraňování bariér ve vztazích mezi státy, regiony i městy na evropském kontinentu a stát se významným místem kontaktů evropského východu a západu. Městská správa se proto aktivně zapojila do činnosti evropských struktur a propaguje Prahu jako vhodné místo pro sídlo významných mezinárodních institucí i velkých mezinárodních setkání. V uplynulém desetiletí se podařilo zvýšit její podnikatelskou atraktivitu a výrazně posílit pozici na „trhu evropských metropolí“. Praha si je také vědoma existujících problémových míst např. v nedostatečně kapacitním napojení města na některé dopravní evropské sítě nebo v nevyhovující nabídce a kvalitě některých služeb; vyvíjí proto mimořádné úsilí, aby tyto nedostatky odstranila.

Praha přikládá mimořádný význam vztahům s regionem NUTS 2 Střední Čechy (Středočeský kraj). Hlavní město je pro tento region zejména zdrojem pracovních příležitostí, centrem jeho správy, vzdělávání, kultury, nakupování a dalších aktivit. Naopak středočeský region je pro pražské obyvatelstvo hlavním rekreačním zázemím, na jeho území se realizují pro Prahu (a tím i celou Českou republiku) nezbytné dopravní stavby. Spolupráce Prahy s regionem Střední Čechy se zatím převážně projevuje v provozování integrovaného systému veřejné dopravy, méně již v pravidelné koordinaci jejich rozvojových záměrů a realizaci společných investičních řešení.

1.2.2 Geografické údaje

Hlavní město Praha se z geografického hlediska nachází ve středu Evropy. Má příznivou polohu k okolním státům; od hranic s Německem a Polskem je vzdáleno 120 km, od hranic s Rakouskem 150 km a od hranic se Slovenskem přibližně 250 km.

Praha je rovnoměrně obklopena regionem Střední Čechy. Současná rozloha města je výsledkem přirozeného historického vývoje a dlouhodobého územního růstu. Rozkládá se na 496 km², což představuje 0,6 % území České republiky. Praha má velmi členitý reliéf. Vnitřní město se nachází v rozšířeném údolí řeky Vltavy, která jej rozděluje na dvě části. Vnější město se rozkládá na okolní vyvýšené plošině. Výškové rozdíly mezi jednotlivými částmi města zvyšují náročnost řešení dopravních a dalších liniových staveb.

V centru města dlouhodobě dochází k poklesu počtu bydlících obyvatel. Soustředí se zde centrální orgány veřejného i soukromého sektoru. České i zahraniční firmy sem umísťují svá zastoupení. Vnější území města slouží pro novou bytovou výstavbu nebo výstavbu komerčních a logistických center. Třetinu území města pokrývají plochy zeleně. Desetina území je využita pro obytnou zástavbu.

1.2.3 Správní členění

Podle zákona o hlavním městě je Praha statutárním městem. Je zároveň obcí, krajem, regionem soudržnosti, statistickou jednotkou EU na úrovni NUTS 2 i 3. Praha je spravována orgány hlavního města, tedy Zastupitelstvem, Radou a Magistrátem hl. m. Prahy. Z hlediska výkonu státní správy je rozdělena na 22 správních obvodů a z hlediska samosprávného se člení na 57 autonomních městských částí s vlastními volenými orgány. Tyto části jsou rozlohou, počtem obyvatel, stupněm urbanizace, kvalitou technické infrastruktury i sociálně-ekonomickými podmínkami života obyvatel rozdílné.

Mapka č. 2

SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ HL. M. PRAHY

Zdroj: STR ÚRM

1.2.4 Demografické indikátory a sociální prostředí

V Praze žije 1 181 610 trvale bydlících osob (statistika ČSÚ k 1. 1. 2006), tedy 11,5 % obyvatel republiky. Dlouhodobě zde bydlí kolem 80 tisíc cizinců. Za prací a studiem do Prahy dojíždí kolem 220 tisíc osob, především z regionu Střední Čechy. Dalších více než 100 tisíc osob v hlavním městě denně z různých důvodů pobývá (zahraniční i domácí návštěvníci, pracovníci na služebních cestách a zhruba 10 tisíc cizinců bez povolení k pobytu). V běžném dni se tak v hlavním městě pohybuje kolem 1,5 milionu osob.

Dlouhodobý růst počtu obyvatel hl. m. Prahy byl až do začátku 90. let ovlivňován imigrací z celého Československa. Od roku 1993 začal, vlivem záporného migračního salda a přetrvávajícího záporného přirozeného přírůstku, celkový počet obyvatel Prahy klesat. Do roku 2001 se snížil o 5 % (tj. o 60 tisíc osob). Od roku 2002 opět dochází k růstu počtu obyvatel, a to díky kladnému migračnímu saldu. Většinu migrantů tvoří občané s cizí státní příslušností, kteří se stěhují převážně za prací. Změna migračního salda byla způsobena tím, že se od roku 2001 do úhrnu obyvatel započítávají také cizinci s dlouhodobým pobytem. Podle bilancí obyvatelstva se Češi z hlavního města spíše vystěhovávají, a to převážně do jeho nejbližšího okolí ve Středních Čechách.

Ženy tvoří v populaci Prahy 52,2 %. Jejich podíl je vyšší ve starších věkových skupinách, naopak v dětském věku jsou více zastoupeni chlapci.

Praha představuje v rámci republiky největší koncentraci městského obyvatelstva s hustotou zalidnění 2 382 osob na km². V centrální části města a na sídlištích přesahuje hustota 10 tisíc obyvatel na km², ale některé jeho části si zachovaly příměstský charakter s hustotou nižší než 200 osob na km².

Charakteristickým rysem Prahy je stárnutí populace, které se projevuje nízkým zastoupením dětí a vysokým podílem osob vyšších věkových skupin. Děti do 15 let tvoří jen 12 % (2004) populace (ČR 15,2 %, EU-25 16,4 %), ale počty narozených se v posledních letech začínají mírně zvyšovat. Naproti tomu podíl osob starších 65 let dosahuje 16 % (ČR 13,9 %, EU-25 16,5 %) a vzhledem k vysokému počtu dnešních šedesátníků bude tento podíl dále růst. Průměrný věk obyvatel 41,7 let (2004) je trvale nejvyšší ze všech krajů (ČR 39,8) a stále se mírně zvyšuje. V letech 2003 - 2004 dosáhla naděje dožití pražských žen 79,6 let a mužů 74,1 let (ČR ženy 79,0 let a muži 72,6 let, EU-25 ženy 81,3 let a muži 75,1 let).

Projekce vývoje obyvatelstva v Praze, uvažovaná bez migrace, počítá s poklesem počtu obyvatel. Předpokládá se mírný nárůst počtu narozených dětí, který však nezajistí přirozený přírůstek. Pražská populace bude dále stárnout, bude se zvyšovat počet nejstarších osob, a to díky zlepšování zdravotního stavu obyvatel a také vstupem populačně silných válečných a poválečných generací do důchodového věku. Počet obyvatel a jeho struktura bude ve větší míře záviset na masivní vnitřní a zahraniční migraci.

Úroveň kriminality je v Praze srovnatelná s obdobnými evropskými metropolemi, ale ve srovnání s ostatním územím republiky je zhruba trojnásobná (na 100 obyvatel Prahy připadá zhruba 8 trestných činů). Nejhuře jsou trestnou činností postiženy centrum města a panelová sídliště. Zvyšuje se počet osob ohrožených sociálním vyloučením. Nejvíce ohroženi jsou příslušníci národnostních menšin, především Romové, občané po výkonu trestu, drogově závislí a bezdomovci. Překážky v začleňování na trh práce existují zejména u zdravotně a tělesně postižených, dále pak u obyvatel v předdůchodovém věku a u rodičů pečujících o děti.

Problematika lidských zdrojů zaměřená na politiku zaměstnanosti, vzdělávání, sociální integraci a rovnost příležitostí je předmětem Operačního programu Praha - Adaptabilita, který se zpracovává souběžně s tímto dokumentem. Proto je tato oblast v analytické i programové části Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zachycena pouze v rozsahu

odpovídajícím oblastem podpory a konkrétním projektům, které po metodické stránce do tohoto dokumentu přísluší.

1.2.5 Výkonnost regionu a odvětvová struktura ekonomiky

Ekonomická základna Prahy tradičně zaujímá důležité postavení v hospodářství země. Významná část pražské ekonomiky prošla restrukturalizací a soukromý sektor se stal rozhodujícím nositelem její výkonnosti. Ve vlastnických vztazích i manažerských strukturách se uplatňují zahraniční subjekty, jejichž působnost často přesahuje středoevropský prostor. Praha se prosadila v konkurenci evropských velkoměst a dlouhodobě si udržuje dobré ratingové hodnocení pro investování (Standard Poor's, stupeň A-). Do ekonomiky se tak promítly silné stránky města – poloha Prahy ve středu Evropy, obnova její prestiže a růst kvality podnikatelského prostředí.

Vytvářený hrubý domácí produkt (HDP) v regionu Praha se blíží 25 % celostátního objemu (23 % v roce 2004) a na jeho území se realizuje více než jedna pětina všech investic České republiky. V přepočtu na 1 obyvatele překračuje objem HDP v Praze (31 893 v paritě kupní síly, tzv. Power Purchasing Standard, v tržních cenách) více než dvojnásobně průměr České republiky (201,8 % v roce 2004) a tento rozdíl je ještě výraznější ve srovnání s ostatními kraji (232,5 % v roce 2004). Region NUTS 2 Praha je ekonomicky nejsilnějším regionem nových členských států Evropské unie a jedním z nejvýkonnějších ve střední Evropě. I když vývoj objemu HDP (v paritě kupní síly na 1 obyvatele v tržních cenách) v roce 2004 za celou ČR (15 808, tj. 71 % EU-25) vykazuje mírné posilování vůči EU (22 288, tj. 100 % EU-25), Praha překročila unijní průměr o více než 40 % (143 % EU-25).

Tabulka č. 1

HDP NA 1 OBYVATELE V % EU-25 PODLE PPP - SROVNÁNÍ MĚST

město	2001	2002	2003
EU - 25	100,0	100,0	100,0
Praha	137,9	137,8	138,2
Berlín	99,4	96,8	96,0
Budapešť	112,4	122,8	122,0
Vídeň	173,5	171,2	170,9
Varšava	131,5	133,7	139,3
Bratislava*	106,9	115,4	115,9

* Bratislavský kraj

Zdroj: Srovnání Praha a středoevropská města, Eurostat

Charakteristickým znakem vývoje ekonomiky Prahy je dlouhodobé posilování obslužné sféry a pokles podílu výrobních odvětví. Tento základní transformační proces byl v podstatě dokončen a sektor služeb produkuje v současnosti již 80 % regionálního HDP. Odvětvová struktura ekonomiky Prahy je tak již srovnatelná s obdobnými západoevropskými městy.

Tabulka č. 2

VÝKONY PODLE ODVĚTVÍ V ROCE 2004 (hrubá přidaná hodnota)

odvětví	podíl Prahy na výkonech odvětví ČR (v %)	podíl odvětví na výkonech (v %)		
		v Praze	v celé ČR	v ČR mimo Prahu
zemědělství, lesnictví, dobývání surovin	0,5	0,1	4,5	5,7
zpracovatelský průmysl	8,2	9,2	25,9	30,9

odvětví	podíl Prahy na výkonech odvětví ČR (v %)	podíl odvětví na výkonech (v %)		
		v Praze	v celé ČR	v ČR mimo Prahu
výroba a rozvod elektřiny, tepla, vody	17,3	3,0	4,0	4,2
stavebnictví	19,4	5,8	6,9	7,2
obchod, opravy	31,0	16,7	12,5	11,3
pohostinství, ubytování	36,9	3,2	2,0	1,7
doprava, skladování, pošty a telekomunikace	27,5	13,0	10,9	10,3
peněžnictví, pojišťovnictví	60,2	8,1	3,1	1,5
komerční služby, věda a výzkum	39,4	22,6	13,2	10,4
veřejná administrativa, školství, zdravotnictví, sociální činnost	22,2	13,2	13,7	14,0
ostatní veřejné, sociální a osobní služby	34,4	5,1	3,3	2,8
celkem	23,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ

Specifická pozice Prahy je jednoznačná ze srovnání odvětvové struktury výkonů s ostatním územím republiky. Patrné je to zejména u podílů oborů finančnictví, ale také komerčních služeb (poradenství, nemovitosti, reklama, činnosti v oblasti informatiky a e-slужeb a další podnikatelské činnosti), pohostinských a ubytovacích služeb a obchodních činností, a to přestože např. obchodní síť se rychlým tempem rozšiřuje do všech oblastí státu. Stabilizoval se podíl zpracovatelského průmyslu, který (logicky) nedosahuje hodnot v ostatních krajích. Výrazně se ale profilují některé obory, které jsou oporou i v celostátním měřítku (polygrafie, potravinářství, farmacie, výroba kolejových vozidel, elektrotechnika). Stavebnictví ustálilo své kapacity v rozsahu zajišťujícím objem i kvalitu poptávky města.

Hlavní osu ekonomiky Prahy představují terciární odvětví. Jde o obchodní, dopravní, skladové a telekomunikační činnosti a především odvětví komerčních služeb, které tvoří více než pětinu hrubé přidané hodnoty ekonomiky hlavního města. Podíly terciárních odvětví z pohledu zaměstnanosti jsou obdobné. Převážná část služeb prošla výrazným vývojem jejich věcné nabídky, organizační i vlastnické struktury i hmotné základny. Například vznik nákupních center, převážně se zahraničním kapitálem, vytvořil zcela novou kvalitativní nabídku, někdy však ohrožující existenci menších obchodních jednotek. Problematická je i realizace velkokapacitních logistických center, které jen zčásti zajišťují potřeby Prahy a stávají se „mezinárodním překladištěm“.

Významnou součástí pražské ekonomiky se stal cestovní ruch. V roce 2005 využily téměř 4 miliony návštěvníků ze zahraničí pražské ubytovací kapacity a počet přenocování dospěl k hranici 11,5 milionu. Turistiku podpořily v uplynulých letech rozsáhlá výstavba velmi kvalitních hotelů (téměř 50 % lůžek je v hotelích se 4 a 5 hvězdičkami) a zprovoznění nového odbavovacího terminálu letiště Praha-Ruzyně. Zatím nebyly zcela překonány některé problémy v oblasti kvality nabízených služeb a nabídky nových produktů cestovního ruchu podněcující opakované návštěvy.

Celkový počet existujících ekonomických subjektů v Praze se stále zvyšuje, i když se tempo po roce 2000 snížilo. Za poslední tři roky se počet pražských subjektů zvýšil o více než 30 tisíc a na území Prahy je registrováno téměř 18 % ekonomických subjektů z celkového počtu ČR. (Existují rozpory mezi podnikatelskou reprezentací a státní správou o vývoji, neboť podnikatelé tvrdí, že počet fungujících firem se naopak snižuje v důsledku obtížných podmínek pro jejich činnost. V případě Prahy toto neprokazují ani jiná statistická šetření.)

POČET EXISTUJÍCÍCH REGISTROVANÝCH EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ V PRAZE

rok	1998	2000	2002	2004	2005
počet subjektů (v tis.)	315,7	375,3	394,7	417,1	426,1
vývoj (rok 1998 = 100)	100	119	125	132	135

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ

V Praze sídlí cca 130 tisíc právnických osob, tj. 27,6 % (zdroj ČSÚ, 2004) celkového počtu v ČR. Většina z nich jsou obchodní společnosti (84,7 tisíc v roce 2004). Fyzických osob bylo registrováno 288,3 tisíc, z toho téměř 270 tisíc podnikajících podle živnostenského zákona. Podle výběrového šetření pracovních sil bylo v roce 2005 zjištěno rovných 100 tisíc osob tzv. „pracujících na vlastní účet“ (osoby bez zaměstnanců podnikající jako hlavní zaměstnání).

1.2.6 Podnikání a inovační kapacity

Základní aspekty podnikatelského prostředí v Praze jsou rozvinuté, přesto existuje řada bariér, které ztěžují činnost podnikatelských subjektů, a to jak na celostátní úrovni (jejich odstranění se podrobně věnuje Strategie hospodářského růstu, neboť jsou řešitelné výhradně z úrovně centrálních orgánů), tak na úrovni města (např. informace pro nové investory, spolupráce uvnitř podnikatelského sektoru a součinnost s výzkumnou sférou). V mezinárodním měřítku jsou oceňovány některé důležité faktory podnikatelské atraktivity⁴ Prahy (cena pracovní síly, růst nabídky kancelářských a provozních ploch, podmínky zajišťované pro podnikatele z úrovně vlády aj.), které posunuly zřetelně Prahu v kontinentálním pořadí atraktivity pro podnikání. Byly také označeny některé méně příznivé faktory, jejichž negativní vliv nebyl doposud překonán (nedostatečné napojení města na evropské dopravní síť, problémová orientace na regionálním trhu pro nově příchozí i zde již působící podnikatele, začínající nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v některých oborech). Proto zůstávají v rozhodujícím rozsahu v platnosti i úkoly obsažené v regionálních koncepčních dokumentech vč. Strategického plánu hl. m. Prahy, směřující k odstranění jmenovaných limitů rozvoje. Vzhledem k významné pozici Prahy v rámci národní ekonomiky musí rozhodování o rozvoji její ekonomické základny důsledně reagovat na koncepční záměry Evropské unie zakotvené především v Lisabonské strategii.

Oborová struktura ekonomiky Prahy prošla výraznou transformací. Konkurenceschopnost podniků se postupně zvyšuje díky pronikání do oborů s růstovým potenciálem, nákladové optimalizaci a rozvoji služeb pro podniky. Přesto i zde zůstávají rezervy, jejichž využití by se mohlo odrazit v podobě vyšší přidané hodnoty produkovaných výrobků a služeb.

Vytváření legislativních, ekonomických, organizačních a dalších podmínek pro podnikání vč. specifických přístupů při aplikaci inovačních poznatků musí respektovat mj. velikostní strukturu podnikatelských subjektů. Malé a střední podniky (MSP) do 250 zaměstnanců tvoří téměř 100 % podniků se sídlem v Praze a představují více než 2/3 zaměstnanosti pražského podnikatelského sektoru. Přesto je zřetelná tendence ke koncentraci (za poslední 3 roky se zvýšil počet organizací s více než 250 zaměstnanci ze 436 na 490) a u firem s počtem zaměstnanců 1 - 49 v průběhu posledního roku sledování došlo ke snížení o více než 7 %.

⁴ např. European Cities Monitor 1992 - 2005, Cushman & Wakefield Healey & Baker

Tabulka č. 4

EKONOMICKÉ SUBJEKTY DO 250 ZAMĚSTNANCŮ SE SÍDLEM V PRAZE, K 31. 12. 2005

počet zaměstnanců	počet subjektů
neuvedeno*	243 230
0	131 590
1 – 9	39 914
10 – 49	8 711
50 – 249	2 128
celkem (0 – 249)	425 573
počet subjektů v Praze	426 063

* zpravidla firmy zařazené do kategorie „mikro“ podniků – podle kategorizace EU

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ

Intenzita podpory malého a středního podnikání (realizované zejména formou národních programů podpory zajišťované Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR) je v Praze dlouhodobě menší, než je celorepublikový průměr. Účast na této podpoře koresponduje z velké části pravděpodobně s příznivější situací pro podnikání v hlavním městě, kterou vytváří zejména velký objem poptávky na pražském trhu a znamená i menší požadavky ze strany podnikatelského sektoru. Určitou roli sehrává i pasivita firem a ne zcela rozvinutý vnitřní informační a poradenský systém mezi podnikateli o možnostech podpory. V roce 2005 Praha získala v rámci uvedených programů na podporu malých a středních podniků celkem 446 podpor (tj. 10,4 % z celorepublikového souboru), jejichž finanční objem činil 146,6 milionů Kč (tj. 6,7 % objemu ČR). Pražské MSP uspěly výrazněji v programech Design a Aliance (20 % podpory v ČR). Největší finanční pomoc získaly formou příspěvků na zvýhodněné úvěry (téměř 70 milionů Kč). Omezené byly dosud i podpůrné aktivity městské správy např. formou účasti na přípravě území nebo účelových programů podpory.

Jak dokládá souhrnný inovační index European Innovation Scoreboard, ve většině indikátorů v něm obsažených se Česká republika umísťuje pod průměrem EU-25. Přestože je situace v Praze lepší než republikový průměr, jsou i zde zřejmé problémy a rezervy mj. při zajištění přenosu výsledků výzkumu a vývoje k využití v ostatních regionech. Oblast inovací je sice všeobecně považována za klíčovou složku dalšího rozvoje, inovační potenciál dosud ale není dostatečně využit a jen zčásti byly realizovány aktivity cílevědomého a stabilního vytváření sítí a klastrů podnikatelského sektoru a znalostního potenciálu (vysoké školy, Akademie věd ČR, výzkumné a vývojové kapacity, specializované poradenství aj.). Některé tyto projekty vznikly a byly financovány v rámci programů JPD 2 nebo JPD 3 podporovaných strukturálními fondy EU. Stále také není dostatečně rozvinuta systematická spolupráce veřejného sektoru vč. správy města a podnikatelské sféry. Absentuje rozvojová agentura, avšak i podnikatelská sdružení a hospodářské komory nejsou dostatečně aktivní, vč. participace na programových činnostech města.

Tabulka č. 5

SUBJEKTY VÝZKUMU A VÝVOJE - SROVNÁNÍ PRAHY A ČR

typ subjektu	počet v ČR	počet v Praze	podíl Prahy na ČR
Akademie věd ČR (ústavy)	59	39	66 %
výzkumné ústavy	128	52	41 %
vysoké školy	55	25	45 %
vědecké parky	24	2	8 %

Zdroj: STR ÚRM dle údajů ČSÚ, Akademie věd ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

V Praze je soustředěna významná část republikového výzkumu. Vědecká kapacita pražských vysokých škol spolu s vysokým počtem mladých vědeckých pracovníků, doktorandů a studentů je velmi dobrou základnou pro budoucí technologický rozvoj. Zatím ale nebyl vybudován systém efektivního přenosu výsledků výzkumu a vývoje do praxe, chybí prostředí motivující ke spolupráci vědeckých pracovišť navzájem a s podnikateli a dalšími uživateli těchto výsledků. Také výdaje na výzkum a vývoj zatím nedosahují úrovně vyspělých evropských zemí, pohybují se na 1,27 % HDP (průměr EU-25 je 1,9 % HDP). Podíl Prahy na těchto výdajích činí 38 %, v podnikatelském sektoru však pouze 17 %. Velmi nízká je patentová aktivita českých subjektů, v roce 2002 počty evropských patentů na rozvinuté technologie na milion obyvatel v ČR (0,52) nedosahovaly ani řádově průměru EU-25 (26,01).

Pro účely rozvoje inovačního prostředí má Praha k dispozici Regionální inovační strategii (výstup projektu BRIS). Její analytická část na základě průzkumu mezi malými a středními podniky dokládá výše zmíněné problémy. Vedle toho uvádí další nedostatky, např. slabou úlohu bankovního sektoru a špatnou dostupnost rizikového a startovního kapitálu, malou informovanost o formách finanční a poradenské pomoci v oblasti inovačního prostředí. Malé a střední podniky však spatřují ve spolupráci s vědecko-výzkumnou základnou možnost úspěšného budoucího rozvoje a považují ji za nepostradatelnou součást svých inovačních kroků. V programové části regionální inovační strategie jsou navržena opatření, která se pro obecnou platnost pro účely rozvoje inovačního prostředí a soulad s národními a evropskými strategiemi promítají v prioritních osách tohoto programu. (Jde o aplikaci národních dokumentů např. Národní klastrové strategie, Národního programu podpory malého a středního podnikání, Národní inovační politiky ČR).

1.2.7 Lidské zdroje a trh práce

Praha je největším regionálním trhem práce České republiky a oproti jiným krajům neznamenal realizace transformačních opatření po roce 1990 velké problémy. Její podíl na republikové zaměstnanosti činí 15 %, počet pracovníků (v hlavním pracovním poměru) se pohybuje okolo 760 - 770 tisíc osob. K tomu přispívá zhruba 50 tisíc cizinců. Významným zdrojem pracovníků je rostoucí počet dojíždějících, především z blízkých obcí Středočeského kraje, které se stávají novým bydlištěm osob, které v Praze dříve žily. Celkové saldo denní dojížděky a vyjížděky za práci dosahuje cca 110 tisíc pracovníků, z toho ze Středních Čech denně dojíždí více než 75 tisíc osob.

Pražská pracovní síla má ve srovnání s ostatními regiony výrazně vyšší kvalifikaci, spolu s tradiční zručností a schopností profesní flexibility. Podíl obyvatel starších 15 let s terciárním vzděláním představuje 22,1 % (2004), s úplným středoškolským vzděláním 40,1 % a vyučeno je 24,7 %. Nadpoloviční většinu vysokoškolsky vzdělaných (55 %) a vyučených tvoří muži. Ženy naopak více než muži dosahují úplného středního vzdělání (59 %).

Mimořádnou hodnotou pražského trhu práce je nejen jeho kapacita, ale i pestrost poptávky, která však představuje i zvýšené nároky na flexibilitu a motivaci pracovní síly. Obslužný sektor se podílí na celkové zaměstnanosti již 80 %. V ČR se terciární sektor na zaměstnanosti podílí 58,3 %, v EU-25 69,8 % (2004).

Struktura zaměstnání odpovídá vzdělanostní struktuře obyvatel Prahy a rozdíly jsou patrné zejména ve srovnání s průměrem republiky. Nejvyšší počty pracovníků v Praze i ČR pracují jako „technici, zdravotníci a pedagogové“, zcela odlišný je však poměr ve skupině „vědečtí a odborní duševní pracovníci“, kde je jejich podíl v Praze dvojnásobně vyšší. Naopak na dvojnásobku podílu Prahy jsou celostátní průměry v případě skupiny „řemeslníci a kvalifikovaní výrobci“ a zejména „obsluha strojů a zařízení“.

Tabulka č. 6

ZAMĚSTNANÍ PODLE KLASIFIKACE V PRAZE A V ČR (v %)

klasifikace zaměstnání	Praha			ČR		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	5,9	11,6	9,0	4,3	7,7	6,3
vědečtí a odborní duševní pracovníci	24,4	21,4	22,8	12,4	9,6	10,8
technici, zdravotníci a pedagogové	32,8	24,4	28,2	27,7	18,0	22,2
nižší administrativní pracovníci (úředníci)	15,0	4,4	9,3	12,2	3,1	7,1
provozní pracovníci ve službách a obchodě	13,6	8,0	10,6	17,9	7,5	12,0
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	0,4	0,5	0,4	1,4	1,6	1,5
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, opraváři	1,5	14,9	8,8	5,4	28,5	18,5
obsluha strojů a zařízení	0,7	10,2	5,9	8,4	18,3	14,0
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5,6	4,3	4,9	10,1	5,2	7,3
příslušníci armády	0,0	0,2	0,1	0,1	0,5	0,3
nezjištěno	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření pracovních sil, 4. čtvrtletí 2005

Ve struktuře zaměstnanosti Prahy se odrážejí také funkce hlavního města. Podíl prvních dvou skupin se blíží téměř třetině celkového počtu zaměstnaných. Mezinárodní srovnání sice konstatují dobrou kvalitu nabídky na pražském trhu práce, současně však upozorňují na případné problémy v budoucnosti, a to ve skupině vysoce kvalifikovaných pracovníků, kterých může být nedostatek, v případě předpokládaného pokračujícího velkého zájmu o umístění pracovišť zahraničních firem v Praze.

Dostatek pracovních příležitostí je důvodem dosavadní nízké míry nezaměstnanosti, která v uplynulém období jen výjimečně překročila 4 %. Problémem Prahy je však dlouhodobá (trvající déle než 1 rok) a opakovaná nezaměstnanost. Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce v Praze se pohybuje mezi 24 a 25 tisíci.

Tabulka č. 7

OBEČNÁ MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI (v %)

	Praha*			ČR*			ČR**			EU-25**		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
2002	5,8	2,4	4,0	9,2	5,7	7,3	9,0	5,9	7,3	10,0	7,8	8,8
2004	4,6	3,3	3,9	9,9	6,8	8,2	9,9	7,1	8,3	10,2	8,1	9,1
2005	3,6	2,9	3,2	9,9	6,0	7,8	9,8	6,5	7,9	9,8	7,9	8,7

Zdroj: *ČSÚ - Výběrové šetření pracovních sil, 4. čtvrtletí, **EUROSTAT - Unemployment Rate

Přes určitý pokles nabídky volných míst v roce 2005 (11 tisíc počátkem roku 2006) je situace na pražském trhu práce výrazně příznivější, i když vhodných pracovních míst je stále nedostatek. Zatímco v ČR na jedno volné místo připadá 10 uchazečů, v Praze je to jen 2,5 uchazečů. Mezi rizikové skupiny i na pražském trhu práce patří osoby s nízkou úrovní vzdělání (každý pátý muž se základním vzděláním je bez práce), s nedostatečnou motivací k jeho rozšiřování, osoby s málo podnětným sociálním zázemím a se zdravotními problémy.

Z hlediska rovných příležitostí mužů a žen situace v Praze nevykazuje nepříznivé extrémy. Genderová problematika se však stane nezastupitelným hlediskem posuzování aktivit na trhu práce, zejména v oblasti podpory z veřejných finančních zdrojů.

I přes růst aktivní politiky zaměstnanosti se některé skupiny osob uplatňují na trhu práce obtížněji. Zčásti je to důsledek pasivity podnikatelského sektoru. Úřady práce v Praze evidují více než 3 tisíce (12,5 % nezaměstnaných) občanů se změněnou pracovní schopností (současně trh práce pro tyto osoby nabízí pouze cca 300 volných míst). Nedostatečný počet pracovních míst také vzniká v oblasti veřejně prospěšných prací, tzv. společensky účelných prospěšných míst, a pracovních příležitostí pro matky s malými dětmi. Na trhu práce jen s obtížemi nacházejí uplatnění skupiny obyvatel nad 50 let, zlepšuje se však situace absolventů škol, i když kapacita tzv. odborné praxe absolventů škol je stále nedostačující. Rozšířily se aktivity celoživotního vzdělávání a příprava na zaměstnání, zejména rekvalifikační kurzy, stále však jsou kapacitně nedostatečné. Pro tyto projekty jsou čerpány také zdroje ESF v rámci programu JPD 3 na období 2004 - 2006.

1.2.8 Technická infrastruktura

Pro zlepšování kvality života a prostředí je třeba zvyšovat efektivitu technické infrastruktury města, její spolehlivost a podíl na bezpečnosti města, omezovat znečištění prostředí a optimalizovat využití stávajících systémů.

V zásobování elektrickou energií a zemním plynem je Praha plně závislá na systémech a zdrojích celostátního a evropského významu. Všechny domácnosti jsou napojeny na rozvody elektrické energie, přibližně 80 % na rozvody plynu. Na zásobování teplem (potřebný tepelný příkon pro Prahu činí cca 7 600 MW) se podílejí centrální zdroje z 37,5 %. Praha musí být včas připravena na změny související s vývojem čerpání energetických zásob i v souvislosti s vývojem trhu s energiemi. Problémem je vysoká energetická náročnost města, nedostatečné využívání obnovitelných a druhotných energetických zdrojů (např. pro vytápění nebo ohřev teplé užitkové vody).

Systém zásobování vodou je napájen z vodáren Želivka a Káraný (Jizera), důležitým rezervním zdrojem je vodárna v Praze - Podolí. Maximální výkon všech zdrojů je i ze střednědobého horizontu dostačující (zhruba 11 m³/sec). Z vodovodní sítě o délce cca 3 500 km je pitnou vodou zásobováno 1,16 milionů obyvatel Prahy. Stav vodovodní sítě není vyhovující (průměrné stáří 39 let) a je hlavní příčinou ztrát pitné vody, které byly v roce 2004 více než 25 %.

Systém odvádění a likvidace odpadních vod z převážné části zajišťuje jednotná kanalizační soustava, jejíž průměrné stáří je 58 let. Kanalizace, na niž je připojeno 1,15 milionů obyvatel Prahy, přivádí většinu odpadních vod do Ústřední čistírny odpadních vod (ÚČOV) na Císařském ostrově (předpokládá se, že její přestavba bude dotována z Fondu soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí). Některá sídliště a okrajová území jsou odkanalizována oddílnou soustavou. Splaškové odpadní vody včetně části srážkové vody jsou likvidovány v Ústřední čistírně odpadních vod nebo v malých komunálních čistírnách odpadních vod. Část srážkové vody je odváděna do Vltavy nebo ostatních recipientů z jednotné kanalizace pomocí odlehčovacích komor nebo vyústěním dešťové kanalizace přes dešťové usazovací nádrže.

Zastaralá, neuspokojivě fungující nebo dosud chybějící vodohospodářská infrastruktura je vážným technologickým rizikem s negativními dopady na čistotu vod a ovzduší. Řešení tohoto problému bylo součástí několika projektů v rámci JPD 2. Vodovodní a kanalizační síť, vodojemy, čerpací stanice pitné i odpadní vody, čistírny odpadních vod a další zařízení zásobující a odvodňující Prahu jsou majetkem hlavního města. Správou tohoto majetku, včetně rekonstrukce a rozvoje vodohospodářské infrastruktury, je pověřena Pražská vodohospodářská společnost, a. s. (hl. m. Praha vlastní 92 % akcií této společnosti).

V srpnu 2002 postihly velkou část České republiky, převážně území povodí Vltavy, katastrofální povodně významně překračující (průtokem 5 160 m³/s) hodnoty stoleté vody i záznamy o historických povodních. Hlavní město Praha, které leží na jednom z klíčových míst povodí Vltavy, bylo touto povodní zasaženo. Důsledkem byly velké škody na soukromém i veřejném majetku v postižených částech města, velmi poškozena byla také dopravní a technická infrastruktura a životní prostředí. V současné době se realizuje plánovaných devět etap protipovodňových opatření (navržených na výši hladiny dosažené v srpnu 2002 s rezervou 30 cm), která by měla do budoucna Prahu před velkou vodou ochránit. Některá další protipovodňová opatření malého rozsahu jsou podporována Evropskou unií v rámci programu JPD 2. Dobudování a zkvalitnění těchto opatření úzce souvisí s hospodařením s dešťovou vodou, zejména s posilováním retenční schopnosti území.

Telekomunikační infrastruktura i radiotelefonní služby se rozvíjejí. Pokrývají celé území města včetně podzemních prostor metra. Mobilní telefonní síť je propojena s plně rozvinutou veřejnou pevnou telefonní sítí s digitalizovanými ústřednami. Správa města disponuje metropolitní optickou sítí.

1.2.9 Informační a komunikační služby

Elektronické komunikace a internet zaznamenávají v ČR rychlý rozvoj. Praha jako centrum hospodářského, politického i společenského života je v čele tohoto rozvoje, což souvisí jak s rozvinutostí pevných komunikačních sítí, tak i s pozorností a zájmem významných zahraničních producentů informačních a komunikačních technologií (ICT), kteří v Praze umísťují své pobočky. Hlavní město je nejvýznamnějším uzlem národní internetové sítě a přes uzly umístěné v Praze se uskutečňuje větší část mezinárodní konektivity. Prudký rozvoj zaznamenává i bezdrátová komunikace. V mezinárodním srovnání však Praha dosud nedosáhla úrovně států s vyspělou ekonomikou. Počtem připojených domácností k internetu nedosahuje ani průměru EU-25 (42 % v roce 2004) a 2/3 úrovně Německa. Zaostává zejména v oblasti vysokorychlostního připojení k internetu. Počátkem roku 2005 měla jen cca třetina připojených domácností vysokorychlostní internet. Rychlejšímu celospolečenskému rozvoji elektronických komunikací bránila vysoká cena připojení k internetu, především vysokorychlostního, nerovnoměrně rozvinutá komunikační infrastruktura a také nedostatek dostupných aplikací ICT pro obyvatelstvo a malé a střední podnikatele.

Území Prahy je hustě pokryto sítí pevných telefonních linek, linek kabelové televize a datovými, především optickými, sítěmi. Optické sítě jako nejvýznamnější typ sítě pro vysokorychlostní přístup však nepokrývají území hlavního města rovnoměrně. Nerozvinuté je zvláště zavádění kapacitních (optických) přípojek do obytných domů a menších firem. Prudce se rozvíjí pokrytí území sítěmi bezdrátovými. Pokrytí sítěmi tří operátorů mobilního telefonu je 100 %.

Z celorepublikového šetření ČSÚ v letech 2004 a 2005 vyplynulo, že telekomunikační službu, která umožňuje přístup k internetu prostřednictvím pevné telefonní linky, a připojení na kabelovou televizi má 84 % domácností České republiky. Součet obou služeb za Prahu ve stejném období přesahuje 100 %. K tomuto počtu lze připočítat ještě část dospělé populace vlastníci mobilní telefon, z nichž velkou část tvoří telefony s bezdrátovým připojením k internetu, a stále se zvyšující nabídku bezdrátového připojení. Přestože podrobnější statistické šetření o situaci v Praze chybí, lze z výše uvedeného s vysokou pravděpodobností vyvozovat, že možnost přístupu k internetu má v hlavním městě téměř 100 % domácností. Vzhledem k aktivitám městské správy v oblasti zřizování míst veřejného přístupu k internetu (z toho část v rámci realizace programu JPD 2) a podílu možnosti přístupu jednotlivců k internetu v zaměstnání, lze se stejnou pravděpodobností odhadovat i úplný přístup jednotlivců k internetu. Využití možnosti připojení je však nižší; 19 % domácností v ČR, v Praze pak cca dvojnásobek. Pravidelně používá internet 32 % dospělé populace ČR, což je

téměř 50% nárůst oproti roku 2002. Také v tomto případě můžeme předpokládat, že v Praze je tento nárůst nadprůměrný.

Během roku 2005 došlo ke zvýšení aktivit producentů ICT, provozovatelů sítí a poskytovatelů internetových služeb vč. bezdrátového internetu, a to jak v nabídce vysokorychlostního připojení a budování bezdrátových sítí, tak i v oblasti snižování cen, které jsou považovány za hlavní překážku zavádění a využívání internetu obyvateli ČR i Prahy. V roce 2006 tento trend pokračuje.

1.2.10 Dopravní infrastruktura

Poměrně husté dopravní sítě v regionu nejsou schopny odpovídajícím způsobem všude zajistit vysoké nároky kladené na pražskou dopravní infrastrukturu. Praha intenzivně podporuje svou relativně dobře fungující městskou veřejnou dopravu s páteřním systémem metra (54 km v roce 2005, 39 km v roce 1990) a sítí tramvajových tratí o délce 141 km. Obyvatelé a návštěvníci Prahy výrazně využívají veřejnou dopravu, která se na území města podílí 57 % na objemu přepravní práce. Ročně přepraví pražská městská veřejná doprava zhruba 1,1 až 1,2 mld. osob (pro srovnání městská doprava v ČR celkem 2,3 mld. osob, železniční doprava v ČR 0,18 mld. osob, veřejná autobusová doprava v ČR 0,42 mld. osob, srovnání se středoevropskými metropolemi ukazuje následující tabulka) a její vozy najezdí asi 157 milionů kilometrů.

Tabulka č. 8

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA – SROVNÁNÍ MĚST

dopravní prostředek	A	délka v km	Praha 2004	Bratislava 2003	Varšava 2003	Budapešť 2004	Berlín 2004	Vídeň 2004
	B	počet přepravených osob v mil.						
metro	A		54,0	0,0	17,3	34,5	142,2	61,6
	B		496,0	0,0	101,9	298,0	456,8	427,5
tram	A		141,0	-	1 093,0*	154,1	187,7	232,0
	B		342,8	-	792,9*	357,0	171,3	207,7
bus	A		688,0 ⁺	-	-	784,5	1 226,0	638,0
	B		321,7 ⁺	-	-	559,0	407,1	111,6
jiné	A		0,0	-	0,0	102,9 ⁺⁺	328,6 ^{**}	106,0
	B		0,0	-	0,0	61,0 ⁺⁺	318,0 ^{**}	-
celkem	A		883,0	464,0*	1 110,3	1 142,3	1 884,5	931,6 ^{***}
	B		1 160,5	253,8*	894,8	1 355,0	1 353,2	746,8

⁺ včetně příměstské dopravy, ⁺⁺ příměstská železnice, * tram + bus, ** S-Bahn, *** délka sítě S-Bahn nezapočtena, - nezjištěno

Zdroj: Srovnání Praha a středoevropská města

Naléhavá potřeba zatraktivnit veřejnou dopravu napomohla postupnému vzniku systému Pražské integrované dopravy. Ten je v současné době provozován až do vzdálenosti zhruba 35 km od hranic Prahy, čímž zahrnuje také významnou část území regionu Střední Čechy (cca 300 obcí). Obsluhované území se na základě zájmu obcí dále zvětšuje a integrace jednotlivých druhů dopravy se postupně optimalizuje. Součástí integrované dopravy je také systém záchytných parkovišť P+R (park & ride), ve kterém bylo k 31. 12. 2005 u vybraných stanic kolejové dopravy provozováno 13 záchytných parkovišť o kapacitě 1 577 stání. V letech 2000 - 2005 přibývalo v průměru jen cca 60 parkovacích stání ročně.

Díky úsilí města udržovat a zvyšovat v mezích finančních možností atraktivitu veřejné dopravy se zatím podařilo zastavit nepříznivý trend v dělbě přepravní práce z počátku 90. let. V té době se podíl městské veřejné dopravy na přepravní práci změnil vůči individuální automobilové dopravě ze 78 : 22 na 60 : 40, což způsobilo ve fungování města vážné problémy a mělo negativní dopad na jeho životní prostředí. Další zvyšování atraktivity veřejné dopravy je proto základní podmínkou prosperity a konkurenceschopnosti města a udržitelného rozvoje.

K atraktivitě veřejné dopravy v Praze přispívá také realizace programu JPD 2 podporovaná evropským fondem ERDF, a to modernizací tramvajových tratí, zaváděním preferenčních opatření pro tramvaje a autobusy a také rozšiřováním nabídky bezbariérových přístupů, s jejichž absencí se Praha stále potýká zejména u starších stanic metra a u tramvajových vozů. Rozvoj a modernizace pátevní sítě metra jsou mimo rámec finančních možností programu JPD 2 a také tohoto operačního programu. Proto bude Praha v plánovacím období 2007 - 2013 usilovat o zařazení některého projektu metra do Operačního programu Doprava v rámci podpory z Fondu soudržnosti.

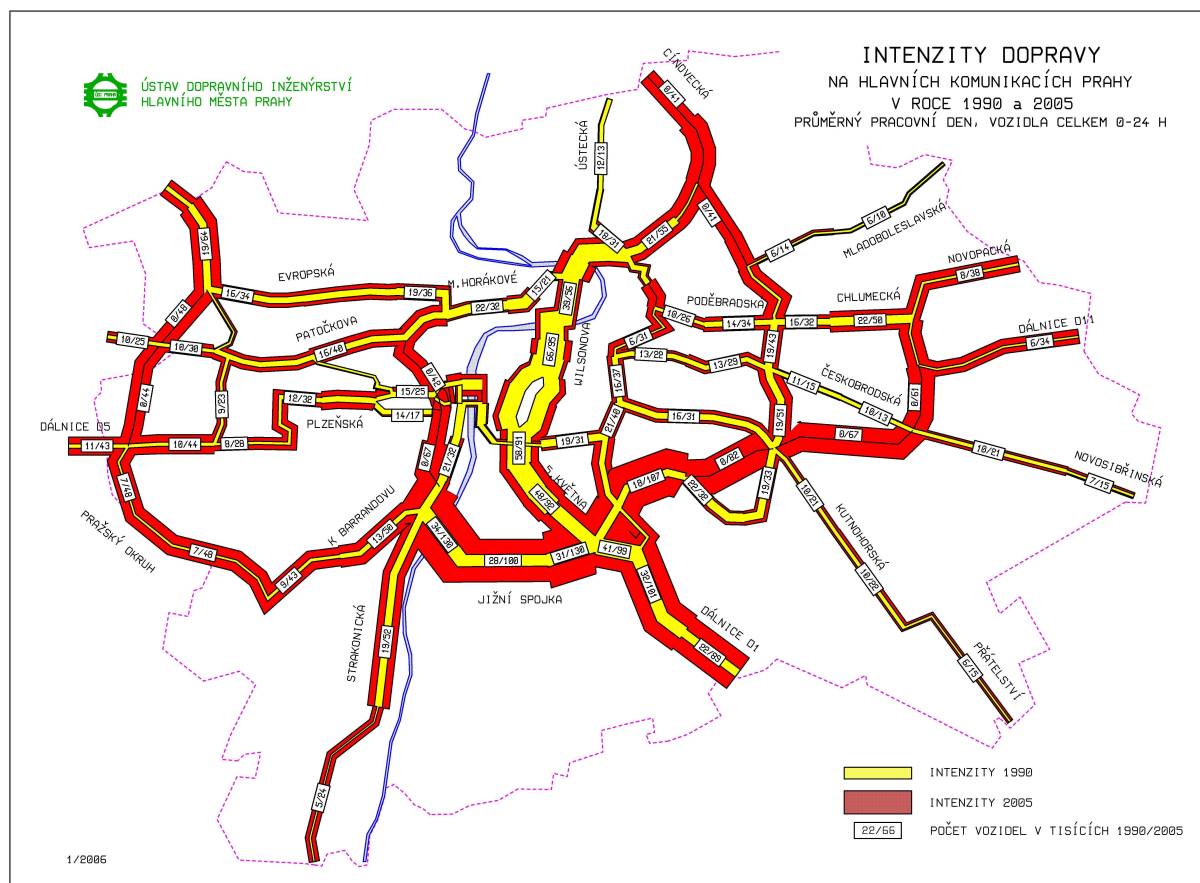
Přetížení komunikační sítě přerostlo během 90. let 20. století z bodového v plošné. Problém dopravně přetížených ulic se rychle rozšířil z kapacitně vyčerpaného centra města také do dalších částí Prahy. Ulice ve střední části města zaznamenávají až čtyřnásobek hodnot z počátku devadesátých let.

Uvedené problémy mají řadu příčin. V důsledku celospolečenských změn v ČR po roce 1989 a dynamicky se rozvíjející ekonomiky vzrostl do roku 2005 zhruba 2,7krát celkový počet kilometrů, který najezdí automobily na území města, a dosáhl 19,9 milionů km za průměrný den. V porovnání s nárůstem automobilové dopravy na dálnicích a silnicích České republiky byl nárůst v Praze v tomto období 1,5krát vyšší. Situaci navíc zhoršují vysoké nároky na přepravu lidí vyplývající z nerovnovážného rozmístění jednotlivých funkcí (tj. obytné, pracovní, sociálně-kulturní) na území Prahy. Jde především o vazby stávajících monofunkčních ploch bydlení a lokalit s koncentrací pracovních příležitostí. Velké dopravní zatížení způsobuje také dojížděka do Prahy včetně obyvatel regionu Střední Čechy, především pak z obcí v blízkosti Prahy. Hranici Prahy celkem denně překračuje v každém směru téměř 400 tisíc osob. Počet osobních automobilů, které denně přijíždějí do Prahy, vzrostl od roku 1990 téměř čtyřnásobně.

Délka komunikační sítě v Praze je včetně místních komunikací zhruba 3 500 km, z toho dálnice tvoří pouze 10 km a ostatní rychlostní komunikace 76 km. Stále citelněji se projevuje především absence objízdných silničních tras okolo Prahy a vnitřního města - u plánovaných dvou okruhů se zatím podařilo vybudovat pouze dílčí segmenty. Pražský okruh (dřívější název silniční okruh) je součástí transevropské dopravní sítě TEN-T a je budován státem jako obchvat Prahy, který propojí jednotlivé dálnice a bude sloužit především pro tranzitní dopravu. Městský okruh staví Praha jako obchvat vnitřního města. Právě na realizované jižní části Městského okruhu se nacházejí nejzatíženější úseky pražské uliční sítě, kde v roce 2005 denně projíždělo 130 tisíc vozidel (pro srovnání - v roce 1990 přibližně 30 tisíc). Toto množství vozidel (největší v ČR) ve špičkových obdobích neumožňuje zajistit plynulou dopravu. Kritický stav je způsoben do značné míry tranzitní dopravou, která ještě výrazně vzrostla po vstupu ČR do EU v roce 2004, a která by společně s částí vnitroměstské dopravy měla využívat zatím nerealizovanou jižní část Pražského okruhu - od centra vzdálenějšího a na příslušnou dopravu vybaveného.

Úseky s denní intenzitou automobilové dopravy okolo 100 tisíc vozidel (v roce 1990 zhruba 65 tisíc) se v důsledku absence objízdných tras a významné cílové dopravy nacházejí také v samém centru města - na pátevní severojižní komunikaci vedené po hranici Pražské památkové rezervace.

INTENZITY DOPRAVY NA HLAVNÍCH KOMUNIKACÍCH PRAHY V ROCE 1990 A 2005

Zdroj: Ústav dopravního inženýrství hl. m. Prahy

Z uvedeného vyplývá, že nárůst dopravy v Praze výrazně přesahuje hodnoty dosahované v rámci EU-15 (nárůst o 20 % v letech 1990 - 2000).

V letech 1990 až 2005 se v Praze zvýšil počet registrovaných motorových vozidel o 75 % (v ČR o 34 %, srovnání se středoevropskými metropolemi z hlediska počtu osobních automobilů na 100 obyvatel ukazuje následující tabulka). Tento nárůst vyžaduje také řešení dopravy v klidu. Parkování v centru města je s ohledem na rozsah poptávky a nedostatek nabídky parkovacích míst a na historický charakter území regulováno. Problém nedostatku míst pro parkování narůstá v obytných čtvrtích, a to stále významněji také na sídlištích, protože parkovací kapacity odpovídají mnohem nižším nárokům v době jejich výstavby.

Tabulka č. 9

POČET OSOBNÍCH AUTOMOBILŮ V ROCE 2003 NA 100 OBYVATEL - SROVNÁNÍ MĚST

město	počet
Praha	55,5
Bratislava	45,3
Varšava	41,3
Budapešť	35,2
Berlín	36,5
Vídeň	40,1

Zdroj: Srovnání Praha a středoevropská města, ÚRS Praha, a. s.

Počet dopravních nehod vzrostl v Praze z 18 024 v roce 1990 na 44 192 v roce 1999. Do roku 2004 tento počet díky změnám v legislativě a opatřením ke zvýšení dopravní bezpečnosti poklesl na 29 588 (což ale stále překračovalo 15 % všech nehod v ČR). V roce 2005 došlo opět ke zvýšení počtu nehod na 33 349.

Praha leží v průsečíku významných tranzitních cest (vč. IV. multimodálního koridoru Drážďany - Praha - Bratislava - Budapešť - Sofie - Istanbul a jeho větve A Norimberk - Praha), ale stává se slabým místem transevropských dopravních sítí (TEN-T). Stát usiluje o urychlení výstavby sítí a terminálů TEN-T včetně tranzitních železničních koridorů a Pražského okruhu. Aby Praha zvýšila účinnost těchto nákladných staveb, musí v krátké době reagovat investicemi do kvalitních napojení nebo vazeb na tyto stavby a také musí posílit některé významné dopravní vazby uvnitř města.

1.2.11 Životní prostředí

Hlavní město Praha dlouhodobě patří z hlediska životního prostředí k nejvíce poškozeným regionům České republiky. Územní koncentrace negativních faktorů je zde vůbec nejvyšší. Krize životního prostředí města započala v polovině 60. let a kulminovala počátkem 80. let. Nepříznivé dopady průmyslové výroby se v Praze daří od poloviny 80. let výrazně omezovat. Vzrostl však především negativní vliv dopravy na kvalitu ovzduší, její podíl na nadměrné hlukové zátěži a záboru městského prostoru. Principy řešení současné situace jsou definovány ve Strategickém plánu hl. m. Prahy, který zdůrazňuje nutnost mezioborového přístupu k environmentálním problémům, tj. zejména sepětí s koncepcí dopravy a ekologicky fungujícími systémy technické infrastruktury. Respektovány přitom musí být zásady udržitelného rozvoje, s důrazem na prevenci vzniku znečištění nebo jiného ohrožení prostředí, na hospodárné využití energie i materiálních zdrojů a na maximální možný soulad mezi rozvojem města a ochranou jeho historického, kulturního a přírodního bohatství.

Stěžejním problémem životního prostředí Prahy zůstává znečištění ovzduší. Situaci přitom neulehčují ani terénní podmínky v pražské kotlině, nepříznivé z hlediska rozptylu škodlivin. Jejich celková produkce (např. SO_2) za uplynulých 15 roků výrazně poklesla, během posledních let však citelně narůstají emise znečišťujících látek produkovaných automobilovou dopravou (oxidy dusíku, oxid uhelnatý, uhlovodíky). Dopravně exponované lokality především v centru Prahy tak vykazují nejvyšší koncentrace NO_2 v ČR. Průměrné roční koncentrace NO_2 se zde v roce 2004 pohybovaly v rozmezí 25 - 76 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, přičemž cílový imisní limit platný v ČR je 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maximální hodinové koncentrace NO_2 místy dosahovaly 170 až 308 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Z hlediska stanovených limitů kvality ovzduší se v současné době stává dominantní škodlivinou prašný aerosol frakce PM_{10} . Prakticky všechny pražské monitorovací stanice vykazovaly v období 1999 - 2003 stoupající trend koncentrací NO_2 a PM_{10} . Kvalitu ovzduší zhoršují rovněž cizorodé organické látky produkované hlavně dopravou a lokálním spalováním. V roce 2003 byla na 90 % území města překročena alespoň jedna roční limitní hodnota kvality ovzduší. Kombinace oxidů dusíku, SO_2 a prašného aerosolu poškozuje kromě lidského zdraví také stav objektů, včetně památek.

Praha je nejpostiženějším regionem ČR také z hlediska nadměrného hluku. Hlukovou zátěží nad 60 dB (LA_{eq}) je v denních hodinách ohroženo zhruba 50 % Pražanů. Přitom již hodnota 55 dB je Světovou zdravotnickou organizací (WHO) považována za nejvyšší hladinu trvalé hlukové zátěže, při které ještě obecně nedochází k poškození zdraví. Podobně jako u kvality ovzduší má i zde rozhodující vliv pozemní doprava, která se na celkovém hlukovém zatížení podílí zhruba 90 %. Na nejrušnějších pražských komunikacích dosahují ekvivalentní hladiny denního hluku až 80 dB. Přispívá k tomu také místy neuspokojivý stav povrchu vozovek a nízký stupeň realizace protihlukových opatření. Dopady hluku z leteckého provozu byly zčásti eliminovány rozsáhlým odhlučněním dotčených objektů v exponovaných

koridorech. Doprovodným efektem hluku především z mobilních zdrojů jsou často i vibrace, které negativně ovlivňují lidské zdraví a poškozují budovy.

Čistota vodních toků na území města se postupně zlepšuje, jejich vodohospodářský, ekologický a rekreačně-estetický význam je však kvalitou vody stále limitován. Řeka Vltava v Praze spadala podle celkového hodnocení jakosti tekoucích povrchových vod v roce 2004 do III. třídy čistoty (znečištěná voda), pod městem pak do IV. třídy (silně znečištěná voda), kam patří také nejvodnatější pražský přítok Vltavy - Berounka. Menší pražské toky se dlouhodobě pohybují celkově ve III. až V. kategorii čistoty, přičemž varující je i pokles jejich vodnosti. Přestože je hydrologická síť Prahy velmi bohatá (135 potoků v úhrnné délce 337,8 km), růst teplot v zástavbě a zhoršování odtokových poměrů nevhodným odvodněním území místy vedou k vysoušení města i příměstské krajiny. Větší pozornost by také měla být věnována ochraně vodních zdrojů a pramenišť, stejně jako zajištění dostatečné čistoty rekreačních vodních ploch. Mezi klíčové priority města patří dokončení systému protipovodňové ochrany území včetně vhodných opatření na menších tocích. Ke zlepšení čistoty i celkové revitalizaci vodních toků a ploch, včetně revitalizace rybníků, přispívají také některé projekty podporované EU v rámci programu JPD 2.

Zeleň různé kvality a vzrůstu pokrývá asi třetinu území města. Její úbytek a nerovnoměrné rozložení ale negativně ovlivňují mikroklima, biodiverzitu, vodní režim i rekreační a estetickou funkci prostředí. Relativně nejproblematictější je úbytek zeleně v širším centru města a jiných hustě obydlených nebo „sociálně frekventovaných“ částech Prahy, kde je tlumící efekt zeleně nejpotřebnější. Rozšiřování a propojování zeleně je tak ztěžováno úbytkem nezastavěných a nezpevněných ploch, zejména v okrajových částech města. Naopak nejvyšší procentuální nárůst ze všech druhů pozemků v Praze dlouhodobě vykazují zastavěné plochy. Zelenou enklávu ve vnitřním městě představují parky (2 556 ha), často cenné i historicky. Specifickou složku pražské zeleně tvoří lesy, které sice pokrývají 10 % rozlohy města, avšak veškeré porosty jsou hodnoceny jako imisně poškozené. Na území Prahy najdeme celkem 88 maloplošných zvláště chráněných území s výměrou přes 2 152 hektarů, která jsou často součástí 11 přírodních parků. Ty zabírají plochu 9 705 hektarů, tj. přibližně 20 % rozlohy Prahy. Funkce maloplošných chráněných území je však znehodnocována nadměrným rekreačním využíváním a celkovým „civilizačním tlakem“. V rámci soustavy Natura 2000 bylo v Praze vymezeno 8 evropsky významných lokalit, z velké části již dnes chráněných. Evropská unie podporuje revitalizaci poškozené pražské zeleně (včetně parků, parkově-oddychových areálů a historicky cenných zahrad) prostřednictvím programu JPD 2.

V Praze bylo v roce 2004 vyprodukováno téměř 3,7 milionů tun odpadů, z toho více jak polovinu tvoří stavební a zhruba šestinu komunální odpad (včetně živnostenského). Nebezpečné odpady představují z celkové produkce 3 až 7 %, přičemž většina připadá na kontaminované stavební odpady ze sanace starých ekologických zátěží. Za rok 2004 se ve městě vyprodukovalo zhruba 504 kg komunálního odpadu (KO) na 1 osobu (v ČR 278 kg/os., průměr EU-25 činil 537 kg/os.). Asi 70 % KO se likviduje ve spalovně s roční kapacitou 310 tisíc tun, jejíž plné využití je limitováno odběrem tepla. Zbývající směsný odpad je skládkován (cca 15 % KO). Z celkové produkce KO se v Praze separuje necelých 20 %. Úrovně některých vyspělých evropských zemí, kde se třídí 30 až 50 % KO i více, by Praha mohla dosáhnout již před rokem 2010. Nezbytné je však plošné i druhové rozšíření separovaného sběru, doplnění zařízení pro třídění a materiálové využití odpadů a též opatření vedoucí k omezení vzniku odpadů (včetně řešení problematiky obalů, která přesahuje rámec města). Velkým problémem pražského odpadového hospodářství zůstávají staré skládky a ekologické zátěže, kterých bylo v Praze v letech 1995 až 2000 evidováno asi 1 600. K řešení problematiky starých ekologických zátěží přispívají také rekultivace a revitalizace skládek, příprava území apod. realizované v rámci programu JPD 2, které je zaměřeno na regeneraci poškozených a nevhodně využívaných ploch.

Úroveň využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie je v hlavním městě stále velmi nízká, podobně jako v celé České republice. V pražských podmínkách ho lze reálně použít zejména pro vytápění a ohřev teplé užitkové vody v objektech. Podpora energetických úspor a využívání ekologicky šetrných obnovitelných zdrojů energie a surovin je v souladu s celoevropským trendem, formulovaným ve Strategii udržitelného rozvoje EU (vycházející z Lisabonské strategie a její aktualizace). K němu se v několika dokumentech přihlásila také Česká republika (Národní rozvojový plán ČR na období 2007 - 2013, Plán odpadového hospodářství ČR, Státní politika životního prostředí ČR, Strategie udržitelného rozvoje ČR, Státní energetická koncepce ČR, Národní program hospodárného nakládání s energií a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů surovin na období 2006 - 2009) i hl. m. Praha (Strategický plán hl. m. Prahy, Územní energetická koncepce hl. m. Prahy, Plán odpadového hospodářství hl. m. Prahy). Na fakt, že energetika se spolu s dopravou nejvíce podílí na produkci emisí znečišťujících ovzduší, reaguje i zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů). Měl by mj. zajistit soulad se Směrnicí EU č. 2001/77/ES ve způsobu podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Mezi základní cíle tohoto zákona patří zvýšení podílu výroby elektřiny v zařízeních využívajících obnovitelné zdroje energie na hrubé spotřebě elektřiny na 8 % v roce 2010 a nárůst podílu obnovitelných zdrojů energie na primární spotřebě energetických zdrojů na 6 % v roce 2010. V Kjótském protokolu se Česká republika zase zavázala snížit do roku 2012 emise skleníkových plynů nejméně o 8 % oproti stavu z roku 1990. Příspěvkem Prahy ke splnění všech závazků ČR mohou být také některé aktivity realizované v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Důraz na energetickou a materiálovou úspornost má nejen pozitivní ekologické, ale i ekonomické aspekty - zejména při trvalém růstu cen tradičních energií a surovin, který lze stěží přímo ovlivnit na státní, natož regionální (pražské) úrovni.

Kvalitu městského prostředí v Praze snižuje řada neudržovaných, nevyužívaných nebo nevhodně využitých ploch (tzv. brownfields), zejména v kdysi tradičních průmyslových čtvrtích, ve vnitřním městě i na jeho okrajích. Důsledkem ekonomické transformace jsou rozlehlé, neadekvátně využívané nebo zčásti opuštěné průmyslové areály, které se staly velkou urbanistickou, ekologickou i provozní zátěží některých částí metropole. Tyto plochy zabírají téměř 1,5 % rozlohy města (veškeré plochy určené k transformaci pak 4 %). Specifickým typem pražských brownfields jsou rozsáhlé pozemky Českých drah, jejichž budoucí využití není většinou ještě vyjasněno. Brownfields v Praze však nelze charakterizovat jako zcela opuštěné, nevyužívané a zdevastované plochy. Jde spíše o kombinaci provizoria se zbytky staré funkce a zárodky nové, což nevytváří dobré předpoklady pro kvalitní urbanistické ztvárnění a životaschopné využití území. Hlavní překážkou účelného přetvoření někdejších průmyslových areálů je investiční náročnost daná především rozsáhlostí takových komplexů a nákladným odstraňováním starých ekologických zátěží. Revitalizace bývalých průmyslových areálů a opuštěných ploch probíhá zejména na Smíchově a v Karlíně, kde tím zároveň pokračila realizace konceptu rozšiřování celoměstského centra, a dále pak v oblasti bývalé průmyslové zóny Vysočan. Realizované projekty podle možností využívají architektonicky hodnotnější části průmyslových budov pro nové administrativně-obchodní záměry.

Mnoho sociálních, urbanistických, dopravních i ekologických problémů je spojeno s existencí velkých sídlištních celků. Pražská sídliště představují téměř 38 % městského bytového fondu a jsou domovem pro více jak 500 tisíc Pražanů (tj. více než 40 % obyvatel města). Většina sídlišť vyžaduje fyzickou regeneraci bytových objektů, revitalizaci veřejných prostor a často i úpravy celkového funkčního využití, aby se stala plnohodnotnou součástí města. Zásadním problémem je jejich převážně monofunkční charakter. Dominuje obytná funkce, veřejná vybavenost často neexistuje nebo je silně poddimenzována. Charakteristický je především nedostatečný počet pracovních příležitostí v jejich bezprostřední blízkosti, zejména

v důsledku nerealizovaných, původně plánovaných výrobních a obslužných kapacit (oblast Jižního Města) nebo zániku průmyslových oblastí (Severní Město). Jejich obyvatelé jsou tak odkázáni na dojížděku za prací i službami do vzdálenějších částí města, zejména do centra, což značně zatěžuje dopravní systém města. S anonymitou, urbanistickými nedostatky i sociálním složením velkých sídlišť souvisí také relativně vysoký stupeň kriminality a vandalismu.

Jedním ze stěžejních prvků tvořících unikátní charakter města jsou početné historické památky. Jen na území Pražské památkové rezervace s rozlohou 866 hektarů se nachází 1 376 památkových objektů, z toho 28 národních kulturních památek. Nejcenější památkový komplex České republiky, zapsaný v roce 1992 na seznam světového kulturního dědictví UNESCO, však současně plní roli velkoměstského centra. Pracuje zde téměř čtvrtina ekonomicky aktivních Pražanů a denně sem zavítají desetitisíce dalších návštěvníků. Závažnými problémy památkové rezervace jsou přesycenost automobilovou dopravou, rostoucí tlak na často nevhodné využití historických objektů a rovněž citelný populační úbytek (170 777 trvale bydlících obyvatel v roce 1900 proti pouhým 46 154 v roce 2004). Jedinečnou tvář města místy ohrožují i nevhodně umístěné a architektonicky necitlivě řešené novostavby, stejně jako nevhodné formy turismu, deformace struktury nabízených služeb ve prospěch cestovního ruchu apod. Mimo území Pražské památkové rezervace je v hlavním městě 1 061 kulturních památek (vč. 9 národních), 11 městských a 6 vesnických památkových zón a 2 vesnické památkové rezervace. Jde hlavně o památkově hodnotné rezidenční čtvrtě z konce 19. a první poloviny 20. století, bývalá předměstí s tradiční průmyslovou funkcí nebo jádra původních vesnic. Ani památky v těchto lokalitách nejsou ušetřeny některých negativních vlivů, místy doplácí na periferní polohu. Proto se také jich částečně týká program JPD 2, do kterého byly zahrnuty i projekty obnovy poškozených historicky cenných areálů v okrajových částech města.

1.3 Zhodnocení zkušeností s realizací dosavadních rozvojových programů

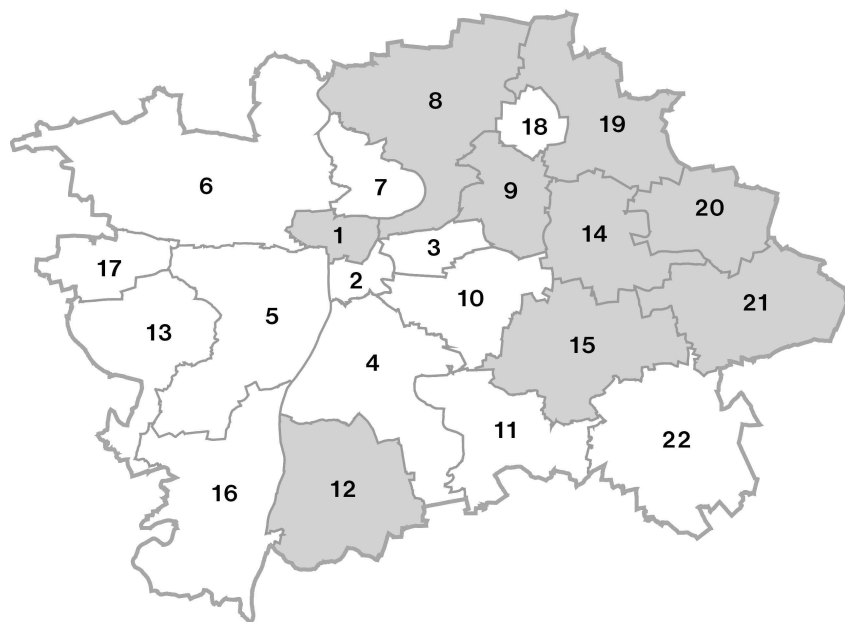
Pro koncipování Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost jsou relevantní především zkušenosti z implementace Jednotných programových dokumentů pro Cíle 2 a 3 regionu NUTS 2 hl. m. Praha, zejména z implementace programu JPD 2.

1.3.1 Zkušenosti s programem JPD 2 z věcného hlediska

V programovém období 2004 - 2006 byla na základě podmínek stanovených Evropskou komisí pro Cíl 2 přiznána podpora pouze části území hl. m. Prahy. Na tomto vybraném území žije 31 % obyvatel hlavního města a tvoří jej převážně spojitě území respektující hranice statistických jednotek NUTS 4 (odpovídající 22 správním obvodům). Výběr podporovaného území souvisel s koncentrací stěžejních problémů v hlavním městě a zahrnoval správní obvody Praha 1, Praha 8, Praha 9, Praha 12, Praha 14, Praha 15, Praha 19, Praha 20 a Praha 21.

VYBRANÉ ÚZEMÍ HL. M. PRAHY PRO JPD 2

(členění po 22 správních obvodech NUTS 4)

Zdroj: STR ÚRM

Splnění uvedených podmínek, stanovených Evropskou komisí, se ukázalo jako jeden z významných limitujících aspektů, který komplikoval uskutečnění řady projektů. Zejména obtížné pak bylo jednoznačné definování účinků a dopadů na vybrané území.

Z hlediska koncentrace podpory na území JPD 2 také prostřednictvím projektů v rámci programu JPD 3 zkušenosti ukázaly, že snaha o užší provázání konkrétních projektů s podporou z obou programů v praxi nefunguje. Důvodem jsou zcela odlišné podmínky pro uskutečnění projektů dané rozdílným přístupem obou řídicích orgánů pro JPD 2 a JPD 3:

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR jako řídicí orgán pro JPD 2 zvolilo princip co největší podobnosti JPD 2 se Společným regionálním operačním programem,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR jako řídicí orgán pro JPD 3 zvolilo princip co největší podobnosti JPD 3 s Operačním programem Rozvoj lidských zdrojů.

Podpora koncentrace podpory na území JPD 2 se tak u programu JPD 3 omezila pouze na bodové zvýhodnění projektů s dopadem na toto území ve věcném hodnocení projektů.

Pokrytí celého území regionu NUTS 2 hl. m. Praha Operačním programem Praha - Konkurenceschopnost spolu s Operačním programem Praha - Adaptabilita a určení společného řídicího orgánu - hl. m. Praha umožní upustit od klíčového kritéria teritoriality a koncentrovat podporu především na tematicky definované cíle. Prostřednictvím společného řídicího orgánu bude zajištěno, že tato koncentrace nebude ohrožena radikálně odlišnými podmínkami implementace.

Zkušenosti s implementací programu JPD 2 rovněž ukázaly zásadní vliv kvalitně připravených projektů na úspěšné čerpání finančních prostředků z programu. Dosavadní poznatky ukazují, že investičně náročnější infrastrukturní projekty vykazují vyšší schopnost absorpce ve srovnání s další prioritní oblastí - inovace a podnikání. Je to dáno značným vnitřním dluhem města v oblasti investic do infrastruktury a dosavadní výrazně malou státní

podporou v této oblasti. Tento závěr potvrzuje i dokument **Analýza potřeb a návrh priorit HMP**, který nechalo zpracovat hl. m. Praha v červnu až srpnu 2005, aby zmapovalo vlastní absorpční kapacitu a potenciál projektů na období 2007 - 2013; podrobnosti jsou uvedeny v kapitole 1.4 „Absorpční kapacita regionu“.

Potřeby čerpání podpory na reálně předkládané projekty ukázaly, že rozdělení finančního rámce JPD 2 na roky 2004 - 2006, tj. 142,59 mil. euro, do tří téměř rovnoměrných alokací pro jednotlivé roky: první rok 32,6 % (46,59 mil. euro), druhý rok 33,3 % (47,54 mil. euro), třetí rok 33,9 % (48,47 mil. euro) je nevhodné.

1.3.2 Zkušenosti s programem JPD 2 z implementačního hlediska

Poznatky z implementace programu JPD 2 odhalily řadu nedostatků, které stojí za komplikacemi s čerpáním podpory z JPD 2 a kterým bude chtít hl. m. Praha jako řídicí orgán Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost předejít.

Prvním klíčovým poznatkem je značná složitost implementačního uspořádání, kdy do systému byla zapojena řada aktérů z různých úrovní a s vymezením dílčích působností. Tato složitost a neprovázanost byla důvodem pomalého schvalování projektů, potíží v provádění plateb, značné administrativní náročnosti, což v konečném důsledku odrazovalo žadatele od snahy čerpat podporu.

Etablování řídicího orgánu na úrovni ministerstva rovněž znamenalo, že nebyla vzata v potaz řada specifik, které má samospráva a její zcela odlišné principy fungování od státní správy.

Často kritizovaným momentem při schvalování projektů bylo jejich posuzování prostřednictvím zaměstnanců sekretariátu Regionální rady regionu soudržnosti Praha.

Jako problém se ukázala také malá zkušenost hl. m. Prahy s podmínkami čerpání podpory ze zdrojů EU, která byla dána vyloučením města z možnosti využít podporu a tím i zkušenosti v rámci tzv. předvstupních nástrojů EU. Tento handicap ovšem v současnosti považujeme za zcela překonaný.

Výše uvedené zkušenosti jsou podkladem pro zformování výrazně jednodušší implementační architektury jak vertikálně - o jednu úroveň méně, tak horizontálně - „jedny dveře“ pro žadatele pro oba operační programy cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“, tak i pro všechny fáze projektového cyklu; podrobnosti implementačního uspořádání jsou uvedeny v kap. 4 „Implementace“.

1.4 Absorpční kapacita regionu

V průběhu roku 2005 si hl. m. Praha nechalo zpracovat dokument **Analýza potřeb a návrh priorit HMP**, aby si zmapovalo vlastní absorpční kapacitu a potenciál projektů na období 2007 - 2013.

Závěry a doporučení analýzy se opírají o šetření v jednotlivých odborech Magistrátu hl. m. Prahy a některých dalších organizacích zřízených nebo založených městem. Analýza zohlednila návrhy priorit EU a ERDF pro období 2007 - 2013 a dospěla k závěru, že v souladu s prioritami ERDF by mohly být tyto důležité aktivity města:

- ICT infrastruktura pro MSP, úřady práce, vzdělávací a školící systémy a sociální služby,
- podpora rozvoje trhu elektronických komunikací a podpora dostupnosti služeb elektronických komunikací,
- budování infocenter pro podnikatele a podpora dostupnosti přístupu ke vzdělávání inovativních a podniků,

- bezpečnostní parametry MHD, investice do moderních informačních systémů řízení (bezbariérové přístupy, signalizace, automatizované řízení metra),
- integrace železniční dopravy do systému PID,
- přestavba železničního uzlu Praha,
- zavedení širokopásmového internetu pro MSP, orgány samosprávy, úřady práce, vzdělávací a školicí systémy a sociální služby,
- využití informačních systémů k řízení IAD, zavádění elektronického mýtného v dopravě,
- podpora investičních projektů dobudování sítí pražských kolektorů,
- podpora budování cyklostezek,
- regenerace poškozených a nevhodně využívaných ploch,
- protipovodňová opatření menšího rozsahu, zřizování retence, revitalizace vodních toků a městské zeleně podél nich,
- výzkum a vývoj obnovitelných a druhotných energetických zdrojů,
- veřejná infrastruktura zlepšující kvalitu života zejména na sídlištích (viz opatření 1.3 JPD 2, 2004 - 2006), se zaměřením na investice do zajištění bezpečnosti na sídlištích,
- energetický management a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie,
- opatření ke zlepšení bezpečnostních a technických parametrů vodovodní a kanalizační sítě,
- opatření ke zlepšení nakládání s odpady,
- řešení retence dešťových vod.

Upřesňováním příslušných dokumentů Evropské unie a uvedených aktivit města se možnost financování některých aktivit z fondu ERDF ukazuje jako problematická.

Například aktivita „ICT infrastruktura a zavedení širokopásmového internetu pro orgány samosprávy, úřady práce, vzdělávací a školicí systémy a sociální služby“ jednak zčásti obsahově odpovídá aktivitě města „modernizace veřejné správy s využitím ICT, naplňování konceptu e-Government, naplňování vize smart administration, podpora projektů zkvalitňování ICT infrastruktury“, kterou analýza doporučila jako vhodnou pro podporu z ESF, jednak zčásti naplňuje prioritu ERDF „Přístup k dopravním a telekomunikačním službám obecného hospodářského zájmu“. Proto je také zahrnuta v míře definované Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF do Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Finanční náročnost aktivity „přestavba železničního uzlu Praha“ přesahuje možnosti Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, kromě toho jde o zjevnou duplicitu se zaměřením Operačního programu Doprava.

Aktivity města „podpora investičních projektů dobudování sítí pražských kolektorů“, „podpora budování cyklostezek“ ani „veřejná infrastruktura zlepšující kvalitu života zejména na sídlištích“ nemají oporu v Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF. Podpora cyklistické dopravy by mohla být dílčím způsobem řešena v souvislosti s podporou veřejné dopravy v podobě prvků systému B+R (bike & ride). Vybavenost sídlišť sloužící k posílení sociální soudržnosti by mohla být součástí Operačního programu Praha - Adaptabilita.

Některé aktivity města původně uvažované do rámce Fondu soudržnosti se ukázaly být vhodnější do rámce ERDF. Jsou to například „obnova a rozvoj povrchové veřejné dopravy“ (výstavba nových tras tramvaje, obnova vozového parku tramvají) nebo duplicitně do obou fondů uváděné aktivity „podpora integrace železniční dopravy do systému Pražské integrované dopravy“, „odstraňování hlukové zátěže v Praze“ (tj. především opatření ke snižování nadměrné hlukové zátěže z dopravy) a „podpora projektů využívajících obnovitelné

zdroje energie“. Absorpční kapacita projektů využívajících obnovitelné zdroje energie (zejména pro vytápění a ohřev teplé užitkové vody v objektech) je zatím malá, ale pravděpodobně se bude zvyšovat výrazným růstem cen zemního plynu a elektřiny.

Systém řízení a regulace městského silničního provozu původně uvažovaný do rámce ERDF bude pravděpodobně zařazen do rámce Fondu soudržnosti.

Aktivita „vytváření technologických platforem pro přenos výsledků výzkumu a vývoje do průmyslu: budování inkubátorů a firem na pomezí vědecko-výzkumných ústavů a průmyslu“ uvažovaná pro Operační program Praha - Adaptabilita se vzhledem k převážně investičnímu charakteru jeví jako vhodnější pro podporu z ERDF, proto bude předmětem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

V zásadě tak bylo možné analyzované aktivity města využít pro návrh prioritních os a oblastí podpory Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Zpracovanou analýzou se zároveň potvrdil trend z předchozího období a zkušenost z realizace programu JPD 2, že investičně náročné zlepšování dostupnosti a prostředí města vykazuje podstatně větší potenciál absorpční kapacity než další prioritní oblasti - inovace a podnikání. Je to dáno značným vnitřním dluhem města v oblasti investic do infrastruktury a dosavadní výrazně malou státní podporou v této oblasti.

Inovace jsou z hlediska dlouhodobé perspektivy pro konkurenceschopnost města zcela zásadní, na druhou stranu by neměl být přeceněn potenciál skutečně vhodných projektů na území Prahy a jemu odpovídající objem finančních prostředků.

V programu JPD 2 byla schválena na základě doporučení Evropské komise alokace do oblastí inovace a podnikání cca 22 % objemu finančních prostředků, i když město původně navrhovalo, na základě analýzy a odhadu absorpčních kapacit, zhruba jen 12 %. Dosavadní zkušenost s realizací programu dává za pravdu původnímu odhadu Prahy.

V Operačním programu Praha - Konkurenceschopnost navíc dochází ke změně oproti programu JPD 2 a dostupnost telekomunikačních služeb (období opatření 2.3 JPD 2) není součástí prioritní osy 2 „Inovace a podnikání“, ale tematicky bude začleněna do prioritní osy 1 „Dostupnost a prostředí“.

Všechny uvedené skutečnosti byly pečlivě zvažovány při přípravě finančního plánu programu a při stanovení objemu finančních prostředků jednotlivým prioritním osám.

Na základě zkušenosti s dosavadním průběhem programu JPD 2 lze dále konstatovat, že zásadním předpokladem pro dostatečnou absorpční kapacitu Prahy jsou vyšší horní limity velikosti projektů oproti programu JPD 2. Například horní limit 10 milionů euro, který pro projekty dopravního opatření 1.1 v JPD 2 požadovali zástupci Evropské komise, výrazně snížil potenciál vhodných projektů.

1.5 SWOT analýza

1.5.1 Výchozí SWOT analýza

Tato část SWOT analýzy je odvozena ze schváleného Strategického plánu hl. m. Prahy, závěrů workshopů k jeho aktualizaci a ze SWOT analýzy Jednotného programového dokumentu pro Cíl 2 regionu NUTS 2 - Hl. m. Praha na období 2004 - 2006. Popisuje všechny důležité souvislosti rozvoje města, které v řadě případů překračují rámec věcné náplně Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, ale jsou nezbytné k zasazení programu do širšího kontextu situace regionu. V období 2007 - 2013 bude rozvoj regionu

realizován také prostřednictvím jiných operačních programů (Praha - Adaptabilita, Doprava, Životní prostředí) a aktivit nepodporovaných z fondů EU.

Silné stránky

- Poloha Prahy ve středu Evropy
- Tradiční postavení Prahy jako střediska české státnosti a správy státu, vzdělanosti a kultury
- Unikátní kulturně-historické dědictví světového významu, jedinečný a obecně uznávaný genius loci
- Kontakty s velkými městy a regiony evropského kontinentu, napojení na činnost komunitárních struktur EU
- Velká investorská stabilita Prahy, otevřené podnikatelské prostředí a rozvinuté soukromé podnikání
- Značný zájem turistů o Prahu
- Nejvyšší podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v rámci republiky
- Silná a stabilní poptávka na trhu práce, nízká míra nezaměstnanosti
- Dobře fungující systém veřejné dopravy
- Dostatek plošných rezerv na území města i v regionálním zázemí pro zajištění jeho funkcí a další rozvoj

Slabé stránky

- Všestranné přetížení centra, především Pražské památkové rezervace (dopravou, funkcemi celoměstského a vyššího významu, tlakem na umístění nových budov a komerčních aktivit apod.)
- Napojení na evropské dopravní síť (vyjma letecké dopravy) neodpovídá úrovni nejvýznamnějších konkurenčních měst západní Evropy
- Funkční neúplnost a fyzická opotřebovanost sídlištních celků
- Nevyhovující technický stav vodohospodářské infrastruktury, deficit infrastruktury v rozvojových a přestavbových lokalitách
- Obtíže v komunikaci mezi všemi partnery v rámci inovačního procesu; nepoměr mezi pražskou vědecko-výzkumnou základnou a poptávkou podnikatelského sektoru; nedostatečné využívání inovačního potenciálu města
- Malý důraz na dodržování principu udržitelnosti jako jednoho ze základních předpokladů dlouhodobě příznivého rozvoje
- Malá koordinace rozvojových záměrů Prahy a Středočeského kraje
- Nepříznivá demografická struktura obyvatel, stárnutí pražské populace
- Vliv drobné kriminality na pozitivní obraz Prahy jako centra cestovního ruchu
- Nedostatečné využívání moderních informačních a komunikačních technologií a jejich provázanost v řízení kvality a efektivity zdravotní péče

Příležitosti

- Vymezení a upevnění pozice Prahy na trhu metropolí Evropy jako perspektivně orientovaného, dynamického, dlouhodobě stabilního, bezpečného a inovačního města – prezentace Prahy jako „spokojeného“ města

- Optimální využití finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie
- Pokračující rozšíření ekonomického prostoru integrované Evropy v souvislosti se vstupem ČR do Schöngenského prostoru
- Využití přitažlivosti města pro umístění mezinárodních institucí a organizací
- Zlepšující se postavení Prahy jako jedné z nejvhodnějších lokalit k provozování podnikatelské činnosti ve střední a východní Evropě
- Lepší dostupnost Prahy dokončením výstavby hlavních dopravních koridorů a modernizace letiště v Praze-Ruzyni
- Rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) jako nutného nástroje pro růst ekonomické a společenské úrovně Prahy
- Další příliv přímých zahraničních investic a využití financování formou „Public Private Partnership“ (PPP)
- Zvýšení mobility české populace

Hrozby

- Rychlý růst konkurence jiných evropských měst
- Zvyšování komfortu užívání automobilu vnímané zároveň jako měřítko společenského postavení (může oslabit pozici veřejné dopravy a vést k dalšímu nárůstu automobilismu)
- Ztráta mezinárodní pozice Prahy jako památkově unikátního celku, vyřazení Pražské památkové rezervace ze seznamu světového kulturního dědictví UNESCO
- Další růst kriminality (včetně rostoucí aktivity mezinárodního organizovaného zločinu)
- Pokles investiční atraktivity Prahy a stagnace zájmu významných investorů, případně i jejich odchod do jiných zemí
- Zhoršení situace na trhu práce v souvislosti s volným pohybem pracovní síly; nedostatečný postih „černého“ pracovního trhu
- Pokračující nedostatečné zohlednění celostátního významu Prahy při přerozdělování veřejných zdrojů
- Vznik problematických čtvrtí (ghett) v důsledku rezignace na revitalizaci sídlišť
- Snížení konkurenceschopnosti malých a středních podniků v důsledku expanze nadnárodních společností

1.5.2 SWOT analýza programu

Tato část SWOT analýzy obsahuje specifické faktory, které se přímo váží k tematickému zaměření Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Čerpá zejména z Analýzy ekonomické a sociální situace (viz. kap. 1.2) a přihlíží také k obecněji pojatým aspektům rozvoje regionu, uvedeným ve výchozí SWOT analýze.

SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI
Dostupnost a prostředí	
• Provozovaný regionální integrovaný systém veřejné dopravy • Zlepšené napojení města na kontinentální i celosvětovou komunikační a informační síť • Zlepšená kvalita a vyšší kapacita telekomunikačních sítí • Vysoký stupeň a rychlé tempo zavádění moderních informačních a komunikačních technologií v podnikatelské sféře a ve správě města • Rozmanitost architektonicko-urbanistických prvků a vysoký počet památkově hodnotných objektů i celků zvyšující potenciál využití některých revitalizovaných ploch • Pestrý potenciál městské a příměstské krajiny s výrazným zastoupením zeleně a vodních ploch často umožňující propojení esteticky hodnotných lokalit s regenerovaným územím • Vysoký stupeň realizace komplexní protipovodňové ochrany města • Dostatečná střednědobá kapacita technických systémů, možnost použití vodního zdroje Podolí jako rezervního a doplňkového, zástavba téměř plně vybavena vodovodní a kanalizační sítí	• Poměrně vysoká preference veřejné dopravy obyvateli a návštěvníky Prahy, její podpora dalšími významnými investicemi • Urychlení výstavby dopravních tepen a terminálů sítě TEN-T v období 2007 - 2013 s využitím podpory Fondu soudržnosti, o které usiluje Ministerstvo dopravy ČR • Státem garantovaná postupná realizace Pražského okruhu (vytvářející společně s realizací Městského okruhu podmínky pro ochranu města před zbytnou automobilovou dopravou) • Konkurenční prostředí v oblastech energetiky a spojů, jeho vliv na kvalitu a cenu poskytovaných služeb • Rychlý rozvoj nabídky v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT) • Stálá účast České republiky v evropských iniciativách týkajících se informační společnosti (eEurope 2005, i2010) • Vhodné využití uvolněných prostor a ploch zejména v oblasti vnitřního města, např. lokalit po zaniklých velkých průmyslových podnicích, opuštěných drážních pozemků apod. • Vytvoření reálných předpokladů pro oživení sídlištních celků zejména doplněním infrastruktury a obnovou veřejných prostranství • Započatý proces regenerace panelových domů • Poptávka po rozšíření možností a kapacit zařízení pro rekreaci a sport, kulturní vyžití a zábavu • Zlepšení systému památkové péče včetně legislativního rámce a kontrolních mechanismů

	• Intenzivnější vnímání ekostabilizační funkce městské i příměstské zeleně • Trend zdůrazňování ekologické i rekreační funkce vodních toků a ploch • Další snížení znečištění ovzduší emisemi z průmyslové výroby a vytápění např. díky ekonomickým stimulům • Reálné naplňování závazku ČR k většímu využívání ekologicky šetrných zdrojů energií s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší • Efektivní a ekologicky šetrný systém odpadového hospodářství (vyšší podíl třídění a využití odpadů, předcházení jejich vzniku atd.)
Inovace a podnikání	
• Rozsáhlý potenciál výzkumu, vývoje a vzdělání pro inovační roli Prahy • Existence koncepčního dokumentu o inovačním potenciálu Prahy (Regionální inovační strategie pro Prahu - BRIS) • Otevřené podnikatelské prostředí, vysoké hodnocení investorské stability Prahy, rozvinutá sféra soukromého podnikání • Dostatek prostoru na území města i v regionálním zázemí pro zajištění jeho funkcí a rozvoje • Stabilní, profesně pestrá nabídka na trhu práce, dobrá kvalifikace a flexibilita pracovní síly • Nízká nezaměstnanost • Dobrá pozice Prahy jako atraktivní turistické destinace, kvalitní základní materiální vybavenost cestovního ruchu • Vyhovující ubytovací a konferenční kapacity • Příznivá struktura ekonomiky (vysoký podíl služeb)	• Inovační potenciál města - kapacity pro transfer technologií a know-how • Koncentrace kapacit výzkumu a vývoje, vhodného pro zapojení do řešení otázek rozvoje města v Praze • Funkce Prahy jako pólu rozvoje s velkým dosahem • Potenciál pro vznik silné a motivující konkurence na trhu práce • Turistická atraktivita Prahy, vyvolání celoročního zájmu o město • Vhodné podmínky pro větší rozproštění turistických cílů na území města, podpora udržitelného turistického ruchu • Rostoucí úloha města jako místa pro mezinárodně významné aktivity, zhodnocení multikulturní tradice Prahy • Příznivé klima k zabezpečení přitažlivého podnikatelského prostředí města • Využití zkušeností a příkladů dobré praxe zemí EU pro zvýšení konkurenceschopnosti města • Velký počet subjektů vhodných pro rozvoj partnerství s městem (podnikatelský sektor, neziskové organizace aj.)
SLABÉ STRÁNKY	HROZBY
Dostupnost a prostředí	
• Vysoké nároky na přepravu lidí ve městě vyplývající z nevyváženého rozmístění jednotlivých funkcí na území Prahy • Nízká propustnost městských komunikací	• Nedostatek finančních prostředků pro další rozvoj města, zlepšování městské dopravní a technické infrastruktury a na dokončení napojení Prahy na mezinárodní síť

a každodenní dopravní zácpy v páteřní uliční síti města • Nedostatek objízdných tras okolo Prahy a vnitřního města, který je zatím překážkou výraznému snížení objemu necílové dopravy ve městě • Nedostatečné tempo realizace záchytných parkovišť P+R (park & ride) a železničních zastávek systému Pražské integrované dopravy • Přístupové bariéry v kolejové veřejné dopravě • Velká nehodovost a malá ohleduplnost účastníků provozu na pozemních komunikacích • Silné znečištění ovzduší především v centrální části města způsobené převážně automobilovou dopravou a negativně ovlivňované i geomorfologickými podmínkami • Zaostávání Prahy v penetraci vysokorychlostního internetu oproti vyspělým zemím • Malé uplatnění ICT v domácnostech • Územně nerovnoměrný rozvoj informační infrastruktury • Neefektivní využití rozvojových příležitostí na místech bývalých výrobních a provozních areálů • Malá nabídka občanské vybavenosti a zařízení pro trávení volného času zejména na sídlištích a v jejich blízkosti • Existence lokalit s dlouhodobou koncentrací kriminality stěžující rozvoj žádoucích aktivit v území • Časté projevy vandalizmu, nedostatečná čistota mnoha veřejných prostranství a místy zanedbaná údržba budov • Nekomplexní a místy nedostatečná péče o historické památky zejména mimo Pražskou památkovou rezervaci • Nevyhovující stav některých městských a příměstských zelených ploch • Znečištění vodních toků a ploch ve městě, jejich nízká ekologická i rekreační hodnota • Nedostatečná účinnost a s tím související nižší kapacita Ústřední čistírny odpadních vod • Zatížení prostředí hlukem z dopravy i dalších aktivit	• Zahlcení vnitřních městských komunikačních tras v důsledku zrychleného nárůstu mezinárodní kamionové dopravy • Nedostatečné využití nabídky strategických služeb pro udržení tempa rozvoje informační společnosti • Zneužití osobních dat a důležitých databází • Nezájem investorů o revitalizaci opuštěných a nevhodně využívaných ploch • Sociální degradace některých částí města, zejména sídlišť • Klesající pocit bezpečí obyvatel i návštěvníků Prahy • Malá odpovědnost obyvatel za ochranu majetku a městského prostředí • Znehodnocení památkových objektů (území) v důsledku jejich nevhodného využívání a necitlivých stavebních nebo urbanistických zásahů • Nešetrné aktivity vedoucí k narušení panoramatu Prahy a ke ztrátě genia loci města • Úbytek zeleně a nezastavěných (nezpevněných) ploch vhodných k ozelenění • Pokračující tlak na plochy přírodního charakteru a na výstavbu v jejich blízkosti • Živelná urbanizace příměstské krajiny, narušování tradičních sídelních struktur a celkového krajinného rázu nevhodnou výstavbou, nedostatečná koordinace mezi Prahou a Středočeským krajem při organizaci využití jejich území • Nedostatečná pravomoc města při přípravě a realizaci opatření na ochranu před přírodními katastrofami, průmyslovými a dalšími haváriemi, omezená současnými zákony • Sankce EU za nesplnění limitů čištění odpadních vod. • Snižování retenční schopnosti městské a příměstské krajiny • Zhoršení životního prostředí v oblastech (pásech) soustředěné dopravy • Závislost infrastrukturních systémů města na vnějších faktorech, které nemůže Praha ovlivnit • Kolaps důležitých funkčních systémů města v důsledku nespolehlivě fungující technické infrastruktury

• Vysoká energetická náročnost města • Zastaralost části vodohospodářské infrastruktury, nepřiměřené ztráty upravené vody ve vodovodní síti	• Nekázeň při hospodaření s materiály a odpady, riziko kontaminace půdy a podzemních vod
Inovace a podnikání	
• Nedostatečné využití výzkumné a vývojové základny Prahy a jejich koordinace s produkční sférou • Propad zájmu zaměstnavatelů o vzdělávání mladých lidí ve výrobních/provozních profesích • Chybějící pracovní síly v některých profesích - nedostatečné provázání vzdělávání s trhem práce, nedokončená koncepce celoživotního učení • Nízká úroveň a chybějící nabídka některých služeb v cestovním ruchu • Mezinárodně vnímané aspekty ohrožující renomé Prahy (mj. korupce, kriminalita, nadbytečná byrokracie, obtížná orientace investorů při vstupu na pražský trh) • Jen částečně rozvinuté a informačně problémové vztahy správy města a podnikatelských struktur (potenciálních investorů), absence rozvojové agentury • Přetrvávající problémy v oblasti podpory malého a středního podnikání, pasivita podnikatelských asociací při přípravě programových dokumentů rozvoje města a při koordinaci vnitřních informačních systémů • Málo rozvinuté nové progresivní podnikatelské formy a systém jejich finanční podpory	• Zhoršení makroekonomického prostředí v rámci celého státu, které se odrazí v poklesu důvěry podnikatelů (investorů) i zájmu o alokaci jejich aktivit na území Prahy • Nedostatečný transfer inovačních výsledků Prahy do ostatních částí republiky • Přetrvávání minimální iniciativy centrálních orgánů při naplňování specifického postavení Prahy a využití jejího potenciálu pro celou republiku • Zhoršení podmínek podnikání ztěžující rozvoj malých a středních podniků - nepříznivé důsledky pro jejich konkurenceschopnost • Vysoký podíl obyvatelstva v důchodovém věku, progresivní úbytek pracovní síly z vlastních zdrojů města, problémy se zvládnutím otevřenosti pracovního trhu • Nízká mobilita pracovní (kvalifikované) síly v rámci ČR a její nedostatek na pražském trhu práce • Nízká úroveň spolupráce města s podnikateli • Podcenění rizika nepříznivého vývoje hlavních aspektů dlouhodobé udržitelnosti (mj. energetická náročnost, změny technologií, kvalifikace pracovní síly)

2. POPIS ZVOLENÉ STRATEGIE

2.1 Shrnutí analýzy

Na základě analýzy se ukazuje, že je žádoucí v období 2007 - 2013 posílit nebo využít především tyto silné stránky a příležitosti Prahy:

- Jedinečné kulturně-historické dědictví světového významu
- Vysoký stupeň realizace komplexní protipovodňové ochrany města
- Rozvojový potenciál ploch po zaniklých průmyslových podnicích, drážních pozemků apod.
- Reálná šance na dosažení efektivního a ekologicky šetrného systému odpadového hospodářství
- Vysoká preference veřejné dopravy obyvateli a návštěvníky Prahy
- Urychlení výstavby dopravních tepen a terminálů sítě TEN-T, o které usiluje Ministerstvo dopravy ČR
- Rozsáhlý potenciál výzkumu, vývoje a vzdělání pro inovační roli Prahy
- Otevřené podnikatelské prostředí, vysoké hodnocení investorské stability Prahy
- Rozvinutá sféra soukromého podnikání
- Vysoký stupeň a rychlé tempo zavádění moderních informačních a komunikačních technologií v podnikatelské sféře

Z analýzy vyplynuly tyto hlavní problémy a ohrožení Prahy, které je třeba potlačit nebo zcela eliminovat:

- Zatížení prostředí emisemi škodlivin a hlukem z dopravy
- Neuspokojivý stav a sociální problémovost některých veřejných prostranství
- Riziko znehodnocení unikátního historického dědictví
- Znečištění vodních toků a ploch ve městě, jejich nízká ekologická i rekreační hodnota
- Nepřiměřené ztráty upravené vody ve vodovodní síti
- Vysoká energetická náročnost města
- Nízká propustnost páteřních městských komunikací
- Nedostatečné využívání inovačního potenciálu města
- Přetrvávající problémy v oblasti podpory malého a středního podnikání
- Zaostávání Prahy v rozšiřování vysokorychlostního internetu oproti vyspělým zemím, malé uplatnění ICT v domácnostech

2.2 Strategie rozvoje regionu

2.2.1 Východiska

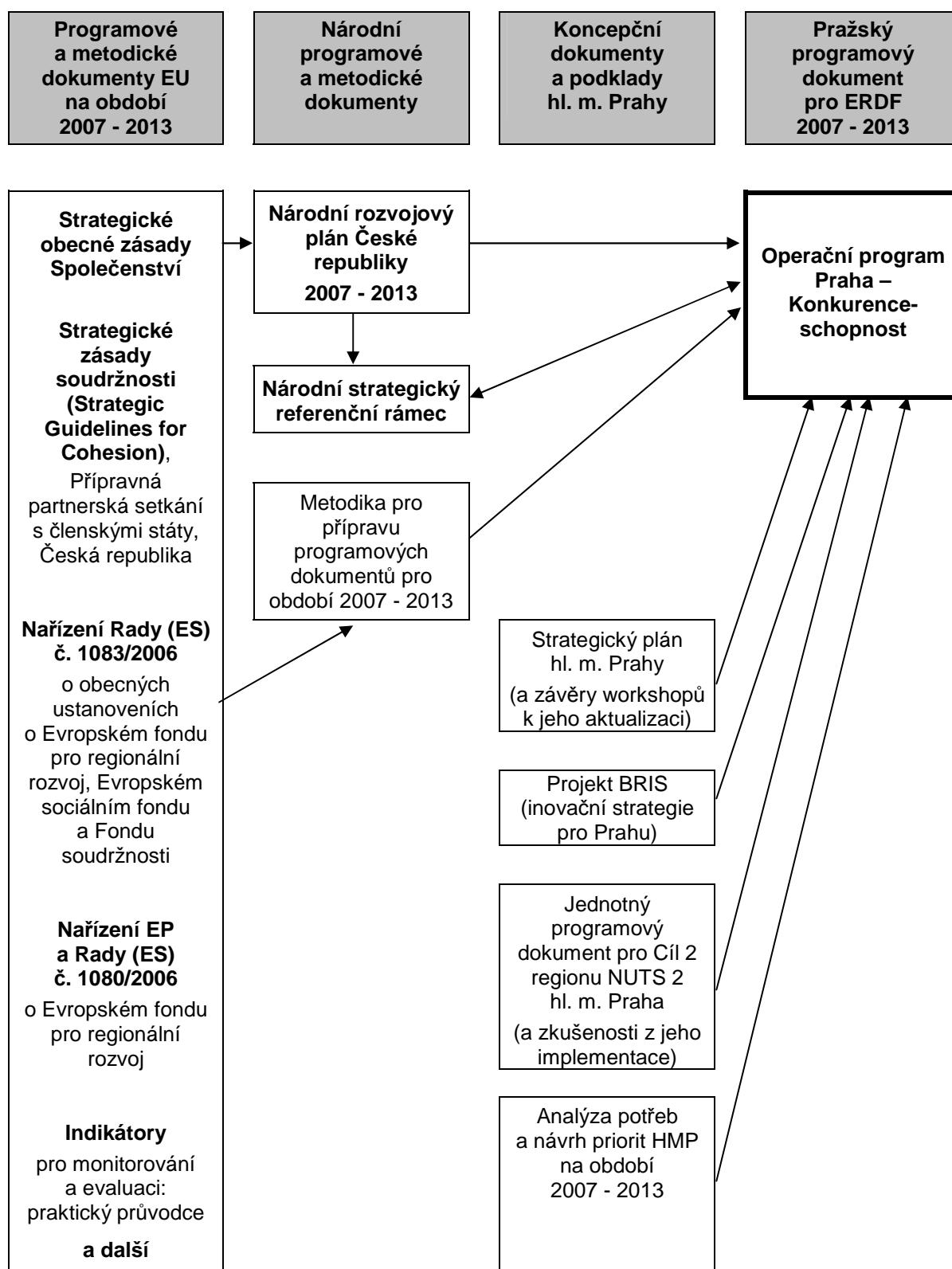
Praha má strategický plán schválený v roce 2000 Zastupitelstvem hl. m. Prahy. Řada strategických cílů a programů v něm stanovených byla během uplynulých let úspěšně naplňována. V současné době probíhá aktualizace strategického plánu, jejíž součástí byla také série workshopů. Závěry z těchto pracovních setkání potvrdily základní teze obsažené ve strategické vizi. Z analýz a diskusí vyplynula nutnost klást větší důraz na ty strategické cíle, které reagují na změněné podmínky, zejména vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004, zvýšení rizik spojených s mezinárodním terorismem a nutnost ochránit město před důsledky katastrofálních povodní, jaké postihly Prahu v létě roku 2002. Strategický plán hl. m. Prahy byl základním výchozím dokumentem pro operační program.

V roce 2005 se zástupci volených orgánů a věcně příslušných pracovišť hl. m. Prahy aktivně zúčastnili přípravy Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 - 2013 jako členové řídicí skupiny a pracovních skupin. Hlavní město Praha věnovalo provázanosti pražské a národní strategie velkou pozornost (viz kap. 1.1 „Analýza výchozích dokumentů“). Národní rozvojový plán ČR byl klíčovým podkladem pro stanovení strategické vize operačního programu (viz kap. 2.3.3 „Vazba na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec“).

Strategická vize Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zohledňuje zkušenosti s realizací programu JPD 2 na období 2004 - 2006. Klade však větší důraz na analýzu absorpční kapacity Prahy než při přípravě programu JPD 2. Východiskem byla Analýza potřeb a návrh priorit HMP, zpracovaná v průběhu roku 2005 (viz kap. 1.4 „Absorpční kapacita regionu“).

Vzhledem k důležitosti, jaká je v období 2007 - 2013 přikládána inovacím a znalostní ekonomice, byl zásadním podkladem strategie operačního programu také projekt BRIS (Regionální inovační strategie pro Prahu).

Nejvýznamnější podklady pro přípravu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zobrazuje následující schéma:

PŘÍPRAVA OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST

Zdroj: STR ÚRM

2.2.2 Strategická vize

Strategická vize rozvoje hl. m. Prahy, zformulovaná v pražském strategickém plánu, se opírá o silné stránky města, především jeho jedinečnost, duchovní a kulturní tradici, mimořádné přírodní i urbánní hodnoty, ekonomický a lidský potenciál, výhodnou polohu v srdci Evropy i dobré jméno a současnou vlnu zájmu investorů.

- Praha usiluje o to, aby se stala úspěšným, konkurenceschopným a respektovaným městem se silnou a moderní ekonomikou, zajišťující dobré existenční podmínky jeho obyvatelům, prosperitu podnikatelské sféry i finanční zdroje potřebné k realizaci veřejných projektů.
- Chce být městem atraktivním a usiluje o spokojenost svých obyvatel i návštěvníků. Je odhodlána zajistit dobrou kvalitu života města a jeho bezpečnost, dosáhnout přitažlivých a vyvážených komunit a rovnosti příležitostí.
- Praha chce dosáhnout vysoké kvality přírodního i urbánního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Usiluje o podstatné snížení současné ekologické zátěže města a o dosažení rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, aby se stala městem čistým, zdravým a harmonickým.
- Praha bude modernizovat, rozvíjet a provozovat svoji dopravní a technickou infrastrukturu tak, aby podporovala dobré fungování a ekonomiku města, jeho ambice a rozvoj, aby odpovídala úrovni technického pokroku a její systémy pracovaly spolehlivě, efektivně a šetrně k životnímu prostředí.
- Praha chce být městem s dynamickou a vstřícnou správou, výkonnou při zajišťování služeb a ochraně veřejného zájmu, spolupracující s ostatními subjekty na principech partnerství, umožňující aktivity jiných a podporující účast občanů na řízení a rozvoji obce.

V souladu s hlavními závěry vyplývajícími ze SWOT analýzy **byly pro Operační program Praha - Konkurenceschopnost stanoveny potenciálně nejdynamičtější, a konkurenceschopnost města nejvíce podporující prvky uvedené strategické vize:**

- **udržitelný rozvoj, kvalitní prostředí města**
- **dobrá dostupnost dopravních služeb**
- **dobrá dostupnost telekomunikačních služeb**
- **rozvoj inovací a znalostní ekonomiky – využití inovačního potenciálu Prahy**
- **podpora rozvoje podnikání**

Zvolené prvky strategie mají současně oporu ve strategii Evropské unie na období 2007 - 2013 (obsažené především ve Strategických obecných zásadách Společenství a Lisabonské strategii), Národním strategickém referenčním rámci ČR 2007 - 2013, Národním rozvojovém plánu ČR a Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF.

Vzhledem k tomu, že hl. m. Praha je vstupní bránou i významným rozvojovým pólem České republiky lze očekávat, že investice do regionu vložené - z úrovně města, státu nebo z fondů Evropské unie - se pozitivně projeví nejen v Praze, ale také v celé České republice.

V souladu s Lisabonskou strategií a její aktualizací bude pilířem konkurenceschopnosti regionu rozvoj inovací, znalostní ekonomiky a podnikání. Ten bude podporován jednak přímo, jednak bude zlepšována dostupnost a kvalita služeb, které jsou pro tento rozvoj

klíčové. Jde o dopravní, telekomunikační a informační služby. Atraktivitu podnikatelského prostředí posílí také zlepšování prostředí města a z dlouhodobého hlediska bude mít zásadní význam zajištění udržitelného rozvoje. Proto bude třeba zvládnout automobilovou dopravu (nabídnout co nejatraktivnější veřejnou dopravu a zlepšit významné silniční dopravní vazby především k transevropským dopravním sítím TEN-T), odpadové hospodářství a likvidaci odpadních vod, problém opuštěných, znehodnocených nebo sociálně problémových území, protipovodňovou ochranu území, problém nadměrné hlukové zátěže a využívání energií a přírodních zdrojů. V těchto oblastech existují značné vnitřní dluhy města, a proto je nezbytná výrazná finanční podpora určená k jejich odstranění.

K prosperitě Prahy významně přispívá také cestovní ruch. Kromě rozvoje podnikání v této oblasti a zlepšování podmínek pro něj je pro udržení zájmu návštěvníků klíčové také přitažlivé prostředí města. Ani cestovní ruch se neobejde bez kvalitní nabídky dopravních, telekomunikačních a informačních služeb.

Z uvedeného je zřejmé, že strategická vize Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je založena na rozvojových aktivitách a především na odstraňování bariér jejich optimálního uplatnění. Takto je koncipován také následující globální cíl programu.

2.2.3 Globální cíl, specifické cíle a indikátory programu

Globálním cílem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je **zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU prostřednictvím odstranění rozvojových bariér a slabin regionu, zkvalitněním městského prostředí, zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvinutím inovačního potenciálu města.**

Na základě dříve zpracovaných regionálních dokumentů byly stanoveny odpovídající specifické cíle:

- 1. Zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a zkvalitnění životního prostředí.**
- 2. Zvýšení konkurenceschopnosti Prahy rozvojem a efektivním využitím jejího inovačního potenciálu.**

Očekávané efekty realizace programu jsou vyjádřeny následujícími indikátory na úrovni dopadu.

Tabulka č. 10

INDIKÁTORY PROGRAMU - DOPADY

oblast indikátoru	název indikátoru	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
Program - globální cíl Hlavní (core) indikátor	regionální HDP na obyvatele v PPS v Praze	61 06 00	31 893	42 500	ČSÚ
Sociálně ekonomická analýza – kontext	migrační saldo ⁵ (obyv./rok)		6708	7 000	ČSÚ
	čistá pracovní místa (počet)		755 000	760 000	ČSÚ, MHMP
	celkové měrné emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů REZZO 1-4 (tis.t/rok/km ²)		0,14 (2003)	0,12	ČHMÚ, ČIŽP, MHMP, ATEM
Specifické cíle					

⁵ Rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel v daném období (roce).

oblast indikátoru	název indikátoru	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
Dopravní služby a životní prostředí	počet přepravených osob v městské veřejné dopravě (mil. osob/rok) tj. přírůstek počtu cestujících (přepravených osob) městskou hromadnou (veřejnou) dopravou (mil. osob/rok)	85 04 00	1 185 (2005) 0	1 300 139	Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s., ČSÚ
Životní prostředí a dopravní služby	celkové měrné emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů REZZO 1-4 (tis.t/rok/km ²)		0,14 (2003)	0,12	ČHMÚ, ČIŽP, MHMP, ATEM
ICT služby	obyvatelstvo Prahy pravidelně používající internet		42,8 %	80 %	ČSÚ
Inovace a podnikání	podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP	71 06 00	2,09 %	3,5 %	ČSÚ
	nárůst zaměstnanosti v sektoru MSP ⁶		100 %	103 %	ČSÚ

Zdroj: STR ÚRM

Indikátory výsledků a výstupů budou sledovány na úrovni prioritních os a jsou uvedeny v příslušných kapitolách 3.1 a 3.2.

Soustava indikátorů, jak na úrovni globálních a specifických cílů, tak na úrovni prioritních os operačního programu, byla vytvořena na základě Metodiky pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 - 2013 (MMR ČR, **verze únor 2006**) s následným přihlédnutím k Národnímu číselníku indikátorů pro programovací období 2007 - 2013 (MMR ČR, **verze květen 2006**). V úvahu byla brána též dostupnost údajů a poznatky z přípravy a implementace JPD 2. Hodnoty indikátorů, zejména cílové, jsou výsledkem expertních odhadů založených především na analýzách charakteristik potenciálních významných projektů, odhadech nákladů na příslušnou oblast podpory a měrných nákladů obdobných typů projektů.

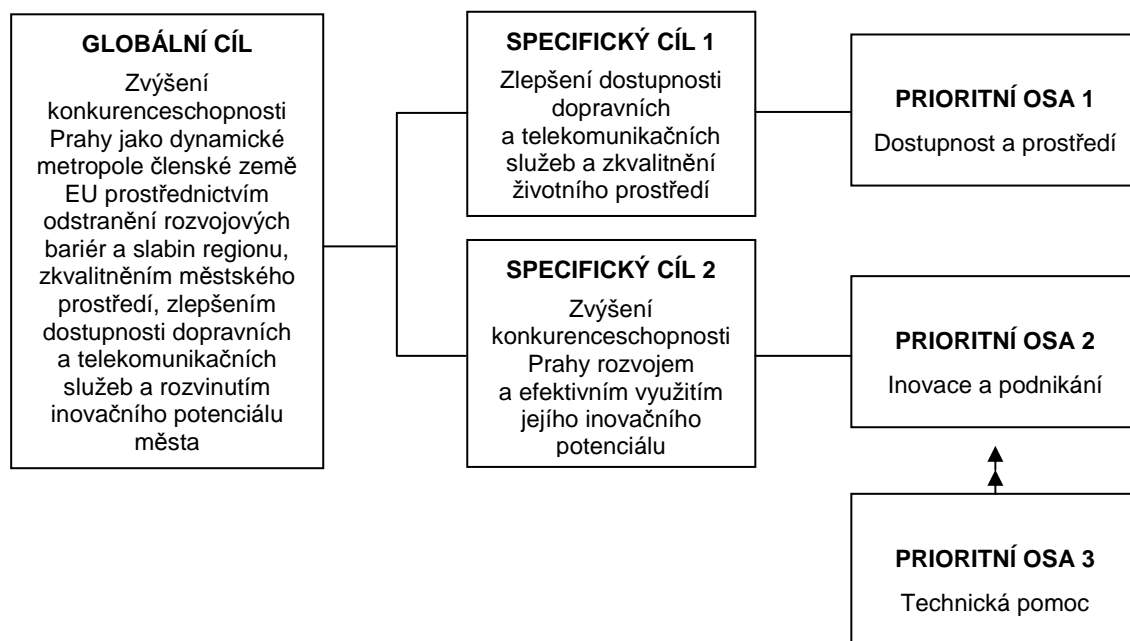
K naplnění každého ze dvou specifických cílů byla navržena jedna prioritní osa. Třetí, podpůrnou prioritní osou je technická pomoc. Operační program Praha - Konkurenceschopnost tak zahrnuje tyto prioritní osy:

Prioritní osa 1 – Dostupnost a prostředí

Prioritní osa 2 – Inovace a podnikání

Prioritní osa 3 – Technická pomoc

⁶ Hodnotu indikátoru bude možné stanovit pomocí indikátoru 89 07 00 (Zaměstnanost v sektoru MSP).

CÍLE A PRIORITNÍ OSY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST

Zdroj: STR ÚRM, OZF MHMP

Tabulka č. 11

PODÍL PRIORITNÍCH OS NA OBJEMU PODPORY ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ (ERDF)

Prioritní osa	podíl (v %)
Prioritní osa 1	76
Prioritní osa 2	20
Prioritní osa 3	4
celkem	100

Zdroj: STR ÚRM, OZF MHMP

Tabulka č. 12

ODHAD ROZLOŽENÍ NÁKLADŮ OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST NA OBDOBÍ 2007 - 2013 NA CELKOVÉM SOUHRNU ALOKACE Z ERDF DO PRIORITNÍCH KATEGORIÍ VÝDAJŮ (PODLE PŘÍLOHY IV A ČL. 9 ODST. 3 NAŘÍZENÍ RADY (ES) Č. 1083/2006 O OBECNÝCH USTANOVENÍCH O ERDF, ESF A FS)

kategorie výdajů	podíl v %
01 Činnost v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích	1,4
02 Infrastruktura pro výzkum a technologický rozvoj (včetně zařízení, nástrojů a vysokorychlostních počítačových sítí propojujících výzkumná střediska) a odborná střediska pro specifické technologie	3,6
03 Přenos technologií a zdokonalení sítí spolupráce mezi malými a středními podniky navzájem a mezi malými a středními podniky a dalšími podniky a univerzitami, institucemi postsekundárního vzdělávání všech druhů, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými středisky (vědecké a technologické parky, technická střediska atd.)	2,3
04 Pomoc pro výzkum a technologický rozvoj, zejména v malých a středních podnicích (včetně přístupu ke službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích)	1,5

kategorie výdajů	podíl v %
05 Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků	0,6
06 Pomoc malým a středním podnikům při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí (zavádění účinných environmentálních systémů řízení, přijímání a využívání technologií zabrahujících znečišťování, začlenění čistých technologií do výroby podniku)	0,6
07 Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existující střediska výzkumu a technologického rozvoje atd.)	1,5
08 Ostatní investice do podniků	0,9
09 Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích	1,8
11 Informační a komunikační technologie (přístup, zabezpečení, interoperabilita, předcházení rizikům, výzkum, inovace, e-obsah atd.)	1,2
13 Služby a aplikace pro občany (e-zdraví, e-vláda, e-učení, e-začlenění atd.)	1,9
14 Služby a aplikace pro malé a střední podniky (e-obchod, vzdělávání a odborná příprava, vytváření sítí atd.)	2,1
15 Ostatní opatření na zlepšení přístupu malých a středních podniků k informačním a komunikačním technologiím a na zlepšení jejich využívání těmito podniky	1,2
39 Obnovitelná energie: vítr	0,2
40 Obnovitelná energie: solární	0,9
41 Obnovitelná energie: z biomasy	0,4
42 Obnovitelná energie: hydroelektrická, geotermální a další	0,9
43 Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií	2,8
52 Podpora čisté městské dopravy	30,4
68 Podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků	0,7
71 Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trhu práce; boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu a podpora kladného přístupu k rozmanitosti na pracovišti	0,4
72 Navrhování, zavádění a provádění reforem systémů vzdělávání a odborné přípravy s cílem rozvíjet zaměstnatelnost, zvyšování významu základního a odborného vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce a neustálé zlepšování dovedností vzdělávacích pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku	0,3
74 Rozvoj lidského potenciálu v oblasti výzkumu a inovací, především prostřednictvím postgraduálního studia a odborné přípravy výzkumných pracovníků a spolupráce v rámci sítí mezi univerzitami, výzkumnými středisky a podniky	3,0
celkem	60,6

Zdroj: STR ÚRM

2.3 Související dokumenty

2.3.1 Soulad se Strategickými obecnými zásadami Společenství

Operační program Praha - Konkurenceschopnost je v souladu s novým cílem regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti Strategických obecných zásad Společenství (Community Strategic Guidelines):

„Předjímat a podporovat hospodářskou změnu zlepšováním konkurenceschopnosti a atraktivity regionů EU prostřednictvím investic do hospodářství založeném na znalostech, podnikavosti, výzkumu, spolupráce mezi univerzitami a podniky a inovace; přístupu k dopravní a telekomunikační infrastruktuře, energii a zdraví, životního prostředí a prevence rizik, podpory přizpůsobivosti pracovníků a podniků; posilování účasti na trhu práce; a podpory sociálního začlenění a udržitelných společenství.“

Lze konstatovat, že **Operační program Praha - Konkurenceschopnost pokrývá společně s Operačním programem Praha - Adaptabilita všechna témata obsažená v uvedeném cíli.**

Dokument Strategické obecné zásady Společenství definuje 3 zásady:

Obecná zásada I. Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující

- Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - podporou veřejné dopravy,
 - investicemi do dopravních propojení regionálního významu.
- Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - investicemi do infrastruktury s cílem zlepšit životní prostředí v oblastech vody, odpadů, ovzduší a ochrany přírody,
 - obnovením fyzického prostředí včetně přírodního a kulturního bohatství,
 - rozvojem inovačních podniků,
 - investicemi do udržitelné dopravy a energie,
 - opatřeními na prevenci rizik prostřednictvím lepšího hospodaření s přírodními zdroji,
 - lepším využíváním informačních a komunikačních technologií.
- Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - podporou projektů na zlepšení energetické účinnosti,
 - podporou rozvoje obnovitelných a alternativních technologií.

Obecná zásada II. Zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu

- Zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a technologického rozvoje
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - posílením spolupráce mezi jednotlivými podniky a také mezi podniky a veřejnými výzkumnými/vysokoškolskými institucemi,
 - podporou činností MSP v oblasti výzkumu a technologického rozvoje a otevření přístupu pro MSP ke službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve veřejně financovaných výzkumných institucích,
 - posílením budování kapacit ve výzkumu a vývoji.

- Usnadnit inovace a podporovat podnikavost
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - zefektivněním a zpřístupněním regionálních inovací v oblasti výzkumu a technologického vývoje podnikům, zejména MSP,
 - poskytováním podpůrných služeb podnikům, které by jim a zvláště pak MSP umožnily zvýšit konkurenceschopnost,
 - vytvořením prostoru pro ekologické inovace.
- Podporovat informační společnost pro všechny
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - zajištěním dostupnosti infrastruktury informačních a komunikačních technologií v případech, kdy ji trh není schopen poskytovat za dostupnou cenu a na odpovídající úrovni.
- Zlepšit přístup k financím
Operační program Praha - Konkurenceschopnost dosáhne souladu v tomto směru především:
 - podporou negrantových nástrojů (půjčky, rizikový kapitál apod.); využíváním grantů na budování a udržování infrastruktur, které usnadňují přístup k financím.

Obecná zásada III. Vytváření více a lepších pracovních míst

Operační program Praha - Konkurenceschopnost přispívá k uplatňování této zásady pouze dílčím nebo druhotným způsobem vyplývajícím například z uplatňování principu rovných příležitostí (viz kap. 2.4.2 „Rovné příležitosti“). Jde o oblast podporovanou v hlavním městě prostřednictvím Operačního programu Praha - Adaptabilita.

Dále Strategické obecné zásady Společenství vyžadují **zohlednění územního rozměru politiky soudržnosti**. Vzhledem k typicky městskému charakteru regionu Hlavní město Praha je nutné hledat soulad Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost v tematické oblasti „**Příspěvek měst pro růst a zaměstnanost**“, ve které existuje řada společných prvků:

- řešení problémů životního prostředí,
- zlepšování fyzického prostředí, asanaci bývalých průmyslových areálů, zachování a rozvoj historického a kulturních dědictví,
- řešení problémů sociálního vyloučení a kriminality,
- podpora podnikání, místní zaměstnanosti a rozvoje místního společenství,
- posílení bezpečnosti,
- zlepšení dostupnosti a přístupu ke klíčovým službám,

částečně také:

- podpora ekonomické, sociální a kulturní integrace nejvíce znevýhodněných osob, boj proti diskriminaci.

2.3.2 Soulad s prioritami ERDF

Strategická vize Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je zcela v souladu s ustanoveními článku 5 Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, resp. s prioritami fondu na období 2007 - 2013.

SOULAD S PRIORITAMI ERDF

strategická vize Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost	článek 5 Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF
udržitelný rozvoj, kvalitní prostředí města	životní prostředí a předcházení rizikům (odst. 2, tj. 2. priorita ERDF)
dobrá dostupnost dopravních služeb	přístup k dopravním a telekomunikačním službám obecného hospodářského zájmu (odst. 3, tj. 3. priorita ERDF)
rozvoj inovací a znalostní ekonomiky – využití inovačního potenciálu Prahy	inovace a znalostní ekonomika ... (odst. 1, tj. 1. priorita ERDF)
podpora rozvoje podnikání	inovace a znalostní ekonomika ... (odst. 1, tj. 1. priorita ERDF)
dobrá dostupnost telekomunikačních (a informačních) služeb	přístup k dopravním a telekomunikačním službám obecného hospodářského zájmu (odst. 3, tj. 3. priorita ERDF)

Zdroj: STR ÚRM

2.3.3 Vazba na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec

Vazby Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost na **Národní rozvojový plán ČR** mají dvě roviny.

Na jednu stranu je zřejmé, že strategie rozvoje Prahy obsažená ve Strategickém plánu hl. m. Prahy (která je zároveň základem strategické vize operačního programu) je v souladu s koncepcí Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 - 2013, což je přehledně doloženo v kap. 1.1 „Analýza výchozích dokumentů“.

Na druhou stranu je logické, že do podrobnějšího rozpracování prioritních os a strategických cílů Národního rozvojového plánu ČR se promítly specifické podmínky městského regionu Hlavní město Praha a tím také skutečnost, že Praha je jediným českým regionem nespádajícím v období 2007 - 2013 pod cíl EU „Konvergence“.

Národní rozvojový plán ČR obsahuje kapitolu 4.2.10, která s přihlédnutím k uvedeným podmínkám Prahy podrobněji specifikuje strategii Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Tato kapitola vznikla na základě spolupráce pořizovatele (Ministerstva pro místní rozvoj ČR), zpracovatele (Vysoké školy ekonomické v Praze) Národního rozvojového plánu ČR a hlavního města Prahy.

Kapitola 4.2.10 Národního rozvojového plánu ČR definuje globální cíl, specifické cíle, priority a také jejich základní popis a ty jsou plně obsaženy v Operačním programu Praha - Konkurenceschopnost.

Lze konstatovat, že **realizace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost se významně promítne do všech čtyř prioritních os Národního rozvojového plánu ČR** („Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“, „Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti“, „Životní prostředí a dostupnost“, „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“). Oba dokumenty jsou velmi dobře obsahově provázány také na úrovni priorit. Popis těchto podrobnějších vazeb je uveden v kap. 3 „Prioritní osy a oblasti podpory“ pro jednotlivé priority Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Národní strategický referenční rámec pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v letech 2007 až 2013 vznikl na základě Národního rozvojového plánu ČR a jeho prioritní osy jsou v zásadě shodné - „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“, „Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti“, „Životní prostředí a dostupnost dopravou“, „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“. Také části strategie týkající se hl. m. Prahy jsou v obou těchto dokumentech obsahově v zásadě shodné. **Realizace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost se významně promítne také do všech čtyř prioritních os Národního strategického referenčního rámce**, nejzřetelnější je vazba na téma „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost - hl. m. Praha“ v rámci prioritní osy „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“.

Tabulka č. 14

VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA STRATEGICKÉ CÍLE A PRIORITY NÁRODNÍHO STRATEGICKÉHO REFERENČNÍHO RÁMCE

		Operační program Praha - Konkurenceschopnost	
		Dostupnost a prostředí	Inovace a podnikání
Národní strategický referenční rámec	Konkurenceschopná česká ekonomika		
	1. Konkurenceschopný podnikatelský sektor	★★	★★★
	2. Podpora kapacit VaV pro inovace	★	★★★
	3. Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	★	★
	Otevřená, flexibilní a soudržná společnost		
	1. Vzdělávání	★	★
	2. Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti	★	★★
	3. Posilování sociální soudržnosti	★	★
	4. Rozvoj informační společnosti	★★★	★★
	5. Smart administration	★	--
	Atraktivní prostředí		
	1. Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí	★★★	★
	2. Zlepšení dostupnosti dopravou	★★★	--
	Vyvážený rozvoj území		
	1. Vyvážený rozvoj regionů	--	--
	2. Rozvoj městských oblastí	--	--
	3. Rozvoj venkovských oblastí	--	--
	4. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – hl. m. Praha	★★★	★★★
	5. Územní spolupráce	--	--

★★★ významná provázanost, ★★ střední provázanost, ★ nepřímý vliv, -- žádná vazba

Zdroj: OZF MHMP, STR ÚRM

2.3.4 Vazba na další strategické dokumenty ČR

Operační program Praha - Konkurenceschopnost respektuje zásady **Strategie udržitelného rozvoje ČR**, která byla schválena usnesením Vlády ČR č. 1242 ze dne 8. 12. 2004 jako nejvyšší strategický dokument ČR. Vychází ze Strategie udržitelného rozvoje EU z roku 2001, jejíž struktura, cíle a soulad s Operačním programem Praha - Konkurenceschopnost jsou popsány v kapitole 2.4.1 „Životní prostředí a udržitelný rozvoj“. Klíčovým principem těchto dokumentů je eliminovat potenciální nerovnováhu mezi environmentálním, ekonomickým a sociálním pilířem udržitelnosti. Operační program Praha - Konkurenceschopnost přitom předpokládá naplňování zejména těchto strategických cílů Strategie udržitelného rozvoje ČR:

- podporovat ekonomický rozvoj respektující kapacitu únosnosti životního prostředí a zajišťující udržitelné financování veřejných služeb (udržitelnou ekonomiku),
- rozvíjet a všestranně podporovat ekonomiku založenou na znalostech a dovednostech a zvyšovat konkurenceschopnost průmyslu, zemědělství a služeb,
- zajišťovat na území ČR dobrou kvalitu všech složek životního prostředí a fungování jejich základních vazeb a harmonické vztahy mezi ekosystémy, v nejvyšší ekonomicky a sociálně přijatelné míře uchovat přírodní bohatství ČR tak, aby mohlo být předáno příštím generacím, zachovat a nesnižovat biologickou rozmanitost,
- systematicky podporovat recyklaci, včetně stavebních hmot (snižující exploataci krajiny a spotřebu importovaných surovin),
- minimalizovat střety zájmů mezi hospodářskými aktivitami a ochranou životního prostředí a kulturního dědictví, hmotného i nehmotného,
- zajišťovat ochranu neobnovitelných přírodních zdrojů (včetně zemědělského půdního fondu),
- dosáhnout splnění mezinárodních závazků ČR v oblasti udržitelného rozvoje,
- přispívat k řešení klíčových globálních problémů udržitelného rozvoje,
- trvale snižovat nezaměstnanost na míru odpovídající ekonomicko-sociálnímu motivování lidí k zapojování do pracovních aktivit,
- podporovat udržitelný rozvoj obcí a regionů aj.

Dne 16. 11. 2005 schválila Vláda ČR dokument **Strategie hospodářského růstu ČR**, jež stanovuje priority pro koordinaci hospodářské politiky na období do roku 2013 a směřuje prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v letech 2007 - 2013 s cílem posílit konkurenceschopnost. Strategie hospodářského růstu ČR má být zastřešujícím dokumentem pro veškeré ostatní dílčí i průřezové koncepce a politiky včetně Národního rozvojového plánu ČR na léta 2007 - 2013 a Národního programu reformy ČR na léta 2005 - 2008. Návaznost na Operační program Praha - Konkurenceschopnost je tedy zajištěna prostřednictvím Národního rozvojového plánu ČR (viz kap. 2.3.3 „Vazba na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec“).

Tabulka č. 15

VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA PRIORITY STRATEGIE HOSPODÁŘSKÉHO RŮSTU ČR

Strategie hospodářského růstu		Operační program Praha - Konkurenceschopnost	
		Dostupnost a prostředí	Inovace a podnikání
Strategie hospodářského růstu	Institucionální prostředí pro podnikání	★	★★★
	Zdroje financování	★★	★★
	Infrastruktura	★★★	★
	Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost	--	★
	Výzkum, vývoj a inovace	★	★★★

★★★ významná provázanost, ★★ střední provázanost, ★ nepřímý vliv, -- žádná vazba

Zdroj: OZF MHMP, STR ÚRM

Operační program Praha - Konkurenceschopnost přispívá také k naplňování **Národního programu reforem ČR**. Jde o dokument, který schválila vláda ČR usnesením č. 1200 z 14. 9. 2005, jehož cílem je naplňování Lisabonské strategie, a který umožní vyhodnotit realizaci potřebných reformních kroků. Národní program je koncipován na tři roky s tím, že může být v případě politických změn revidován.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost přispěje k naplnění zejména mikroekonomické části Národního programu reforem ČR v oblastech jako např.:

- zvyšovat meziročně veřejné výdaje na výzkum a vývoj,
- rozvíjet inovační infrastrukturu,
- zlepšit přístup inovačních firem k finančním zdrojům,
- podporovat environmentální technologie,
- modernizovat a rozvíjet dopravní síť,
- zavádět inteligentní systémy pro řízení dopravy a dopravního provozu,
- podporovat rozvoj a efektivní využívání ICT.

Podrobnější charakteristika příspěvku realizace je uvedena v následující tabulce.

VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA PRIORITNÍ OPATŘENÍ NÁRODNÍHO PROGRAMU REFORM ČR

		Operační program Praha - Konkurenceschopnost	
		Dostupnost a prostředí	Inovace a podnikání
Národní program reform ČR	Makroekonomická část		
	1. Makroekonomická stabilita a udržitelný růst	--	--
	Mikroekonomická část		
	1. Podnikatelské prostředí	★	★
	2. Výzkum a vývoj, inovace	★	★★★
	3. Udržitelné využívání zdrojů	★★★	★
	4. Modernizace a rozvoj dopravních a ICT sítí	★★★	★
	Část zaměstnanost		
	1. Flexibilita trhu práce	★	--
	2. Začleňování na trhu práce	★	★
	3. Vzdělávání	★	★

★★★ významná provázanost, ★★ střední provázanost, ★ nepřímý vliv, -- žádná vazba

Zdroj: OZF MHMP, STR ÚRM

Dalším koncepčním dokumentem, na který navazuje Operační program Praha - Konkurenceschopnost, je **Strategie regionálního rozvoje ČR**, která se pořizuje jako základní dokument politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Dokument určuje orientaci politiky regionálního rozvoje České republiky v období let 2007 - 2013. Vychází ze Strategie udržitelného rozvoje ČR a v ekonomické oblasti ze Strategie hospodářského růstu ČR. Navazuje na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec, základní programové dokumenty v oblasti politiky soudržnosti na národní úrovni. Soulad Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost se Strategií regionálního rozvoje ČR je tedy zajištěn prostřednictvím těchto národních programových dokumentů (viz kap. 2.3.3 „Vazba na Národní rozvojový plán ČR a Národní strategický referenční rámec“).

2.3.5 Vazba na Operační program Praha - Adaptabilita

Operační program Praha - Konkurenceschopnost má úzkou vazbu na Operační program Praha - Adaptabilita.

Oba programy zahrnují celé území města. Operační program Praha - Adaptabilita bude financován výhradně ze zdrojů ESF a je jednoznačně orientovaný na podporu lidských zdrojů. Ty jsou jedním z významných faktorů konkurenceschopnosti města a váží na ostatní faktory, které jsou předmětem podpory Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost (dostupnost klíčových služeb, prostředí města, inovace a podnikání). Komplementarita obou programů bude také podpořena možností využít křížové financování. Projekty podporované v rámci jednoho programu tak mohou zahrnovat i aktivity, příslušející do druhého programu, a to až do výše 10 % podpory na každou prioritní osu.

Globálním cílem operačního programu Praha - Adaptabilita je **zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny**. Prioritními osami programu jsou Podpora rozvoje znalostní ekonomiky, Podpora vstupu na trh práce a Modernizace počátečního vzdělávání. První dvě prioritní osy těsně souvisejí s Operačním programem Praha - Konkurenceschopnost, zejména aktivitami v rámci prioritní osy Inovace a podnikání. Jde např. o činnosti jako podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí, spolupráce podniků a pracovišť výzkumu a vývoje, spolupráce se zaměstnavateli, podpora rozvoje sociální ekonomiky. Riziko překryvů v oblastech je ošetřeno rozdílným vymezením uznatelnosti podporovaných aktivit.

Vzájemná koordinace obou operačních programů na základě principu koncentrace a dosažení maximální efektivity poskytované podpory prostřednictvím synergického účinku je dána společným řízením obou programů hl. m. Prahou.

2.3.6 Vazba na projekty do Fondu soudržnosti

Praha usiluje o realizaci svých klíčových investic a snaží se docílit zařazení některých z nich do rámce podpory Fondu soudržnosti prostřednictvím Operačního programu Doprava a Operačního programu Životní prostředí. Pražské projekty aspirující na podporu z Fondu soudržnosti a strategie Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost vytvářejí k naplnění konkrétního strategického záměru dvojice opatření se synergickými efekty.

Tabulka č. 17

VAZBA NA PROJEKTY DO FONDU SOUDRŽNOSTI

strategický záměr	Praha – Fond soudržnosti	Operační program Praha – Konkurenceschopnost
podpora ekologicky příznivé veřejné dopravy	rozvoj sítě metra	podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy
funkční uliční síť	výstavba (silničního) Pražského okruhu, který je součástí sítě TEN-T, systém řízení a regulace městského silničního provozu v hl. m. Praze	zlepšení dostupnosti sítě TEN-T, zkvalitnění důležitých dopravních vazeb (především opatření ve stávající uliční síti)
zlepšení čistoty vod	celková přestavba Ústřední čistírny odpadních vod	revitalizace a zlepšení čistoty vodních toků
ochrana před povodněmi	protipovodňová opatření velkého rozsahu	protipovodňová opatření malého rozsahu
spolehlivá vodovodní a kanalizační síť	systémová obnova vodovodní a kanalizační sítě	obnova a rozvoj lokálních vodovodních a kanalizačních sítí (zaměřené na potřeby konkrétního území)
efektivní a ekologické odpadové hospodářství	centrum na využití odpadu, snižování koncentrace dioxinů z pražské spalovny	projekty menšího rozsahu pro efektivnější nakládání s odpady a jinými materiály

Zdroj: STR ÚRM

2.3.7 Vazba na strategii sousedního regionu Střední Čechy

Region Střední Čechy, který Prahu rovnoměrně obklopuje, patří mezi regiony zařazené na základě sociálních a ekonomických charakteristik v období 2007 - 2013 do cíle EU „Konvergence“.

Strategie rozvoje Prahy a regionu Střední Čechy vykazují celou řadu společných prvků. Naprostá shoda panuje v prioritě některých velkých dopravních záměrů a projektů, které ale

pro svůj charakter a finanční náročnost nemohou být součástí Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Jejich investorem je stát, jenž v těchto případech usiluje o podporu z Fondu soudržnosti. Jsou to zejména (silniční) Pražský okruh, rychlostní silnice D3/R3, R6, tranzitní železniční koridory a přestavba pražského železničního uzlu, modernizace železniční trati Praha - Kladno a další. Ve společném zájmu obou regionů je také rozvoj mezinárodního letiště Praha-Ruzyně.

Strategická vize Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost obsahuje témata, která chce region Střední Čechy také podporovat a rozvíjet a využívat k tomu mimo jiné potenciál Prahy a výhodu její blízkosti.

Region Střední Čechy chce navázat na stávající systém Pražské integrované dopravy, plánuje rozšířit integraci doprav na další území Středočeského kraje a posílit zde především tangenciální vztahy.

Region Střední Čechy usiluje o zájem investorů a zvýšení počtu pracovních příležitostí, přičemž v řadě případů je blízkost Prahy investory vyhledávána. V přilehlých částech regionu Střední Čechy má blízkost Prahy již v současné době pozitivní efekt nejnižší míry nezaměstnanosti z celé ČR.

Region Střední Čechy usiluje o napojení na inovační potenciál Prahy, jeho částečné přenesení a využití na svém území.

Náznaky konkurence obou regionů v některých uvedených záměrech budou jednak eliminovány přirozenými tržními mechanismy, jednak nezbytnou spoluprací hl. m. Prahy a Středočeského kraje.

Příkladem určitého konkurenčního trendu je příznivé vnímání pražské suburbanizace ze strany Středočeského kraje - tj. jeho zájem o stěhování lidí z Prahy do Středních Čech a umisťování komerčních aktivit v blízkosti hranice s Prahou. Na druhou stranu Středočeský kraj nechce být „noclehárnou a appendixem“ Prahy.

Naopak jednoznačné synergické efekty může přinést (v dopravní obslužnosti) zlepšování sekundární dopravní sítě - například silnic II. a III. třídy ve Středočeském kraji a významných místních komunikací na území Prahy.

Závěrem je také vhodné zdůraznit vzájemnou provázanost přínosů zlepšování životního prostředí v obou regionech (např. snižováním produkce emisí škodlivin, zlepšováním čistoty vod atd.).

2.4 Horizontální témata a uplatnění principu partnerství

2.4.1 Udržitelný rozvoj a životní prostředí

Udržitelný rozvoj a důraz na kvalitu životního prostředí, které je jedním z jeho pilířů, spoluvytváří vizi rozvoje hl. m. Prahy obsaženou v jeho strategickém plánu a je hlavním průřezovým horizontálním tématem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Tento fakt byl zohledněn ve formulaci globálního cíle programu a také při stanovení specifických cílů programu, z nichž první klade důraz přímo na kvalitu životního prostředí („Zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a zkvalitnění životního prostředí“).

Principy udržitelnosti budou respektovány nebo posilovány také při naplňování prvků strategické vize programu (viz kap. 2.2.2):

- udržitelný rozvoj, kvalitní prostředí města,
- dobrá dostupnost dopravních služeb,

- dobrá dostupnost telekomunikačních služeb,
- rozvoj inovací a znalostní ekonomiky - využití inovačního potenciálu Prahy,
- podpora rozvoje podnikání.

Kromě prvního tématu, které zahrnuje veškeré aktivity přímo směřující do oblasti udržitelného rozvoje a životního prostředí, se počítá s pozitivními environmentálními efekty také u dalších prvků strategické vize. Podstatný ekologický přínos by měl provázet zejména aktivity spojené s výraznou podporou veřejné dopravy (její rozvoj a optimalizace, obnova vozového parku, zdokonalení systému Pražské integrované dopravy vč. příměstské železnice apod.). Rovněž u doplnění a zkvalitnění dopravních sítí spolu se zaváděním systémů řízení (regulace) automobilové dopravy lze předpokládat pozitivní dopady na kvalitu životního prostředí. Také rozvoj inovací může zastřešit projekty směřované např. do oblasti lepšího využívání obnovitelných (alternativních) zdrojů energie, efektivnějšího/ekologičtějšího nakládání s odpady a primárními zdroji apod.

Prioritní osa 1 je zaměřena zejména na podporu ekologicky příznivé veřejné dopravy, revitalizaci opuštěných, poškozených nebo sociálně problémových území, na prevenci a řešení přírodních nebo technologických rizik a v neposlední řadě na úsporné a udržitelné využívání energií a přírodních zdrojů. Proto se největší podíl finančních prostředků v rámci programu navrhuje právě do oblastí podpory prioritní osy 1, neboť její věcné zaměření je pro udržitelný rozvoj města nejpodstatnější a vyžaduje rozsáhlé investice přesahující možnosti Prahy.

Žadatelé o podporu v rámci prioritní osy 1 budou zpravidla muset prokázat přínos projektu z hlediska udržitelného rozvoje předložením hodnotících ukazatelů kompatibilních se strukturou indikátorů pro danou prioritní osu a jejích oblastí podpory. Pokud jde o projekty zabývající se ostatními horizontálními tématy, měli by žadatelé prohlásit (a ve složitých případech prokázat), že projekt je v souladu se zásadami udržitelného rozvoje. Zejména budou povinni prokázat, že projekt nebude mít žádný podstatný nepříznivý dopad na životní prostředí.

Všechny činnosti v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost budou, je-li to vyžadováno, splňovat požadavky Směrnice o hodnocení dopadů na životní prostředí (85/337/EHS, ve znění směrnice 97/11/ES). Mimo to musí být všechny další akce realizované v rámci programu v souladu s českými právními předpisy týkajícími se životního prostředí (vč. posuzování SEA, EIA).

Zaměření Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost reflektuje propojenost ekonomických, sociálních a environmentálních problémů ve smyslu tzv. Lisabonské strategie z jara 2000. Ta zprvu určila 8 směrů, kterými se má ubírat „radikální transformace evropské ekonomiky“, k nimž na zasedání Evropské rady v roce 2001 přibyl ještě environmentálně orientovaný devátý směr. Po průběžném vyhodnocení plnění první poloviny Lisabonské strategie bylo na jaře 2005 rozhodnuto soustředit se v rámci jejího „nového startu“ na tyto priority:

- posílit inovace a znalosti jako motor ekonomického růstu: výzkum se má stát nejvyšší prioritou, musí být vytvořena strategie podporující vývoj a zavádění nových technologií, Evropa musí přilákat a udržet vědce světové úrovně (je předmětem prioritní osy 2 a v souvislosti s rozvojem informační společnosti také prioritní osy 1 operačního programu),
- dokončit vnitřní trh v oblastech, kde zůstaly bariéry: zejména uvolnit volný pohyb služeb mezi členskými státy a propojit finanční trhy,

- vytvářet příznivé podmínky pro podnikání: odstranit bariéru předpisů, hodnotit každý legislativní návrh z hlediska dopadu na konkurenceschopnost před jeho přijetím, více rizikového kapitálu, podporovat podnikatelský duch (prioritní osa 2),
- zpružnit trh práce: reformovat pracovní trh, celoživotní vzdělávání, zaměstnání pro starší osoby (částečně přispívá prioritní osa 2, v menší míře též prioritní osa 1),
- ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj: nová šance pro inovace, nalezení rovnováhy mezi hospodářskou, sociální a ekologickou dimenzí Lisabonské strategie (stěžejní náplň prioritní osy 1, možný přínos též prioritní osy 2).

Hlavní směry „nové“ Lisabonské strategie lze opět rozdělit do tří skupin: ekonomické, sociální a environmentální. Každá z nich tvoří jeden pilíř strategie a jako celek vyjadřují nutnost zkoumání vzájemné souvislosti hospodářských, sociálních a ekologických důsledků všech politik.

Na národní úrovni Lisabonskou strategii rozpracoval Národní program reform, zmíněný v kap. 2.3.4 „Vazba na další strategické dokumenty ČR“.

Z principů Lisabonské strategie vychází rovněž **Strategie udržitelného rozvoje EU, definovaná na zasedání Evropské rady v Göteborgu** (červen 2001). Stanovila čtyři prioritní oblasti, nezbytné pro dosažení udržitelného rozvoje, a v rámci nich také klíčové úkoly, které by pomohly zvrátit nebo alespoň zastavit současné negativní tendence a zamezit jejich nevratnosti:

- Boj proti klimatickým změnám (redukce emisí skleníkových plynů z lidské činnosti dle Kjótského protokolu, cílový 22 % podíl elektrické energie z obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny v rámci EU v roce 2010 aj.).

Do této oblasti se výrazně promítají předpokládané aktivity prioritní osy 1 (podpora energetických úspor a využití obnovitelných zdrojů energie, redukce emisí z dopravy atd.).

- Zajištění udržitelné dopravy (zohlednění ekologických externalit jednotlivých druhů dopravy do její ceny jako reakce na trvale rostoucí objemy dopravy včetně doprovodných negativ - hluk, znečištění ovzduší apod.; postupný přesun těžiště dopravy ze silniční na železniční, vodní a veřejnou osobní dopravu a zohlednění této tendence při novelizaci směrů transevropských dopravních sítí).

Tato oblast odpovídá dlouhodobé prioritě hl. m. Prahy, což se významně odráží také v obsahu prioritní osy 1 operačního programu (především podpora a rozvoj městské veřejné dopravy, snižování emisí škodlivin a hlukového zatížení z dopravy aj.).

- Veřejné zdraví (důraz na nezávadnost a kvalitu potravin včetně možností včasné výstrahy spotřebitelům, eliminace nevhodného používání chemikálií, řešení problémů souvisejících s hromadným výskytem infekčních nemocí a s rezistencí na antibiotika).

Tato oblast se do programu promítá pouze v míře, kterou umožňuje Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF - v rámci prioritní osy 2 je vytvořen prostor pro podporu inovačních technologií a postupů v této oblasti a v rámci prioritní osy 1 pro efektivnější a ekologicky příznivé nakládání s materiály a odpady - včetně nebezpečných.

- Odpovědnější nakládání s přírodními zdroji (jako reakce na neudržitelný vztah mezi hospodářským růstem na jedné straně a spotřebou přírodních zdrojů a produkcí odpadů na straně druhé; důraz na výrobu zdravých a kvalitních produktů ekologicky udržitelnými metodami, přijatelný objem odpadů, zachování biodiverzity atd.).

Tuto oblast pokrývají aktivity programu v prioritní ose 1 (efektivnější a ekologicky příznivé nakládání s materiály a odpady) i prioritní ose 2 (podpora environmentálně zaměřených inovací).

Orientace na udržitelný rozvoj nejen doplňuje program hospodářské a sociální obnovy Unie, ale rovněž nabízí nové možnosti ekonomického vývoje. Může být impulsem pro novou vlnu investic a inovací, přispívajících k růstu ekonomiky i zaměstnanosti. Žádoucí je proto větší zapojení podnikatelské sféry do vývoje a širšího využívání technologií ohleduplných k životnímu prostředí, a to především v energetice a dopravě.

Na národní úrovni z této strategie vychází Strategie udržitelného rozvoje České republiky, schválená vládou ČR koncem roku 2004.

2.4.2 Rovné příležitosti

Prosazování rovných příležitostí je zaměřeno především na lepší postavení žen na trhu práce, kde jde zejména o snižování rozdílů ve výši výdělků žen a mužů a o posílení pozic žen v rozhodovacích procesech. Podle statistických údajů dostávají ženy o čtvrtinu nižší průměrnou mzdu než muži, mezi vedoucími a řídícími pracovníky tvoří ženy pouze 30 % a ženy mají o 40 % vyšší míru nezaměstnanosti.

Rovné příležitosti je však nutné chápat v širším významu a uplatňovat je také na další znevýhodněné skupiny obyvatel. Ve vztahu k trhu práce jsou to absolventi a mladí lidé, handicapovaní občané, osoby starší 50 let, osoby se základním vzděláním a bez vzdělání. Ve vztahu k moderní společnosti jsou to osoby s nedostatečnou informační, občanskou, ekonomickou, environmentální nebo jazykovou gramotností.

Úspěšnost realizace rovných příležitostí předpokládá neustále zvyšovat obecné povědomí a prosazovat princip rovných příležitostí v praxi. Základním prostředkem je metoda „gender mainstreaming“, která ve všech fázích přípravy a realizace koncepčních, rozhodovacích a vyhodnocovacích procesů zohledňuje hledisko rovnosti příležitostí žen a mužů.

Pro výběr projektů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost bude prosazování rovných příležitostí důležitým faktorem. K nejdůležitějším hodnotícím kritériím budou patřit v prioritní ose 2 „Inovace a podnikání“, kde bude podle pohlaví sledován počet podpořených pracovních míst, počet podpořených podnikatelů atd.

V prioritní ose 1 „Dostupnost a prostředí“ lze očekávat, že zlepšení dostupnosti ICT služeb pro domácnosti umožní lepší pracovní uplatnění žen na trhu práce a sladění jejich pracovního a rodinného života. Výrazná orientace prioritní osy na podporu veřejné dopravy přinese také zlepšení dostupnosti pracovních míst pro znevýhodněné skupiny obyvatel, které veřejnou dopravu využívají především z finančních důvodů.

2.4.3 Uplatnění principu partnerství

Na základě článku 11 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS musí být uplatněn princip partnerství při přípravě, provádění, monitorování a evaluaci operačních programů.

Při přípravě Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost byl princip partnerství naplněn:

- využitím výsledků diskusí na workshopech k přípravě a aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy, které probíhaly za účasti zástupců samosprávy města (a městských částí), správy města, příslušných ministerstev, expertů a v neposlední řadě také soukromého a neziskového sektoru,
- využitím podkladu Analýza potřeb a návrh priorit HMP (viz kap. 1.4 „Absorpční kapacita regionu“) založeného na šetření mezi potenciálními příjemci,
- zapojením nejvýznamnějších (podle zkušenosti s naplňováním programu JPD 2) potenciálních příjemců zajišťujících veřejné služby do přípravy programu,

v další fázi přípravy pak:

- zveřejněním pracovní verze dokumentu na internetu (www.praha-mesto.cz),
- informováním odborné veřejnosti prostřednictvím mailing-listu Odboru zahraničních vztahů a fondů EU Magistrátu (v mailing-listu jsou zaregistrováni zástupci širokého spektra potenciálních žadatelů a příjemců ze stávajících programů JPD 2 a JPD 3),
- činností Pracovní skupiny pro přípravu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, kde jsou zapojeni představitelé významných sociálních a ekonomických partnerů.

Na úrovni projektů bude aplikace principu partnerství navazovat na program JPD 2, kde je partnerství významným kritériem hodnocení projektů. Tento přístup se osvědčuje, neboť motivuje k četnějšímu a intenzivnějšímu využívání partnerské spolupráce při přípravě a realizaci projektů, než bylo do té doby obvyklé. Zároveň je nutno dodat, že v současné době stále přetrvávají problémy s uplatněním principu partnerství při spolufinancování. Ke zlepšení situace přispěje postupné zvyšování počtu příkladů dobré praxe a další postupy zvýhodňující princip partnerství při čerpání podpory ze zdrojů EU.

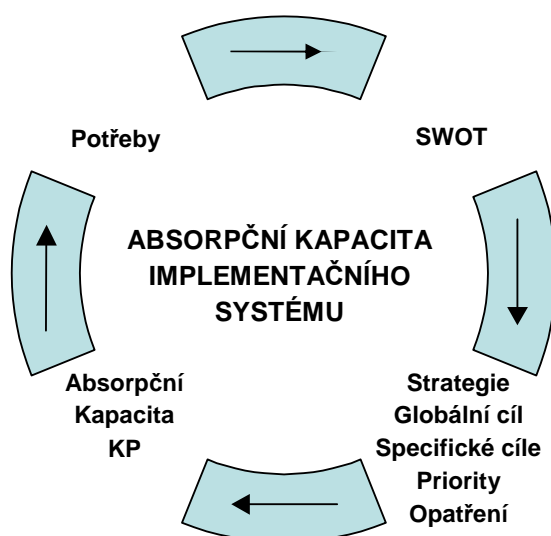
2.5 Výstupy z ex-ante hodnocení

Na základě celkového zhodnocení dospěli ex-ante hodnotitelé k závěru, že byla prokázána odůvodněnost analyzovaného operačního programu. Finanční pomoc ze strukturálních fondů EU přispěje k akceleraci řešení problémů a výzev, kterým region soudržnosti Praha čelí a čelit bude. Následně vzniklá přidaná hodnota pocházející z těchto zdrojů přispěje k posilování hospodářské a sociální soudržnosti, harmonickému, vyváženému a udržitelnému rozvoji regionu.

Tým pro ex-ante evaluaci přistupoval k hodnocení kvality programu hodnocením programu jako systému, který pro své fungování vyžaduje naplnění všech jeho nedílných složek: tj. pro efektivní, dlouhodobé a udržitelné fungování celého systému musí fungovat následující vazby.

Schéma č. 4

VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ (NAPŘ. DOKUMENTY EU, ČR, OSTATNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY)

Zdroj: EuroManagers, s. r. o., KPMG Česká republika, s. r. o.

Relevantnost

Z předloženého návrhu úvodní socioekonomické analýzy a SWOT analýzy vyplývá, že vzhledem k zaměření Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost byly jednotlivé oblasti vhodně zvoleny pro potřeby tvorby dalších navazujících částí. Ex ante hodnotitel konstatuje, že došlo k zapracování připomínek ex ante evaluace ve smyslu omezení popisnosti ve prospěch hlubší analýzy a zlepšení vzájemné vnitřní provázanosti mezi oběma částmi.

Na uvedenou analytickou část navazuje strategická část s definicí zvolené strategie, cílů a priorit. Na základě vyhodnocení analytické části operačního programu (socioekonomické analýzy a SWOT) a strategické části (strategií, cílů, priorit) hodnotitel konstatuje, že zvolené strategie a cíle jsou relevantní k analyzovaným a popsáním potřebám.

Ex ante hodnotitel doporučuje zaměřit se při projednávání Operačního programu na úrovni Evropské komise na ty oblasti podpory, které ve smyslu Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, přílohy č. 4, nemají oporu v kategoriích výdajů podporujících lisabonské priority. Současně ex ante hodnotitel upozorňuje, že tyto oblasti podpory mají oporu v analytické části Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Doporučujeme tedy, aby v souladu s Obecným nařízením Rady (ES) č. 1083/2006, čl.9, odst.3, došlo ke konsensu nad doplněním relevantních kategorií výdajů podporujících zejména oblasti podpory č. 1.2., 1.4., 1.5. a prioritu 3 Technická pomoc.

Realističnost

Z hlediska realističnosti programu je důležitým faktorem zhodnocení absorpční kapacity a realističnosti nastavení indikátorů.

Za velmi silnou stránku operačního programu považuje ex ante hodnotitel, na základě detailní analýzy absorpční kapacity na straně potenciálních konečných uživatelů pomoci, průkaznou připravenost předkládat, implementovat a zajistit profinancování projektů v rámci priority 1 „Dostupnost a prostředí“. Případné riziko nedostatečné projektové absorpční kapacity existuje u Priority 2 „Inovace a podnikání“, kde ex ante hodnotitel doporučuje aktivní komunikaci a spolupráci Řídicího orgánu s potenciálními příjemci pomoci a vytvořit takové podmínky, které budou stimulovat absorpční kapacitu Priority 2. Na základě samostatné analýzy ex ante evaluátora byly doloženy reálné potřeby a tomu odpovídající poptávka v navržených oblastech podpory v rámci Priority 2.

Ohledně implementační absorpční kapacity zdůrazníme, že „přístup jedněch dveří“ se jeví z pohledu předpokládaného příjemce pomoci jako ideální řešení. Současně upozorňujeme, že existují určitá legislativní omezení, především Zákon č. 131/2000 o hl. m. Praze v platném znění, která nemusí nutně umožnit uplatnění této zásady v plné míře. V této souvislosti upozorňují ex-ante hodnotitelé na včasné nastavení implementačního systému včetně definování odpovědností uvnitř samotného odboru Magistrátu hl.m. Prahy pověřeného výkonem funkce Řídicího orgánu, ale také mezi jednotlivými věcně-příslušnými odbory Magistrátu hl.m. Prahy, které se rovněž účastní dílčích procesů spojených s výkonem této funkce, jako je především Odbor rozpočtu MHMP.

Na základě zkušeností z období 2004 - 2006 existuje u Řídicího orgánu pro Operační program Praha - Konkurenceschopnost dostatečný předpoklad pro schopnost řízení operačního programu. Zvláštní pozornost musí být věnována období 2006 - 2008, kdy bude dobíhat program JPD 2 a současně již bude probíhat realizace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Udržitelnost

Příspěvní k cílům Národního strategického referenčního rámce

Strategie Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost naplňuje svým důrazem na udržitelný rozvoj, kvalitu prostředí, rozvoj inovací a znalostní ekonomiky, podporu podnikání a dobrou dostupnost telekomunikačních služeb všechny body strategické vize Národního strategického referenčního rámce.

Komplementárním způsobem naplňuje strategii Národního strategického referenčního rámce ve vztahu k Operačnímu programu Praha - Konkurenceschopnost také Operační program Praha - Adaptabilita, potažmo Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Tento tematický operační program obsahuje nově vytvořenou multicílovou prioritu zaměřenou na „smart administration“, která je rovněž komplementární k oběma operačním programům cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Vzájemná doplňkovost byla mj. podpořena převodem částky ve výši 4,4 mil. EUR z původní alokace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost na nově vytvořenou multicílovou prioritu Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Reálnost dosažení cíle

U reálnosti dosažení cílů je nutno posuzovat věcnou stránku v souvislosti s příslušnou alokací a nastavením indikátorů. Alokace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost činí celkem 345,9 mil EUR na sedmileté období, ze zdrojů ERDF a zdrojů ČR. Globálním cílem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy odstraněním rozvojových bariér a slabin regionu. Podpora je určena na selektivní oblasti, které byly v rámci SWOT analýzy identifikovány jako klíčové z pohledu rozvoje konkurenceschopnosti. S vědomím těchto limitujících zdrojů je Operační program Praha - Konkurenceschopnost koncipován tak, že podporuje rozvoj všech oblastí podporovaných ERDF a současně strategických potřeb hl. m. Prahy. Rozložení alokace mezi jednotlivé priority bylo učiněno v následujícím poměru:

Priorita 1 Dostupnost a prostředí	76 %
Priorita 2 Inovace a podnikání	20 %
Priorita 3 Technická pomoc	4 %

Primární rozložení zdrojů je správné: Větší poměr alokace pro prioritu 2 by vedl k výraznějšímu prohloubení rizikovosti programu.

Ex ante hodnotitel doporučuje, v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006, čl. 18, odst. 3, do shrnující finanční tabulky č. 23 „Prioritní osy podle zdrojů financování“ v rámci Kap. 5, Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, uvést poměrnou výši dodatečné alokace pro hl.m. Prahu 200 mil. EUR, a zařadit ji k příslušné prioritě tabulky finančních zdrojů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Stručnou informaci o této alokaci v rámci kap. 5.1. na str. 102, považujeme za neúplnou.

Přes zdůraznění větší míry rizikovosti priority 2 zastávají ex-ante hodnotitelé názor, že cíle operačního programu prostřednictvím vymezených alokací jsou dosažitelné. Pro maximální zefektivnění dopadů podporovaných intervencí doporučuje hodnotitel při dalším propracování operačního programu lepší zacílení omezením cílových skupin příjemců pomoci, a to zejména pro oblasti podpory 1.3., 1.4., 1.5. a 1.6.

Indikátory

Globálním cílem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU. Tento globální cíl bude dosažen prostřednictvím čtyř dílčích cílů:

- 1) odstraněním rozvojových bariér a slabin regionu,
- 2) zkvalitněním městského prostředí,
- 3) zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb,
- 4) rozvinutím inovačního potenciálu města.

Dle charakteru a rozsahu definovaného systému indikátorů, který je detailně analyzován v samostatné evaluační oblasti, lze konstatovat, že indikátory výstupu a výsledku na úrovni Priority 1 se ve velké míře vztahují na dílčí cíl 2) a v menším rozsahu pak i na dílčí cíle 1) a 3) globálního cíle Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Indikátory na úrovni Priority 2 mají největší vypovídací schopnost ve vztahu k dílčímu cíli 4) v menším rozsahu pak zejména k dílčímu cíli 1) a částečně také k dílčímu cíli 3). Výsledkem vzájemného porovnání pokrytí jednotlivých dílčích cílů zvolenými indikátory je zjištění, že úroveň podchycení cílů 2) a 4) je relativně vyšší než je tomu v případě cílů 1) a 3). V rámci posuzování soustavy indikátorů na úrovni priorit byla identifikována absence indikátorů dopadu.

Na úrovni programu nebyly definovány indikátory výsledků a výstupů. Indikátory dopadu mají většinou zprostředkovanou vazbu na globální a dílčí cíle Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. V mnoha případech se zároveň jedná i o indikátory kontextu, jejichž cílové hodnoty budou ovlivněny i faktory nad rámec Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Jedná se zejména o indikátory regionální HDP na obyvatele v PPS v Praze, migrační saldo a podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP.

Přes několik dílčích nedostatků, které byly zjištěny v rámci provedeného ex-ante hodnocení, lze konstatovat, že navrhovaný systém indikátorů představuje velmi dobrý základ pro monitoring a průběžné vyhodnocování dosahování globálního cíle Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, kterým je zvýšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti Praha. Zvolené indikátory jsou nastaveny způsobem, který vytváří reálný předpoklad pro jejich dosažení a návazně pro splnění cílů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Systém indikátorů není potřeba měnit, ale pouze vhodně doplnit. Je celkově nastaven jako průkazný a transparentní a je schopen naplnit požadavky, které jsou na něj kladeny ze strany metodických dokumentů a norem na úrovni Evropské komise a ústředních orgánů státní správy ČR.

EuroManagers, s. r. o. ve spolupráci s KPMG Česká republika, s. r. o., Praha 9. 10. 2006

2.6 Výstupy z hodnocení SEA

Dle metodiky SEA Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost (dále jen OPPK) je jedním z prvních kroků SEA OPPK hodnocení popisné části OPPK (analytická část + SWOT). Zpracovatel SEA OPPK využil při hodnocení popisné části výstupy revize existujících relevantních koncepčních dokumentů na mezinárodní a národní úrovni, a dále identifikované vazby a problémy životního prostředí relevantní z hlediska obsahového zaměření OPPK.

Při zohlednění výše uvedeného doporučuje zpracovatel SEA OPPK následující doplnění a úpravy návrhu OPPK (3. pracovní verze z 21. 4. 2006):

Obecná poznámka

V textu je nevhodně používán termín „trvale udržitelný rozvoj“, který je spíše chápán jako rozvoj a ochrana životní prostředí a ne jako vyvážený rozvoj tří pilířů - ekonomického, sociálního a environmentálního. Nevhodně je rovněž používán termín „ekologický“, např. „ekologicky fungující systémy technické infrastruktury“, „ekologická paliva“, „ekologické parametry nakládání s odpady“. Požadujeme tento termín ve výše uvedených případech vypustit či nahradit pojmem environmentální či environmentálně šetrný.

Doporučení ke struktuře dokumentu

Analýza stavu životního prostředí a další související informace jsou v dokumentu rozptýleny na několika místech. Část „Výchozí stav“ kapitoly 3.1 „Priorita 1 - Dostupnost prostředí“, by svou povahou příslušela spíše do úvodní analytické části OPPK. Informace zde uvedené totiž částečně opakují popis situace uvedený již v analytické části OPPK (kap. 1.2.8 - 1.2.11), v některých případech jde o informace podrobnější a rozšiřující, které by rovněž bylo lépe zahrnout do již existujících analytických kapitol v první části OPPK.

Kapitola „2.2.4 Absorbční kapacita regionu“ svým obsahem spíše přísluší do analytické části OPPK. Pakliže informace ohledně absorpční kapacity regionu sloužily jako jeden z podkladů pro formulování cílů, priorit a odhadu rozložení nákladů OP Praha - Konkurenceschopnost (kap. 2.2.3), měly by tyto informace logicky předcházet kapitole 2.2.3.

Doporučení k doplnění popisné části dokumentu

Na základě analýzy problémů životního prostředí v dotčeném území a při zohlednění identifikovaných vazeb mezi obsahovým zaměřením OP Praha - Konkurenceschopnost a životním prostředím doporučuje zpracovatel SEA doplnění analytické části OPPK v následujících ohledech:

1. Energetika

V analýze současné ekonomické a sociální situace regionu doplnit popis stávající situace pokud jde o využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie. Vzhledem k tomu, že OP počítá s alokací na podporu obnovitelných zdrojů je analýza současné situace žádoucí ke splnění principu logického rámce dokumentu a odůvodnění alokace.

Podobně je třeba doplnit analytickou část OPPK o informace ohledně dosavadního postupu a stávajícího stavu řešení energetických úspor v budovách města. Vzhledem k potenciálu ekonomických i environmentálních přínosů by tato problematika měla být odpovídajícím způsobem zohledněna.

2. Doprava

Využívání potenciálu energetických úspor a alternativních paliv v dopravě. Vzhledem k tomu, že jde o oblast s vysokým potenciálem environmentálních přínosů a OPPK připouští její podporu (v rámci oblasti podpory 1.6), je třeba, aby analytická část OPPK obsahovala popis stávající situace.

Doplnit analýzu o popis současného stavu cyklistické infrastruktury a podpory cyklistické dopravy. Dle dokumentu „Analýza potřeb a návrh priorit HMP“ z roku 2005 je „podpora budování cyklostezek“ důležitou prioritní aktivitou města. Absence přímé opory pro tuto aktivitu v aktuálním návrhu Nařízení EP a Rady o ERDF (viz text OPPK s. 43) by neměla být důvodem pro vynechání této problematiky z analytické části OPPK. Podpora budování cyklistické infrastruktury může být v rámci OP Praha - Konkurenceschopnost realizována prostřednictvím opatření v rámci oblasti podpory „1.1 Podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy“ a určité možnosti existují podle názoru zpracovatele SEA i v rámci oblasti podpory „1.2 Zlepšení dostupnosti sítí TEN-T...“ (v rámci modernizace sekundárních dopravních sítí by se výstavba cyklotras podél komunikací, tam kde to prostorové podmínky umožňují, měla stát standardní součástí technických řešení projektů).

Opatření k zajištění preference MHD v uličním provozu. Vzhledem k tomu, že oblast podpory „1.1 Podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy“ zahrnuje mj. i uvedenou problematiku, analytická část OPPK by měla být doplněna o popis současného stavu a vyhodnocení účinnosti dosud uplatňovaných opatření.

Zpracovatel SEA dále doporučuje rozšířit analýzu současného stavu systému Pražské integrované dopravy, zejména pokud jde o příčiny neuspokojivé situace ohledně kapacity systému záchytných parkovišť (P+R) a rezerv v zapojení železniční dopravy.

3. Hluk

Zpracovatel SEA doporučuje doplnit analytickou část o popis stávajícího stavu realizace protihlukových opatření a zejména o analýzu účinnosti doposud realizovaných protihlukových zdí, valů a dalších technických opatření i s ohledem na vynaložené prostředky.

4. Odpadní vody

Napojení MSP např. v odvětví výroby potravin nebo strojírenství na jednotnou kanalizační soustavu představuje značnou dodatečnou zátěž systému kanalizační soustavy respektive ČOV. Navazující vážný problém existuje i v souvislosti s nakládáním s kontaminovanými kaly z ČOV. Vzhledem k zaměření OP Praha - Konkurenceschopnost se nabízí možnost využití podpory OPPK při řešení této problematiky v rámci priority 1 v oblasti podpory „1.5 Prevence a řešení přírodních nebo technických rizik“ a také v rámci priority 2 v oblasti podpory „2.2. Podpora příznivého podnikatelského prostředí“ (např. prostřednictvím kategorie 06 „Pomoc MSP při prosazování návrhů na výrobu spojenou s udržitelným rozvojem, viz s. 73 OPPK). Z tohoto důvodu doporučuje zpracovatel SEA zohlednit problematiku ve větší míře i v analytické části OPPK (zejména pokud jde o podíl MSP na zátěži jednotné kanalizační soustavy a možnosti jeho snížení selektivním předčišťováním a aplikací nových technologií a inovací).

5. Ekologické funkce krajiny

Analytická část by měla být doplněna informacemi o stavu a funkčnosti existujících prvků ÚSES a dalších ekologicky cenných krajinných prvků včetně identifikace a lokalizace hlavních oblastí „civilizačního tlaku“ na území zajišťující zachování ekologických funkcí krajiny.

Oblastí hodnou pozornosti je rovněž rostoucí podíl zpevněných povrchů v území, který negativně ovlivňuje nejen odtokové poměry, ale má též negativní vliv na kvalitu povrchové vody a může přispívat též k lokálnímu zvýšení prašnosti. Doporučujeme doplnit analytickou část OPPK rovněž o popis současného stavu a trendů pokud jde o rozsah zpevněných ploch.

6. Další relevantní témata

Oblastí zasluhující pozornost je problematika spojená s živelným rozvojem nových monofunkčních obytných zón složených převážně z rodinných domů (urban sprawl), které vykazují některé problematické charakteristiky (značné zábory volné půdy, narušování krajinného rázu, náročnost na dopravní obslužnost vedoucí k růstu každodenní individuální automobilové dopravy do jiných částí města atd.). Opačný extrém představují oblasti koncentrace komerčních aktivit, které se mimo pracovní dobu mění ve vylidněná území.

Snížování prostupnosti města pro pěší v důsledku růstu intenzity silniční dopravy, rozvoje zástavby a infrastruktury (včetně např. protihlukových stěn).

Spolupráce města s neziskovým sektorem. Doplnit kapitolu 1.2.6 za textem „Stále také není dostatečně rozvinuta systematická spolupráce veřejného sektoru vč. správy města a podnikatelské sféry. Absentuje rozvojová agentura, avšak i podnikatelská sdružení a hospodářské komory nejsou dostatečně aktivní, vč. participace na programových činnostech města.“ o analýzu současného stavu v oblasti spolupráce s NNO.

7. JPD 2 a OP Praha - Konkurenceschopnost

Popisná část obsahuje též „Zhodnocení zkušeností s realizací dosavadních rozvojových programů“ (kap 1.3), věnovanou zejména JPD 2. Vzhledem k zaměření projektů podpořených v rámci JPD 2 a vzhledem k podobnostem v zaměření OP Praha - Konkurenceschopnost a JPD 2 by podle názoru zpracovatele SEA bylo vhodné věnovat prostor též vyhodnocení zkušeností s realizací JPD 2 z hlediska vlivů na životní prostředí.

Poznámky ke SWOT analýze

Rozdělení SWOT analýzy do dvou částí lišících se mírou obecnosti a vztahu k tématickému zaměření OPPK nepovažujeme za vhodné řešení. První SWOT analýza mezi slabými stránkami zcela opomíjí špatný stav životního prostředí. Doporučujeme tuto část vyřadit, případně sloučit s částí SWOT analýza - Specifické faktory, která je z hlediska návaznosti na popisnou část OPPK i z hlediska logické provázanosti s dalšími částmi dokumentu lepší.

SWOT analýza by měla být v úplném souladu s popisnou částí, z čehož vycházejí následná doporučení na doplnění:

Do SWOT analýzy - Dostupnost a prostředí - slabé stránky doporučujeme doplnit „nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie“, „nízká retenční schopnost území města“, „monofunkční zaměření jednotlivých částí města“, „nízká míra separace a využívání odpadů“, „nedostatek parkovacích míst v obytných částech města“.

Do SWOT analýzy Dostupnost a prostředí - hrozby - doporučujeme doplnit „snížení zájmu obyvatel o používání veřejné hromadné dopravy“, „značný úbytek nezastavěných ploch ve prospěch ploch zastavěných“.

Některé návrhy na reformulace a úpravy jednotlivých částí dokumentu se vztahem k životnímu prostředí:

Str. 60 - cíle oblasti podpory 1.1 - cíl 1 a 2 „Zvýšit zájem obyvatel a návštěvníků Prahy

o služby veřejné dopravy“ a „Posílit atraktivitu povrchové veřejné dopravy“ se překrývají. Navíc jsou formulovány značně obecně a postihují tak i další cíle oblasti podpory 1.1. Doporučujeme tyto cíle blíže specifikovat a mezi tyto cíle zařadit „posilování Pražské integrované dopravy ve spolupráci s regionem Střední Čechy.“

Str. 64 - cíle oblasti podpory 1.4, cíl č. 4 neodpovídá názvu ani popisu oblasti podpory, požadujeme tuto problematiku do popisu, případně i názvu doplnit. Do cílů oblasti podpory 1.4 požadujeme doplnit „propojování jednotlivých ploch zeleně“.

Str. 66 - cíle oblasti podpory 1.6, poslední cíl požadujeme přeformulovat na „Snížit produkci odpadů a podporovat jejich využívání“. Dále z popisu této oblasti podpory není patrné, jakým způsobem bude usilováno o snižování materiálové náročnosti provozu města, požadujeme toto blíže specifikovat.

Další požadavky na doplnění témat do OPPK

V analytické části je zmiňována absence Městského okruhu, přičemž tato problematika se dále v textu již nikde neobjevuje, požadujeme ji do dalších částí dokumentu doplnit, nebo z analytické části vypustit.

Doporučujeme doplnit do SWOT analýzy a zejména do návrhové části řešení problematiky nedostatku parkovacích míst v obytných částech, zejména na sídlištích, což představuje významný problém v určitých částech hl. m. Prahy.

Doporučujeme větší pozornost věnovat problematice bezpečnosti v dopravě. V dokumentu rovněž postrádáme problematiku cyklistické dopravy, zejména budování infrastruktury pro cyklistickou dopravu, kterou požadujeme doplnit.

V dokumentu rovněž absentuje používání alternativních paliv v dopravě, které by mělo být podporováno v rámci cílů podpory do veřejné dopravy.

Operační program Praha - Konkurenceschopnost odráží závěry a doporučení hodnocení SEA.

3. PRIORITNÍ OSY A OBLASTI PODPORY

Operační program Praha – Konkurenceschopnost má navrženy tři prioritní osy. Dvě prioritní osy jsou určeny k přímému naplňování dvou specifických cílů programu. Třetí, podpůrnou, prioritní osou je technická pomoc.

Prioritní osa 1 - Dostupnost a prostředí

Prioritní osa 2 - Inovace a podnikání

Prioritní osa 3 - Technická pomoc

Základní vztahy prioritních os k naplňování globálního cíle a specifických cílů programu a základní rozdělení finančních prostředků programu na jednotlivé prioritní osy jsou uvedeny v kap. 2.2.3. Následující části jsou věnovány podrobnějšímu popisu všech tří navržených prioritních os.

3.1 Prioritní osa 1 - Dostupnost a prostředí

Úvod

Prioritní osa 1 a její obsah byly navrženy na základě prioritních os a priorit Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 - 2013, jejichž obsah byl následně promítnut do vyjednávacího dokumentu - Národního strategického referenčního rámce.

Tabulka č. 18

ZÁKLADNÍ SOUVISLOSTI PRIORITNÍ OSY 1 S NÁRODNÍM ROZVOJOVÝM PLÁNEM ČR A NÁRODNÍM STRATEGICKÝM REFERENČNÍM RÁMCEM

Prioritní osy a priority Národního rozvojového plánu ČR, na základě kterých byla navržena prioritní osa 1	Příslušné prioritní osy a jejich témata Národního strategického referenčního rámce
<i>prioritní osa:</i> „Životní prostředí a dostupnost“ <i>priority:</i> „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ „Zlepšení dostupnosti dopravy“	<i>prioritní osa:</i> „Životní prostředí a dostupnost dopravou“ <i>témata prioritní osy:</i> „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ „Zlepšení dostupnosti dopravy“
<i>prioritní osa:</i> „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“ <i>priority:</i> „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Praha“	<i>prioritní osa:</i> „Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky“ <i>témata prioritní osy:</i> „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Praha“
<i>prioritní osa:</i> „Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti“ <i>priority:</i> „Rozvoj informační společnosti“	<i>prioritní osa:</i> „Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti“ <i>témata prioritní osy:</i> „Rozvoj informační společnosti“

Zdroj: STR ÚRM

Naplňování prioritní osy 1 však různou měrou souvisí také s některými dalšími prioritami resp. tématy tří jmenovaných prioritních os, stejně jako s obsahem čtvrté prioritní osy Národního rozvojového plánu ČR a Národního strategického referenčního rámce:

- „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“ (např. regenerace brownfields, snižování energetické, surovinové a materiálové náročnosti v podnicích, snaha o praktické uplatnění environmentálních inovací, rozvoj udržitelného cestovního ruchu aj.).

Při realizaci záměrů prioritní osy 1 se očekávají některé synergické efekty také s Operačním programem Praha - Adaptabilita, který se zpracovává souběžně a koordinovaně s tímto dokumentem, v souladu s Nařízením EP a Rady (ES) č. 1081/2006. Přímé vazby lze předpokládat především mezi rozvojem informačních a komunikačních technologií na jedné straně a rozvojem pružnějšího trhu práce i efektivnějších veřejně-správních služeb na straně druhé.

Aktivita v rámci prioritní osy 1 budou podporovány z ERDF, přičemž se vychází přímo z ustanovení v článku 5 Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF. V něm je uvedeno, že ERDF se soustředí mj. na priority:

- životní prostředí a předcházení rizikům (odst. 2, tj. 2. priorita ERDF),
- přístup k dopravním a telekomunikačním službám obecného hospodářského zájmu (odst. 3, tj. 3. priorita ERDF).

Výchozí stav

Atraktivní veřejná doprava je základní podmínkou prosperity a konkurenceschopnosti města a jeho udržitelného rozvoje. Její rozvoj byl v uplynulém období v souladu se strategickým plánem významnou realizovanou prioritou Prahy. Přesto existuje řada faktorů, které snižují atraktivitu veřejné dopravy pro obyvatele a návštěvníky Prahy. Dopravní obslužnost nebo propojení některých stávajících čtvrtí a také rozvojových lokalit nejsou zajištěny kapacitně a ekologicky odpovídajícím druhem veřejné dopravy. Atraktivitě veřejné dopravy by také prospělo zvyšování průměrné cestovní rychlosti městské povrchové dopravy. Ta se v letech 2000 až 2005 pohybovala v síti tramvají okolo 19 km/h (r. 2000 - 18,9 km/h, r. 2003 - 19,6 km/h, r. 2005 - 18,9 km/h) a v síti autobusů okolo 26 km/h (r. 2000 - 25,2 km/h, r. 2003 - 26,3 km/h, r. 2005 - 25,9 km/h). Systém Pražské integrované dopravy se potýká s nedostatečným tempem realizace záchytných parkovišť systému P+R (park & ride). Značné rezervy jsou také v atraktivitě příměstské železniční dopravy, které by prospělo více zastávek s přestupem na ostatní druhy veřejné dopravy nebo pro obsluhu přilehlých území, vyšší spolehlivost provozu, příjemnější prostředí stanic a zastávek pro cestující, náhrada dožitých souprav spolehlivějšími a pohodlnějšími. Důležitým faktorem je také cenová politika (Praha dotuje provoz městské veřejné dopravy zhruba ze tří čtvrtin), která musí být podložena hospodárným provozem. Jednou z rezerv je energetická náročnost provozu. Postupnou výměnou eskalátorů a souprav metra dochází ke značným úsporám, obdobně je nutné provést obnovu vozového parku tramvají, která by přinesla také bezbariérovost tramvajové dopravy.

Česká republika se snaží urychlit výstavbu sítí TEN-T, v období 2007 - 2013 se na základě Operačního programu Doprava předpokládá podpora řady dopravních tepen a terminálů souvisejících s územím Prahy: I, III a IV tranzitní železniční koridor, (silniční) Pražský okruh (R1), dálnice nebo rychlostní silnice D1, D/R3, D11, R6. Mimo rámec Operačního programu Doprava lze očekávat další rozvoj mezinárodního letiště Praha-Ruzyně. Město musí na tyto důležité dopravní tepny a terminály zajistit kvalitní napojení a také musí posílit některé významné dopravní vazby uvnitř města. Ve srovnání s probíhajícím programem JPD 2 podporovaným evropským fondem ERDF tak dojde k určitému rozšíření priorit výstavby a modernizace v uliční síti, neboť v období 2004 - 2006 byly výrazně preferovány projekty s vazbou na regenerovaná území.

Informační a komunikační technologie (ICT) pronikají do všech sfér ekonomického i společenského života, staly se již jeho součástí a podmínkou konkurenceschopnosti. Praha

disponuje poměrně rozvinutou komunikační sítí, prudký rozvoj zaznamenávají také sítě bezdrátové komunikace. Výrazně se zlepšuje i přístup všech složek společnosti k vysokorychlostnímu internetu. Dostupnost moderních technologií v oblasti informačních a komunikačních služeb (ICT) v Praze je oproti republikovému průměru lepší, ale pořízení a provoz ICT, kvalitní a rychlý přenos dat, zvláště pro MSP a občany, jsou spojeny s relativně vysokými náklady. Paradoxně se projevuje jako handicap dřívější rychlé zavádění ICT, které dnes tvoří vysoký podíl již zastaralých technologií. Rychlejšímu rozvoji elektronických komunikací brání také nedostatek dostupných SW aplikací a služeb pro obyvatelstvo a podnikání, zejména malé a střední.

V Praze je řada opuštěných a znehodnocených ploch, často představujících ekologickou hrozbu, vzniklých nejčastěji v souvislosti s konverzí výrobní základny. Patří k nim také rozsáhlé uvolněné železniční plochy. Zároveň stoupá tlak na městské centrum a současně na extenzivní výstavbu „na zelené louce“. Místy je ohrožena památková podstata nebo samotná existence některých historicky cenných stavebních památek (včetně drobných architektonických prvků), které jsou nenahraditelnou složkou místní historie a charakteru dané části města. Problém představují i neudržovaná veřejná prostranství v obytných územích, zejména na sídlištích, která nedostatečným vybavením a špatnou nebo chybějící technickou infrastrukturou spoluvytvářejí podmínky pro růst kriminality a další sociálně patologické jevy. Úbytek, nerovnoměrné rozložení nebo poškození zeleně zase negativně ovlivňují mikroklima, biodiverzitu, vodní režim i rekreačně-estetickou funkci prostředí.

Ohrožení životního prostředí i obyvatel města může zapříčinit také nedostatečná protipovodňová ochrana nebo nedostatky v odvodnění města. Hlavní město Praha spravuje na svém území kromě většiny vodních toků také 37 rybníků a 38 vodních a retenčních nádrží. Ekologickým hospodařením s dešťovými vodami lze zabránit vysoušení města a příměstské krajiny a zároveň zajistit zlepšování čistoty povrchových a podzemních vod. Spolehlivá vodovodní a kanalizační síť omezí počet poruch potrubí a tím zamezí svodu znečištěných odpadních vod do toků, sníží možnost znečištění a ztráty upravené pitné vody, omezí ohrožení dopravy a staveb v okolí havárie. Nová splašková kanalizace zajistí odvedení splaškových vod do čistíren místo jejich shromažďování v žumpách a vyvážení do kanalizačních šachet nebo čistíren. Protihluková opatření podél komunikací pomohou zmírnit ohrožení obyvatel Prahy hlukem z dopravy.

Celková udržitelnost chodu města není myslitelná bez maximální úspěšnosti energetických a materiálových toků, zejména při vědomí vyčerpatelnosti tradičních přírodních zdrojů. Logická je proto snaha o vyšší zapojení obnovitelných zdrojů do celkové energetické bilance. Situace Prahy jako regionu je specifická v tom, že se na jejím území ve větším měřítku nevyrábí elektrická energie. Omezená je zde i využitelnost některých způsobů získávání energie z obnovitelných zdrojů. Asi největší potenciál efektivních a nákladově přijatelných úspor energie proto nejen v Praze představují energetické úspory v budovách. Jde o prvotní nezbytný krok, jehož splnění je podmínkou pro smysluplné a účinné využití obnovitelných zdrojů energie. Důležité je zejména respektování zásad implementační směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov. Z dosavadních aktivit Prahy směřujících k udržitelnému rozvoji v oblasti energií lze zmínit např. Program dotací hl. m. Prahy na přeměny topných systémů na území města, kterým Praha podporuje snižování spotřeby tuhých paliv již od roku 1994.

Mezi hlavní strategické cíle Plánu odpadového hospodářství ČR patří snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů a minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí i životní prostředí při nakládání s odpady. Z obdobných principů vychází pražský plán odpadového hospodářství a k jejich uvedení do praxe by mohl díleč měrou přispět také Operační program Praha - Konkurenceschopnost (omezování vzniku a nebezpečnosti odpadů, zvýšení účinnosti

separace především komunálního odpadu, efektivnější a ekologicky příznivé druhotné využití odpadu apod.).

Cíl prioritní osy 1

Prioritní osa 1 bude naplňovat 1. specifický cíl programu:

zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a zkvalitnění životního prostředí

Důraz je přitom kladen na vzájemné propojení efektů jednotlivých aktivit v rámci prioritní osy 1 i celého programu. V prioritní ose 1 je hlavním pojícím tématem snaha o zlepšení kvality životního prostředí a kvality života v Praze obecně.

Strategie prioritní osy 1

Cíl prioritní osy 1 bude realizován prostřednictvím šesti oblastí podpory (úroveň oblastí podpory v zásadě odpovídá úrovni opatření současného programu JPD 2):

- Oblast podpory 1.1 Podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zlepšení dostupnosti dopravních služeb, významný potenciální přínos pro zkvalitnění životního prostředí)
- Oblast podpory 1.2 Zlepšení dostupnosti sítí TEN-T, zkvalitnění důležitých dopravních vazeb (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zlepšení dostupnosti dopravních služeb, významný potenciální přínos pro zkvalitnění životního prostředí)
- Oblast podpory 1.3 Rozvoj a dostupnost ICT služeb (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zlepšení dostupnosti telekomunikačních a informačních služeb)
- Oblast podpory 1.4 Revitalizace opuštěných, znehodnocených nebo sociálně problémových území a ploch (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zkvalitnění životního prostředí)
- Oblast podpory 1.5 Prevence a řešení přírodních nebo technologických rizik (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zkvalitnění životního prostředí)
- Oblast podpory 1.6 Úsporné a udržitelné využívání energií a přírodních zdrojů (realizace části cíle prioritní osy 1 týkající se zkvalitnění životního prostředí)

Struktura a obsah oblastí podpory zároveň odrážejí strukturu priorit příslušné části Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF.

V rámci prioritní osy 1 lze uplatnit křížové financování částí projektů, které jsou v souladu s prioritními osami Operačního programu Praha - Adaptabilita, a to maximálně do výše 10 % celkových nákladů na prioritní osu.

Tabulka č. 19

INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 1 - VÝSLEDKY A VÝSTUPY

výsledky	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
zkrácení přepravního času v důsledku nového či zlepšeného prvku městské dopravy ⁷ (vnitřní členění na veřejnou a silniční dopravu)		100 %	85 %	MHMP, monitoring projektů
domácnosti připojené k vysokorychlostnímu internetu (512 kB/sec a více)	74 06 00	cca 20 % (odhad)	80 %	ČSÚ

⁷ Bude posuzován konkrétní významný dopravní vztah v závislosti na výběru projektů. Předpokládá se, že v rámci technické pomoci bude stanovena metoda převodu ušetřeného času na peněžní jednotky.

výsledky	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
		2006)		
nárůst počtu osob navštěvujících revitalizovaná území - původně znehodnocené areály, veřejná prostranství, plochy zeleně, vodní plochy a nádrže (cílová hodnota bude zjišťována půl roku až 1 rok po revitalizaci)		100 %	180 %	MHMP, monitoring projektů, případně speciální průzkum
počet obyvatel (ekvivalentních obyvatel - EO) nově připojených na kanalizaci	81 02 00	0	1 000	MHMP, monitoring projektů
úspory energie v důsledku realizace podporovaných projektů		100 %	75 %	energetické audity projektů
podíl materiálově využitých komunálních odpadů na celkové hmotnosti komunálního odpadu fyzických osob		21,1 % (2005)	45 %	MHMP
výstupy	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
délka nové nebo modernizované tramvajové trati (vnitřní členění na nové a modernizované)		0 ⁸	3 km	MHMP, monitoring projektů
délka nové nebo modernizované městské komunikace (vnitřní členění na nové a modernizované)		0	2 km	MHMP, monitoring projektů
počet podporovaných projektů na rozvoj ICT		0	15	monitoring projektů
plocha revitalizovaných území - původně znehodnocených areálů, veřejných prostranství, zeleně, vodních toků a nádrží atd.	81 05 00	0	0,5 km ²	MHMP, monitoring projektů
počet podporovaných projektů zaměřených na ochranná opatření (proti povodním, znečištění a poškození životního prostředí atd.)	(26 01 00)	0	10	MHMP, monitoring projektů
počet projektů pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů	(36 01 00)	0	5	monitoring projektů
počet podporovaných projektů úspor energie		0	10	monitoring projektů
zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	(36 03 00)	0	0,6 MW	MHMP, monitoring projektů
počet podporovaných projektů na využití separovaných pevných odpadů	(22 01 00)	0	5	monitoring projektů

Kódy v závorkách se týkají ukazatelů ze skupiny A číselníku Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Zdroj: STR ÚRM

⁸ V roce 2005 byla délka sítě tramvajových tratí 141 km. K této hodnotě ale nelze přičíst plánovanou hodnotu pro výpočet plánovaného stavu, neboť část plánované hodnoty budou tvořit modernizované (stávající) tramvajové trati.

OBLAST PODPORY 1.1

Podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 2 písm. d) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„podpora čisté a udržitelné veřejné dopravy, zejména v městských oblastech“.

Oblast podpory také částečně naplňuje ustanovení článku 5, odst. 2 písm. c), a to z hlediska stimulace energetické účinnosti.

Stručný popis

Usilovat o trvalý zájem obyvatel a návštěvníků Prahy o služby veřejné dopravy je prvotním předpokladem, jak zajistit fungující dopravu na území města, což má pro posilování konkurenceschopnosti a výkonnosti regionu klíčový význam. Nesporný je také přínos veřejné dopravy pro prostředí města, poškozovaného působením automobilové dopravy.

Oblast podpory souvisí se snahou města rozvíjet páteční síť metra s využitím podpory z Fondu soudržnosti a je zaměřena na rozvoj a modernizaci povrchové veřejné dopravy jako součásti systému Pražské integrované dopravy. Jde zejména o rozvoj sítě tramvajových tratí, zatraktivnění stávajících tramvajových tratí především zajištěním preference v uličním provozu (lze uplatnit také na významných trasách pravidelné autobusové dopravy), zlepšování přestupních vazeb v systému veřejné dopravy (včetně vazeb na příměstskou železnici), rozšiřování nabídky a zvyšování atraktivity systému záchytných parkovišť P+R (park & ride) doplněného také o možnost B+R (bike & ride - úschovny jízdních kol u stanic veřejné dopravy a jejich dostupnost) a K+R (kiss & ride - vymezená místa pro zastavení automobilů u stanic veřejné dopravy). Vhodné jsou také projekty informačních systémů pro cestující a projekty zvyšující bezpečnost provozu veřejné dopravy a zlepšující bezbariérovou přístupnost veřejné dopravy. Atraktivitě, bezbariérovosti a energetické hospodárnosti městské veřejné dopravy by významně prospěla obnova vozového parku především tramvají, ale také autobusů.

Cíle oblasti podpory

Zvýšit zájem obyvatel a návštěvníků Prahy o služby veřejné dopravy

Posílit atraktivitu povrchové veřejné dopravy

Zlepšit dopravní dostupnost vybraných lokalit veřejnou dopravou

Zvýšit bezbariérovou přístupnost veřejné dopravy

Zlepšit hospodárnost a snížit energetickou náročnost veřejné dopravy

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

Předpokládané velké projekty

Potenciální největší projekty této oblasti podpory jsou:

tramvajová trať Barrandov - Slivenec (odhad cca 380 mil. Kč),

tramvajová trať Laurová - Radlická (odhad cca 440 mil. Kč),

tramvajová trať Počernická - sídliště Malešice (odhad cca 1130 mil. Kč),

pilotní projekt obnovy vozového parku tramvají (odhad cca 1200 mil. Kč).

Uvedené projekty s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 50 milionů euro pro velké projekty (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládání příjemci

Hlavní město Praha

Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (100 % vlastnictví hl. m. Prahy)

Vlastníci železniční infrastruktury, stanic a zastávek (Správa železniční dopravní cesty, státní organizace apod.)

OBLAST PODPORY 1.2

Zlepšení dostupnosti sítí TEN-T, zkvalitnění důležitých dopravních vazeb

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 3 písm. a) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„posilování sekundárních dopravních sítí zdokonalením napojení na síť TEN-T, na regionální železniční uzly, letiště a přístavy nebo na kombinované dopravní platformy, ...“.

Stručný popis

Posílení sekundárních dopravních sítí se bude zaměřovat především na modernizaci stávajících významných prvků uliční sítě zajišťujících důležité dopravní vazby ve městě - na zvyšování jejich propustnosti, plynulosti provozu, snížení nehodovosti a eliminaci kolizí s pěším provozem. V některých případech se posílení neobejde bez výstavby nové komunikace. Ve smyslu výše citovaného Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF bude preferováno zajištění důležitých dopravních vazeb na síť TEN-T (tj. Pražský okruh, případně také na mezinárodní letiště Praha-Ruzyně a stanice tranzitních železničních koridorů), na regionální železniční uzly, přístavy nebo na kombinované dopravní platformy. Nezanedbatelným přínosem projektů této oblasti podpory by mělo být zajištění bezbariérové propustnosti v bezprostředním okolí budované nebo modernizované komunikace.

Účinným souvisejícím nástrojem je systém řízení a regulace městského silničního provozu, který Praha chce zavést v období 2007 - 2013 s využitím podpory z Fondu soudržnosti.

Cíle oblasti podpory

Zlepšit napojení v uliční síti na síť TEN-T

Zkvalitnit další důležité dopravní vazby v uliční síti

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

nejsou žádné výdaje

Ostatní:

Regionální (místní) pozemní komunikace

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 50 miliónů euro pro velké projekty (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládaný příjemce

Hlavní město Praha

OBLAST PODPORY 1.3

Rozvoj a dostupnost ICT služeb

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 3 písm. b) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„podpora dostupnosti, zavádění a efektivního využívání informačních a komunikačních technologií malými a středními podniky prostřednictvím podpory přístupu k sítím, zřizování míst s veřejným přístupem k internetu, vybavení a rozvoje služeb a aplikací, zejména včetně tvorby akčních plánů pro velmi malé podniky a podniky zaměřené na řemeslnou výrobu“.

Stručný popis

Zavádění a efektivní využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) malými a středními podniky a jednotlivci jsou podmíněny dostupností ICT pro tyto subjekty, rozvojem sítí a přístupem k nim a dostatečnou nabídkou služeb a praktických SW aplikací. Vzhledem k vcelku uspokojivému rozvoji optických sítí v Praze (zejména páteřních) se oblast podpory zaměřuje na podporu rozvoje kapacitních přípojek do obytných domů a menších firem, přenosu ICT, podnikání MSP v oblasti služeb ICT a aplikací, zavádění a efektivního využívání těchto technologií včetně rozvoje e-služeb městské správy (e-Governmentu, tzn. e-vlády). Intervence v této oblasti budou v případě naplňování národních politik harmonizovány s intervencemi v rámci příslušných operačních programů v cíli EU „Konvergence“.

Řídící orgán bude dále usilovat o maximální možnou harmonizaci s podmínkami aplikovanými na podporu malého a středního podnikání v rámci příslušných operačních programů v cíli EU „Konvergence“.

Cíle oblasti podpory

Zvýšit atraktivnost podnikání v oblasti vývoje ICT a aplikací

Zvýšit nabídku progresivních a cenově dostupných služeb a aplikací ICT pro MSP a občany

Podpořit přenos nových technologií a jejich osvojování

Podpořit rozvoj sítí vysokorychlostního připojení domácností a MSP

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typy financování:

01 Nevratná pomoc

03 Rizikový kapitál (participace, fond rizikového kapitálu)

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

11 Informační a komunikační technologie (přístup, zabezpečení, interoperabilita, předcházení rizikům, výzkum, inovace, e-obsah atd.)

13 Služby a aplikace pro občany (e-zdraví, e-vláda, e-učení, e-začlenění atd.)

14 Služby a aplikace pro malé a střední podniky (e-obchod, vzdělávání a odborná příprava, vytváření sítí atd.)

15 Ostatní opatření na zlepšení přístupu malých a středních podniků k informačním a komunikačním technologiím a na zlepšení jejich využívání těmito podniky

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 50 miliónů euro pro velké projekty (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládání příjemci

Hlavní město Praha

Podnikatelské subjekty (malé a střední podniky, venture kapitálové společnosti, záruční fondy)

Nestátní neziskové organizace

Profesní a zájmová sdružení (podnikatelská sdružení, hospodářské komory apod.)

OBLAST PODPORY 1.4

Revitalizace opuštěných, znehodnocených nebo sociálně problémových území a ploch

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 2 písm. a), b) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

- a) „stimulace investic pro obnovu fyzického prostředí, včetně kontaminovaných, opuštěných a starých průmyslových areálů a pozemků (tzv. brownfields)“,
- b) „podpora rozvoje infrastruktury svázané s biodiverzitou a investicemi do lokalit zařazených do soustavy NATURA 2000, pokud to přispívá k udržitelnému hospodářskému rozvoji a nebo k diverzifikaci venkovských oblastí“.

Stručný popis

Na území Prahy se vyskytuje značný počet neudržovaných, poškozených a nevhodně využitých ploch. Zároveň roste tlak na výstavbu nových objektů v dosud nezastavěných územích, což není žádoucí zejména v přírodně nebo historicky cenných lokalitách a v jejich blízkosti. Předmětem oblasti podpory je proto regenerační činnost, která může zahrnovat území, jejichž budoucí využití není známo, avšak které představují aktuální ohrožení životního prostředí a brání hospodářskému rozvoji. Dále mohou být revitalizována území, jejichž budoucí využití (zejména pro aktivity vytvářející pracovní místa) je známo, ale není bezprostředně součástí podporovaných projektů. Podporovat lze také revitalizaci území, na nichž bude v rámci podporovaných projektů realizováno cílové prostorové a funkční využití (např. parkové úpravy, veřejné prostory s mobiliářem, veřejně přístupná sportoviště, vodní plochy a nádrže apod.). Pro transformaci a úplnou regeneraci těchto území je často nezbytné např. odstranění starých ekologických zátěží (zejména bývalých a nepovolených „živých“ skládek), doplnění potřebné infrastruktury šetrné k životnímu prostředí apod.

Součástí oblasti podpory je také regenerace veřejných prostranství v obytných územích, včetně sídlišť nebo sociálně problémových (rizikových) lokalit. Jejich bezpečnost lze zvýšit např. posílením veřejného osvětlení a instalací bezpečnostních kamerových systémů. Projekty by měly také řešit urbanistické, funkční a estetické nedostatky obytného parteru a v přímé návaznosti na to i zlepšení stavu zeleně, rozšíření zelených ploch a celkové posílení rekreačně-ekologického potenciálu prostředí. V rámci oblasti podpory 1.4 se počítá také s obnovou historicky cenných objektů a areálů, zejména pak těch, které jsou součástí revitalizovaného území a které byly dosud opomíjeny (např. z důvodu periferní polohy).

Některé intervence realizované zejména v okrajových částech hl. m. Prahy mohou mít bezprostřední vliv také na sousední region NUTS 2 Střední Čechy. Na projektové úrovni budou takové intervence koordinovány s řídicím orgánem Regionálního operačního programu Střední Čechy.

Cíle oblasti podpory

Revitalizovat opuštěné, poškozené nebo nevhodně využívané plochy typu „brownfields“, zvýšit jejich atraktivitu pro investory, občany i návštěvníky a posilovat tak jejich městotvornou funkci a ekonomický potenciál

Zlepšit kvalitu přírodního prostředí v revitalizovaných územích a jejich okolí

Revitalizovat veřejná prostranství v obytných územích, včetně sídlišť nebo jiných sociálně problémových lokalit (například s vysokou koncentrací kriminality); v rámci revitalizace ploch obnovovat i historicky cenné objekty, snížit tlak na výstavbu nových objektů v přírodně nebo historicky cenných lokalitách a v jejich blízkosti

Podpořit rozšiřování a obnovu ploch zeleně ve městě, včetně realizace prvků ÚSES a ochrany lokalit systému Natura 2000

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

nejsou žádné výdaje

Ostatní:

Obnova průmyslových a znečištěných (kontaminovaných) území

Podpora biodiverzity a ochrana přírody (včetně Natura 2000)

Další opatření na ochranu a zlepšování životního prostředí

Ochrana a uchování kulturního dědictví

Integrované projekty obnovy měst a venkova

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 25 miliónů euro pro velké projekty v oblasti životního prostředí (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládání příjemci

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou a městskými částmi hl. m. Prahy

Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (100 % vlastnictví hl. m. Prahy)

Nestátní neziskové organizace

Profesní a zájmová sdružení (hospodářské komory apod.)

OBLAST PODPORY 1.5

Prevence a řešení přírodních nebo technologických rizik

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 2 písm. e) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„rozvoj plánů a opatření na prevenci a řešení přírodních (např. vysoušení krajiny, sucha, požáry a záplavy) a technologických rizik“.

Stručný popis

Oblast podpory je zaměřena na řešení přírodních a technologických rizik znečištění a poškození životního prostředí. Jejich důsledkem je snížení kvality života v jimi ohrožených

částech města. Důležitou složkou oblasti podpory je předcházení vzniku ekologických havárií a škod.

Aktivita jsou zaměřeny na posílení retenční schopnosti území, zlepšení odtokových poměrů a čistoty vody pomocí revitalizace vodních toků včetně revitalizace vodních nádrží a doprovodné městské zeleně. Nedostatky lze odstranit provedením úpravy koryt, vyčištěním a úpravou okolí vodních toků, výsadbou nových stromů a keřů, odbahněním nádrží spojeným s nutnou opravou objektů a hrází, zvětšením retenčních objemů zadržované vody. Předmětem podpory mohou být i úpravy ve stávajících lokálních čistírnách odpadních vod nebo úpravy odlehčovacích komor na kanalizaci, které sníží znečištění vypouštěné do vodních toků. Důležitá je protipovodňová ochrana území. Podporována budou opatření malého rozsahu (doplňující významnější, již realizovanou protipovodňovou ochranu Prahy, pro další opatření velkého rozsahu se předpokládá podpora z Fondu soudržnosti), zejména vhodná opatření na menších vodních tocích. V oblasti prevence nadměrného hluku z dopravy se počítá s realizací protihlukových zdí, valů a vysazováním pásů stromů, keřů a další doprovodné zeleně podél komunikací. Znečišťovatelem vod a ovzduší je nedostatečně a neekologicky fungující nebo chybějící vodohospodářská infrastruktura. Součástí oblasti podpory bude potřebná obnova a rozvoj technických a bezpečnostních parametrů lokálních vodovodních a kanalizačních sítí v obytných územích s cílem předcházet haváriím a napojit další uživatele na dosud chybějící novou technickou infrastrukturu.

Cíle oblasti podpory

Zlepšit vodní bilanci a kvalitu povrchových a podzemních vod

Protipovodňová ochrana území

Snížit hlukovou zátěž

Odstranit (zmírnit) negativní dopady chybějící nebo nedostatečně a neekologicky fungující technické infrastruktury na životní prostředí

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

nejsou žádné výdaje

Ostatní:

Nakládání s odpadními vodami

Zlepšení - prevence rizika (včetně návrhu a implementace plánů a opatření zaměřených na zvládnutí přírodních a technologických rizik)

Další opatření na ochranu a zlepšování životního prostředí

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 25 milionů euro pro velké projekty v oblasti životního prostředí (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládání příjemci

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou

Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost (100 % vlastnictví hl. m. Prahy)

Pražská vodohospodářská společnost, a. s.

Kolektory Praha, a. s.

OBLAST PODPORY 1.6

Úsporné a udržitelné využívání energií a přírodních zdrojů

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 2 písm. c) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„stimulace energetické účinnosti a výroby energie z obnovitelných zdrojů a vývoj efektivních systémů pro hospodaření s energií“.

Oblast podpory také částečně naplňuje ustanovení článku 5 odst. 2 písm. e) „rozvoj plánů a opatření na prevenci a řešení přírodních (např. vysoušení krajiny, sucha, požáry a záplavy) a technologických rizik“, protože nedostatek tradičních zdrojů energie a materiálů lze kvalifikovat jako přírodně-technologické riziko.

Stručný popis

Předmětem oblasti podpory by měla být podpora realizace energetických úspor zejména při provozu budov, využití odpadního tepla a obnovitelných zdrojů energie (s přihlédnutím k vhodnosti daného zdroje pro místní podmínky), efektivnější a ekologičtější způsoby nakládání s odpady (především komunálními), případně i jiné žádoucí aktivity vedoucí k úspoře surovin (materiálů) nebo energie. Oblast podpory je určena projektům menšího rozsahu s lokálním či regionálním významem (cílem není výstavba nových velkých zařízení pro výrobu tepelné nebo elektrické energie, případně pro jejich kombinovanou výrobu). Jde především o uplatnění reálných energetických úspor a možností doplňkového využití obnovitelných zdrojů energie sloužících pro ohřev teplé užitkové vody, přitápění či vytápění objektů, případně jako lokální záložní nebo přídatný zdroj elektrické energie apod.

Náklady vynaložené na úsporu energií by měly být adekvátní dosažitelným úsporám, přičemž výchozí stav i očekávaný efekt musí být doloženy energetickým auditem. Typ, výkon a způsob instalace zařízení na využití obnovitelných zdrojů energie by měly respektovat nejen energetický potenciál lokality, ale i její urbanisticko-architektonický charakter (včetně panoramatu), zejména v památkově a přírodně hodnotném území. V podmínkách Prahy je proto nejrealističtější využití tepelných čerpadel, solárních systémů (zejména pro ohřev teplé užitkové vody, příp. pro vytápění), v menší míře i (znovu)využití vodní energie některých vodnatějších toků, případně využití energie z biomasy (v okrajových částech města) nebo uplatnění kogeneračních technologií (např. při spalování skládkového plynu apod.). Větrná energie je v Praze využitelná jen v dosti omezené míře (pro případný ohřev teplé užitkové vody či pro přitápění), což je dáno nejen větrnými podmínkami, ale také charakterem území (zástavby).

Preference bude dána projektům, které budou prokazatelně mít výrazný ekologicko-energetický přínos bez významnějších negativních efektů. Výjimečně lze zahrnout také

podporu alternativního pohonu u vybraných vozů městské veřejné dopravy a jiných vozidel sloužících pro obsluhu a údržbu města. Využity budou progresivní pohonné technologie, tj. nejlépe bez negativní emisní zátěže v místě provozu (elektropohon, palivové články).

V oblasti odpadového hospodářství může jít o aktivity omezující vznik a nebezpečné vlastnosti odpadů, nebo plošně i druhově rozšiřující separovaný sběr a následné materiálové využití odpadu (především komunálního). Žádoucí jsou i opatření vedoucí k eliminaci negativních dopadů nakládání s odpady na životní prostředí. Ve výjimečných případech může jít také o podporu energetického využití odpadu (zejména biomasy), avšak pouze v případě, že tento odpad nemůže být materiálově využit.

U realizace úsporných energetických opatření, využití obnovitelných zdrojů energie i optimalizace nakládání s odpady se předpokládá také pozitivní dopad na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu, zejména v projektech týkajících se školních zařízení.

Cíle oblasti podpory

Snížit energetickou a materiálovou náročnost provozu města

Zvýšit využívání obnovitelných (ekologicky příznivějších) zdrojů energie, zejména ve snaze redukovat znečištění ovzduší a ušetřit primární zdroje energie i surovin

Omezit závislost chodu města na vnějších dodávkách energií

Zlepšit efektivitu a ekologické parametry při nakládání s odpady

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

39 Obnovitelná energie: vítr

40 Obnovitelná energie: solární

41 Obnovitelná energie: z biomasy

42 Obnovitelná energie: hydroelektrická, geotermální a další

43 Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií

Ostatní:

Hospodaření s komunálním a průmyslovým odpadem

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 25 milionů euro pro velké projekty v oblasti životního prostředí (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládání příjemci

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou a městskými částmi hl. m. Prahy

Ústřední orgány státní správy a jimi zřizované organizace

Podnikatelské subjekty

Nestátní neziskové organizace

Profesní a zájmová sdružení

Školy

3.2 Prioritní osa 2 - Inovace a podnikání

Úvod

Prioritní osa 2 a její obsah byly navrženy především na základě prioritní osy Národního rozvojového plánu ČR na období 2007 - 2013 „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“, která byla následně promítnuta do stejnojmenné prioritní osy Národního strategického referenčního rámce. Prioritní osa 2 respektuje také nezbytné vazby na ostatní prioritní osy obou uvedených národních dokumentů.

Podpora poskytnutá z ERDF se opírá o ustanovení článku 5 Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, uvádějící tři priority tohoto fondu, z nichž jednu představují inovace a znalostní ekonomika. Konkrétně jde o podporu vytváření a posilování účinných regionálních inovačních systémů schopných snížit technologickou zaostalost, s přihlédnutím k místním potřebám, zejména zvyšování regionálních kapacit pro výzkum, technologický rozvoj a inovace a stimulace inovace a podnikavosti. Obsah prioritní osy 2 směřuje výrazně k naplnění závěrů aktualizované Lisabonské strategie (Evropská rada, 2. 2. 2005 (COM (2005)24)).

Výchozí stav

Rozvoj inovací a podnikání je v současné době klíčovým předpokladem ekonomického rozvoje země. V souladu s touto skutečností v uplynulých letech postupně narůstala podpora věnovaná této oblasti národní veřejnou správou a Evropskou unií. I přes významnou roli Prahy v oblasti inovací a podnikání dostupné analýzy i nadále potvrzují některé nedostatky v naplňování její úlohy při rozvoji znalostní ekonomiky celého státu.

Rozsáhlé pražské kapacity výzkumné a vývojové základny nejsou dostatečně propojeny navzájem a se vzdělávacími institucemi a podniky. Rozvoj spolupráce formou sítí a klastrů se rozbíhá jen velmi pomalu, zčásti i vinou ne zcela vhodných legislativních, organizačních a jiných podmínek. Také oborové zaměření výzkumu a vývoje odpovídá jen zčásti aktuálním trendům vyspělých států, nedostatečná zůstává orientace na výzkum za účelem vytváření praktických inovačních aplikací a málo rozvinuté jsou dovednosti výzkumné sféry při komerčním uplatnění jejích výsledků.

Chybí infrastruktura pro vznik nových podniků ve formě podnikatelských inkubátorů a inovačních center, kde by se mohly soustředit také spin-off firmy v počátečním stádiu své existence. Nově vznikající podniky se potýkají s nedostatkem startovacího kapitálu, rozvinutější podniky pak s nedostatkem rizikového kapitálu na financování svých aktivit. Zvláštní pozornost bude věnována využití inovačních schopností malých a středních podniků a řešením podporujícím rozhodující aspekty dlouhodobě udržitelného rozvoje. V oblasti podpory podnikání Praze stále schází rozvojová agentura, která by soustředila kapacity města vyčleněné na stimulaci rozvoje podnikání a poskytování vhodných služeb podnikatelům.

Rovněž podnikatelské asociace, hospodářské komory a jiné profesní reprezentace plní jen zčásti informační a koordinační funkci uvnitř podnikatelské sféry, jejich podíl na regionální programovací činnosti a zvyšování kvality zaměstnatelnosti je nedostatečný.

I když je situace na pražském trhu práce nadprůměrně příznivá, musí podnikatelský sektor převzít významnější roli při řešení některých jeho problémových segmentů. Proto součástí aktivit řešených prioritní osou 2 budou výjimečně i takové, které vytvářejí vhodné podnikatelské podmínky pro subjekty zajišťující pracovní příležitosti skupinám osob s obtížným uplatněním na pracovním trhu (např. handicapovaní, osoby v předdůchodovém věku, rodiče pečující o malé děti). Půjde především o začínající podnikatele nebo firmy zaměstnávající osoby se změněnou pracovní schopností.

Podpora inovací a podnikání je zakotvena také ve významných dokumentech schválených vládou ČR, v Národní inovační politice ČR, Strategii hospodářského růstu ČR a Strategii udržitelného rozvoje ČR.

Cíl prioritní osy 2

Prioritní osa 2 bude naplňovat 2. specifický cíl programu:

zvýšení konkurenceschopnosti Prahy rozvojem a efektivním využitím jejího inovačního potenciálu

Naplnění tohoto cíle upevní pozici regionu jako pólu rozvoje a centra ekonomiky celého státu.

Strategie prioritní osy 2

Cíl prioritní osy 2 bude realizován prostřednictvím dvou oblastí podpory (úroveň oblastí podpory v zásadě odpovídá úrovni opatření současného programu JPD 2):

- Oblast podpory 2.1 Rozvoj inovačního prostředí a partnerství mezi základnou výzkumu a vývoje a praxí, zaměřené na rozvoj inovačního prostředí, inovačních aktivit a partnerství mezi výzkumnou a vývojovou základnou a podniky
- Oblast podpory 2.2 Podpora příznivého podnikatelského prostředí, zaměřené na podporu zejména malých a středních podniků

V rámci prioritní osy 2 lze uplatnit křížové financování částí projektů, které jsou v souladu s prioritními osami Operačního programu Praha - Adaptabilita, a to maximálně do výše 10 % celkových nákladů na prioritní osu.

Tabulka č. 20

INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 2 - VÝSLEDKY A VÝSTUPY

výsledky	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
počet vytvořených pracovních míst ve výzkumu a vývoji (po dobu pěti let od zahájení realizace projektu)	71 03 00	0	400	MHMP, monitoring projektů
tržby za prodej vlastních výrobků a služeb podpořených MSP		100 %	120 %	MHMP, monitoring projektů
počet podpořených nově založených MSP	89 02 00	0	50	MHMP, monitoring projektů
výstupy	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj

počet nových nebo modernizovaných kapacit pro výzkum a vývoj		0	5	MHMP, monitoring projektů
provozní plocha nových nebo modernizovaných kapacit a) pro výzkum a vývoj b) ostatní		0 0	3 000 m ² 5 000 m ²	MHMP, monitoring projektů
počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	71 02 00	0	30	MHMP, monitoring projektů
počet projektů na podporu MSP	89 01 00	0	150	MHMP, monitoring projektů

Zdroj: STR ÚRM

OBLAST PODPORY 2.1

Rozvoj inovačního prostředí a partnerství mezi základnou výzkumu a vývoje a praxí

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 1 písm. a) Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„zvyšování regionálních kapacit pro výzkum, technologický rozvoj a inovace, které přímo souvisejí s cíli regionálního hospodářského rozvoje, podporou středisek zaměřených na určitá průmyslová odvětví nebo technologie, podporou průmyslového výzkumu a technologického rozvoje, malých a středních podniků a přenosu technologií, ...“.

Stručný popis

Podpora rozvoje inovační infrastruktury a partnerství mezi jejími složkami je předpokladem udržitelného ekonomického rozvoje města a růstu výkonnosti a konkurenceschopnosti hospodářských subjektů v Praze sídlících.

Oblast podpory se zaměří na projekty rozvíjející inovační infrastrukturu, tj. vědecké parky, inkubátory, inovační centra, centra excelence apod., která umožní využívat potenciál výzkumu a vývoje soustředěný na území města. Důležitá jsou také poradenská a informační centra pro inovace a transfer technologií. Aktivita budou sledovat i nejvhodnější formy plnění úlohy Prahy jako zdroje růstu kvality inovačních schopností celého státu.

Vzhledem ke stále nedostatečnému propojení výzkumné základny s praxí bude předmětem podpory vytváření partnerských vazeb mezi výzkumnými ústavy, Akademií věd ČR, vysokými školami a podniky, umožňujících efektivně využít vzniklou inovační infrastrukturu. Dalším prvkem bude podpora výzkumu a vývoje směřujícího k praktickým aplikacím, případně dodavatelského výzkumu pro malé a střední podniky. Z hlediska synergických efektů budou sledovány inovace vážící se na jiné oblasti podpory tohoto programu. Příslušné projekty lze také koordinovat se souvisejícími projekty v rámci Operačního programu Praha - Adaptabilita. Všechny podpořené projekty musí být šetrné k životnímu prostředí a v souladu s principem rovných příležitostí.

Cíle oblasti podpory

Zdokonalit inovační infrastrukturu na území města, rozšiřovat kapacity výzkumu a vývoje

Posílit spolupráci mezi základnou výzkumu a vývoje a ostatními (uživatelskými) subjekty na území města

Zlepšit přístup podniků ke službám v oblasti inovací a výzkumu a vývoje ve veřejně financovaných výzkumných institucích

Přispět k realizaci Regionální inovační strategie pro Prahu (BRIS)

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

01 Činnost v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích

02 Infrastruktura pro výzkum a technologický rozvoj (včetně zařízení, nástrojů a vysokorychlostních počítačových sítí propojujících výzkumná střediska) a odborná střediska pro specifické technologie

03 Přenos technologií a zdokonalení sítí spolupráce mezi malými a středními podniky navzájem a mezi malými a středními podniky a dalšími podniky a univerzitami, institucemi postsekundárního vzdělávání všech druhů, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými středisky (vědecké a technologické parky, technická střediska atd.)

04 Pomoc pro výzkum a technologický rozvoj, zejména v malých a středních podnicích (včetně přístupu ke službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích)

07 Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existující střediska výzkumu a technologického rozvoje atd.)

09 Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích

74 Rozvoj lidského potenciálu v oblasti výzkumu a inovací, především prostřednictvím postgraduálního studia a odborné přípravy výzkumných pracovníků a spolupráce v rámci sítí mezi univerzitami, výzkumnými středisky a podniky

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 50 miliónů euro pro velké projekty (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládaní příjemci

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou a městskými částmi hl. m. Prahy

Organizace výzkumu a vývoje (vysoké školy, Akademie věd ČR, výzkumné ústavy apod.)
Podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky)
Nestátní neziskové organizace
Profesní a zájmová sdružení (podnikatelská sdružení, hospodářské komory apod.)

OBLAST PODPORY 2.2

Podpora příznivého podnikatelského prostředí

Soulad s Nařízením EP a Rady (ES) o ERDF

Oblast podpory bude podporována z ERDF, přičemž se vychází z ustanovení v článku 5 odst. 1 Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF, kde se uvádí:

„stimulace inovace a podnikavosti ve všech odvětvích regionálního a místního hospodářství ...“.

Stručný popis

Kvalita ekonomické základny a podmínky jejího budoucího rozvoje jsou základním pilířem konkurenceschopnosti města. Podpora podnikatelského sektoru bude sledovat udržení přitažlivosti Prahy pro nové investory a podnikatele i významné změny v již existujících firmách, především v oblasti malých a středních podniků.

Obsahem oblasti podpory je posílení základních faktorů růstu výkonnosti a jejich efektivity, kam patří mj. transfer výsledků výzkumu a vývoje do praxe, rozvoj inovačních schopností existujících podniků, podpora zakládání technologicky orientovaných firem, zlepšování podnikatelské infrastruktury a využití hmotné základny města, efektivnější využití podmínek pro cestovní ruch, zvyšování kvality vzdělávacích procesů v přímé vazbě na znalostní ekonomiku a řešení problémů zaměstnávání některých skupin obyvatel města.

Významnou součást tvoří stimulace nových forem spolupráce firem, městské správy, podnikatelských sdružení, neziskového sektoru, výzkumných a dalších institucí. Zejména se to bude týkat klastrů, technologických platforem a jiných progresivních organizačních struktur zajišťujících nové informační, komunikační a koordinační metody při přenosu know-how, vytváření systémů nabídky a poptávky pro inovační aktivity, šíření znalostí dobré praxe, racionálního využití území města apod.

Podpora podnikavosti bude směřovat k vytvoření prostředí jak pro vznik, tak rozvoj technologicky zaměřených firem, se specifickou podporou podmínek pro malé a střední podniky. Její nezbytnou součástí budou i odpovídající finanční nástroje (zárodečný a rizikový kapitál, zvýhodněné úvěry aj.), vznik a zlepšení služeb pro podnikání, aplikace cílených forem poradenství, vzdělávání a marketingu. Základním hlediskem výběru projektů bude také soulad s principy udržitelného rozvoje, především zaměření na snižování energetické náročnosti.

Příslušné projekty lze koordinovat se souvisejícími projekty v rámci Operačního programu Praha - Adaptabilita. Všechny podpořené projekty musí být šetrné k životnímu prostředí a musí být v souladu s principem rovných příležitostí.

Podrobnosti věcného směřování podpory v této oblasti podpory a principy jejího čerpání budou stanoveny i s ohledem na výstupy využití společné iniciativy DG Regio a Evropské investiční banky JEREMIE zaměřené na podporu snazšího přístupu k financím pro malé a střední podnikatele.

Řídící orgán bude dále usilovat o maximální možnou harmonizaci s podmínkami aplikovanými na podporu malého a středního podnikání v rámci příslušných operačních programů v cíli EU „Konvergence“.

Cíle oblasti podpory

Dlouhodobě stabilizovat a dále zlepšovat atraktivní podnikatelské prostředí města

Vybrat a realizovat takové formy a nástroje podpory, které povedou ke zvýšení celkové konkurenceschopnosti i řešení specifických problémů pražské ekonomické základny a k zajištění jejího podílu na růstu úrovně znalostní ekonomiky státu

Rozšířit nabídku služeb pro podporu podnikání

Typ operací

Operace v rámci této oblasti podpory budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Ve vybraných oblastech/oborech nebo pro specifické skupiny zúčastněných subjektů pak také formou grantových schémat, tj. formou skupinových projektů, které v sobě zahrnují množství akcí.

Typy financování:

01 Nevratná pomoc

02 Pomoc (úvěr, dotace úroku, záruky)

03 Rizikový kapitál (participace, fond rizikového kapitálu)

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

03 Přenos technologií a zdokonalení sítí spolupráce mezi malými a středními podniky navzájem a mezi malými a středními podniky a dalšími podniky a univerzitami, institucemi postsekundárního vzdělávání všech druhů, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými středisky (vědecké a technologické parky, technická střediska atd.)

05 Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků

06 Pomoc malým a středním podnikům při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí (zavádění účinných environmentálních systémů řízení, přijímání a využívání technologií zabraňujících znečišťování, začlenění čistých technologií do výroby podniku)

08 Ostatní investice do podniků

09 Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích

14 Služby a aplikace pro malé a střední podniky (e-obchod, vzdělávání a odborná příprava, vytváření sítí atd.)

68 Podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků

71 Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trhu práce; boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu a podpora kladného přístupu k rozmanitosti na pracovišti

72 Navrhování, zavádění a provádění reforem systémů vzdělávání a odborné přípravy s cílem rozvíjet zaměstnatelnost, zvyšování významu základního a odborného vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce a neustálé zlepšování dovedností vzdělávacích pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku

Ostatní:

Podpora služeb v cestovním ruchu

Ochrana a uchování kulturního dědictví

Podpora zavádění partnerství, dohod a iniciativ pomocí sítí na národní, regionální a místní úrovni

Předpokládané velké projekty

Projekty této oblasti podpory s velkou pravděpodobností nepřekročí hranici 50 miliónů euro pro velké projekty (dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

Předpokládaní příjemci

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou a městskými částmi hl. m. Prahy

Podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky, venture kapitálové společnosti, záruční fondy apod.)

Nestátní neziskové organizace

Profesní a zájmová sdružení (podnikatelská sdružení, hospodářské komory apod.)

3.3 Prioritní osa 3 - Technická pomoc

Úvod

Technická pomoc je určena a bude využívána k zajišťování odpovědného řízení, správy, maximální efektivity a kvality realizace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Na základě zkušenosti s implementací programu JPD 2 v programovém období 2004 - 2006 se navrhuje technická pomoc v rozsahu plně využívajícím limit 4 % z alokace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, neboť se předpokládá intenzivnější spolupráce se zahraničními partnery, zvýšený informační a poradenský servis pro žadatele/příjemce a zvýšené nároky na administrativní zabezpečení spojené s přechodem agendy Řídícího orgánu na hl. m. Prahu.

Hlavní město Praha předpokládá využití všech možných forem aktivit a služeb spadajících do kategorie technické pomoci, aby byla schopna zajistit účinné naplňování cílů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

V rámci technické pomoci budou uplatňovány metody využívající informační technologie a moderní postupy řízení.

Cíl prioritní osy 3

Cílem technické pomoci je:

účelné a kvalitní zajištění realizace a kontroly procesů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 3 - VÝSLEDKY

výsledky	kód indikátoru	výchozí stav 2004	cílová hodnota 2015	zdroj
počet podpořených projektů	48 01 00	0	50	MHMP

Zdroj: OZF MHMP

Indikativní typy podporovaných aktivit

Podpora řízení programu, zejména pak:

- komplexní agenda Monitorovacího výboru Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost
- příprava, výběr, ocenění a sledování projektů
- audit a kontrola projektů/činností
- řízení rizik
- příprava, organizace a zajištění informačních a propagačních akcí, seminářů
- zpracování analýz, studií ohledně Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, životního prostředí a dalších souvisejících oblastí
- studie a zprávy o postupu realizace programu jako podklady pro jednání Monitorovacího výboru Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, včetně zpracování podkladů pro přípravu výroční a závěrečné zprávy
- příprava, výběr, hodnocení a monitorování činností spojených s realizací Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost
- odměňování pracovníků podílejících se na zajišťování Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost a pracovníků dočasně přidělených k plnění aktivit souvisejících s účelným a kvalitním zajišťováním realizace programu, a to včetně příspěvků na sociální zabezpečení

Doplňkové činnosti související s realizací programu, zejména pak:

- pořízení a instalace monitorovacího systému Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, který bude kompatibilní s národním monitorovacím systémem
- zajištění informovanosti (komunikačního plánu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost), vydávání informačních materiálů a zpracování informačních analýz dopadů těchto akcí a dopadů atd.
- vyhodnocení výsledků a zpracování studií, sledování a analyzování procesu realizace programu
- zlepšování metod hodnocení a výměny informací o praktických postupech v oblasti realizace pomoci ze strukturálních fondů a také zlepšování metod hodnocení operací
- zpracování analýz, podkladových studií k přípravě programových dokumentů pro další programové období

Typ operací

Operace v rámci této prioritní osy budou řešeny formou individuálních projektů, tj. konkrétních ucelených projektových záměrů, které předloží žadatelé s cílem získat dotaci v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Typ financování:

01 Nevratná pomoc

Kategorie výdajů

Prioritní kategorie výdajů podle přílohy IV a čl. 9 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS:

nejsou žádné výdaje

Ostatní:

Příprava, implementace, monitoring a kontrola

Hodnocení a studie, informace a komunikace

Příjemce

Řídící orgán

Cílové skupiny

Hlavní město Praha

Městské části hl. m. Prahy

Organizace zřízené a založené hl. m. Prahou

Nestátní neziskové organizace

Podnikající fyzické a právnické osoby a podnikatelská sdružení

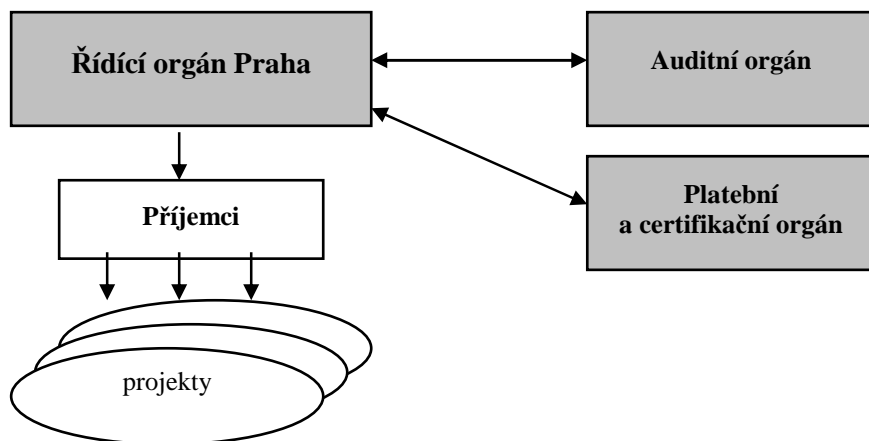
Specializované poradenské instituce

4. IMPLEMENTACE

S ohledem na zkušenosti z programového období 2004 - 2006, vzhledem k objemu finanční alokace na program a s přihlédnutím k požadavkům transparentnosti a efektivnosti řízení je navržen jednoduchý implementační systém bez zprostředkujících subjektů.

Schéma č. 5

ZJEDNODUŠENÉ SCHÉMA IMPLEMENTAČNÍHO USPOŘÁDÁNÍ

Zdroj: OZF MHMP

4.1 Řídicí orgán

V souladu s článkem 12 dle článku 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 bylo Řídicím orgánem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost bylo usnesením Vlády ČR č. 175 ze dne 22. února 2006 určeno hlavní město Praha.

Řídicí orgán vytvoří a bude udržovat účinný a efektivní vnitřní řídicí a kontrolní systém, který je tvořen zejména těmito prvky a vazbami mezi nimi:

- celková odpovědnost za realizaci programu,
- řídicí kontrola,
- kontrolní a řídicí orgány a kontrolní prostředí,
- řízení rizik,
- kontrolní činnosti,
- informační systém a systém informačních toků,
- identifikace a hlášení nesrovnalostí,
- sledování a vyhodnocování účinnosti a efektivnosti vnitřního řídicího a kontrolního systému a náprava nedostatků.

Z hlediska účinnosti vnitřního kontrolního systému řídicí orgán zajistí:

- vytvoření manuálů a dalších návazných metodických pokynů na všech úrovních řízení, které stanovují kompetence a zahrnují podrobné písemné pracovní postupy používané při provádění jednotlivých činností,
- důsledné dodržování systému dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování jednotlivých dokumentů a provádění plateb,
- zastupitelnost zaměstnanců na všech úrovních a ve všech funkcích,

- bezpečné využívání informačních systémů,
- důsledné předcházení možnému střetu zájmů.

Řídící orgán bude odpovídat především za:

- Zajištění výběru projektů v souladu s kritérii stanovenými pro daný program a v souladu s národní legislativou a legislativou EU a to po celé implementační období.
- Ověření, že spolufinancované výrobky a služby byly dodány a že uplatněné výdaje byly skutečně vynaloženy a jsou v souladu s legislativou EU a národní legislativou. Ověření na místě u individuálních operací/projektů mohou být provedeny na základě vzorku, jehož metoda je v souladu s definicí Komise (výklad výběru vzorku pro ověření na místě je ve fázi přípravy ze strany Komise).
- Zajištění systému uchovávání účetních podkladů každé jednotlivé operace daného operačního programu v elektronické podobě a zajištění archivace dat vztahujících se k finančnímu řízení, monitoringu, evaluaci, kontrolám a auditům.
- Zajištění, že příjemce a další subjekty zahrnuté do implementace používají oddělený účetní systém nebo adekvátní účetní kód pro všechny transakce vztahující se k operacím/projektům aniž jsou porušeny národní účetní předpisy.
- Zajištění souladu evaluace operačního programu dle čl. 47 Nařízení Rady (ES) č.1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS.
- Zajištění postupů pro uchovávání dokladů vztahujícím se ke konkrétním výdajům a platbám provedeným v rámci dané pomoci a vyžadované jako dostatečná pomůcka pro audit a uchovávání těchto dokladů v souladu s čl. 88.
- Zajištění předávání informací na platební a certifikační orgán týkajících se procesů výběru a financování projektů pro účely certifikace.
- Zajištění funkce a činnosti Monitorovacího výboru Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost - poskytování informací monitorovacímu výboru k ověření kvality implementace operačního programu a monitorování naplňování specifických cílů.
- Zajištění výročních a závěrečných zpráv pro Evropskou komisi.
- Zajištění souladu s pravidly publicity.
- Poskytování informací Komisi k posouzení velkých projektů.

Administrativním zajištěním agendy řídicího orgánu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je pověřen Magistrát hl. m. Prahy.

Instituce	hlavní město Praha
Sídlo	Mariánské nám. 2, Praha 1, PSČ: 110 01

Zázemí

K zajištění personální agendy, technického zázemí včetně informačních technologií, běžného právního servisu případně rozpočtového a účetního servisu budou využívány věcně příslušné odbory Magistrátu hl. m. Prahy. Záležitosti jdoucí nad rámec těchto rutinních agend (např. záležitosti vysoce odborného charakteru nebo specifické právní problémy) budou ošetřeny *ad hoc* s využitím externích služeb specializovaných firem.

4.2 Příjemci

Příjemci budou odpovídat za to, že navrhované a realizované výdaje projektů jsou způsobilé a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky stanovené řídicím orgánem pro financování projektů.

Mezi hlavní povinnosti příjemce patří zejména:

- vypsání obchodních veřejných soutěží na realizaci projektů v souladu s metodikou stanovenou řídicím orgánem;
- sledování realizace projektů podle smluv uzavřených vybranými dodavateli a hlášení veškerých podstatných změn v projektu;
- vedení oddělené analytické účetní evidenci;
- interní finanční kontrola;
- předkládání pravidelných zpráv o postupu realizace projektu;
- publicita projektu.

4.3 Monitorování a monitorovací výbor

Odpovědnost za monitorování Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost nese řídicí orgán a na realizaci programu bude dohlížet Monitorovací výbor Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost. Řídicí orgán zabezpečí zavedení informačního systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o operacích umožňující výměnu dat s Evropskou komisí; tento systém bude kompatibilní s národním systémem, jehož zavádění bude garantovat Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Monitorovací výbor bude zřízen po konzultaci s příslušnými sociálními a ekonomickými partnery a při respektování vyvážené účasti žen a mužů. Organizační, administrativní a technický servis Monitorovacímu výboru Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zajistí Řídicí orgán.

Hlavním úkolem monitorovacího výboru je zajistit dohled nad realizací Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, zejména soulad s předpisy EU a legislativou ČR, dosažení cílů programu, efektivnost vynaložených veřejných prostředků a další:

- a) schvalovat kritéria pro výběr projektů,
- b) sledovat přípravu, realizaci a vyhodnocování Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, jeho efektivnost, úspěšnost a účinnost,
- c) pravidelně hodnotit pokrok dosažený při plnění specifických cílů Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost,
- d) analyzovat příčiny nesouladu realizace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost a navrhnout opatření pro nápravu,
- e) schvalovat roční zprávy a závěrečné zprávy o realizaci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost případně i další zprávy a podklady spojené s jeho realizací,
- f) schvalovat návrhy na úpravu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost k předložení Evropské komisi dle výsledků realizace programu,
- g) navrhnout řídicímu orgánu úpravy nebo přezkoumání pomoci za účelem dosažení cílů,
- h) schvalovat opatření, týkající se publicity a informovanosti Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

4.4 Evaluační

Definice plynoucí z Nařízení

Evaluační Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost je prováděna v souladu s povinnostmi dle příslušných Nařízení EU, v souladu s metodickými pokyny Evropské komise a v souladu s metodickými pokyny Národního rámce podpory Společenství. Za zajištění evaluační je odpovědný Řídící orgán. Cílem evaluační je:

- zvýšení kvality a efektivnosti pomoci poskytované z Fondů EU a její konzistence s cíli Evropské unie a České republiky;
- zdokonalení strategie a zefektivnění implementace operačního programu;
- zkoumání specifických strukturálních problémů České republiky a udržitelného rozvoje ve vztahu k předmětu operačního programu.

Formy hodnocení jsou:

- předběžné (*ex ante*) operačních programů - pro zlepšení připravovaných programovacích dokumentů;
- v průběhu implementačního období;
- dle okamžité potřeby (*ad hoc*) v návaznosti na zjištění monitoringu (odchyly od cílů, požadavky revizí ap.) - pro zlepšení procesu implementace;
- průběžné (*ongoing*);
- souhrnné pro strategické zprávy.

Mimo uvedené aktivity budou části Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost hodnoceny v rámci evaluačních prováděných NRPS (v souladu s Evaluačním plánem NRPS) a Evropskou komisí. Řídící orgán poskytne plnou součinnost při provádění těchto evaluačních.

Vlastní postupy zajištění evaluační

Povinnosti evaluační operačního programu Praha - Konkurenceschopnost jsou:

- sestavování, realizace, aktualizace a vyhodnocování evaluačního plánu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost (ve vazbě na evaluační plán pro Českou republiku vytvořený NRPS);
- zajištění všech hlavních evaluačních (*ex-ante*, *ad-hoc*, *on-going*, strategické evaluační);
- zajištění dílčích evaluačních Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost pro syntézy na národní úrovni;
- poskytování zdrojů a údajů pro evaluační prováděné a organizované NRPS zejména však pro strategické zprávy 2009 a 2012 a pro *ex post* hodnocení prováděné EK a *ex-ante* 2014+;
- aktivní vzájemná spolupráce s evaluátory a pracovníky evaluační na národní úrovni (s Evaluační jednotkou NRPS) a na různých úrovních implementace OP a na různých úrovních implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice;
- povinnost uveřejňování výsledků evaluačních.

Evaluační plán

Prvním krokem přípravy evaluačního procesu je sestavení evaluačního plánu, který navazuje na Evaluační plán NRPS. Evaluační plán se vypracovává na celé programové období, aktualizuje se vždy po roce a detailně rozpracovává na nejbližší kalendářní rok.

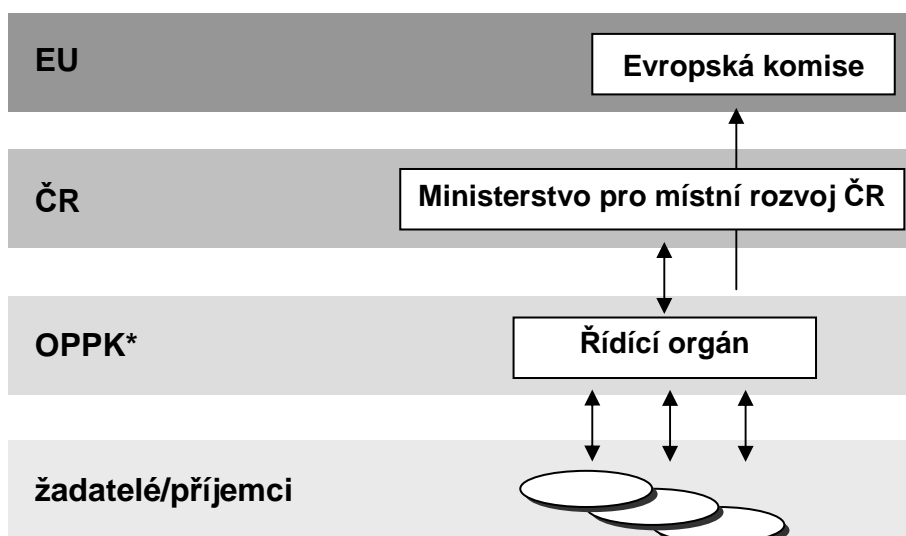
4.5 Informační systém

Gestorem řešení a celé koncepce elektronického monitorovacího systému je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které je zároveň gestorem plánu rozvoje a gestorem monitorování pomocí Evropské unie České republiky.

Řídící orgán Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zajistí zavedení elektronického monitorovacího systému kompatibilního s koncepcí Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Předpokládá se zavedení dvouúrovňového systému, jehož data budou přenositelná na úroveň Evropské komise.

Schéma č. 6

ÚROVNĚ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU

* Operační program Praha - Konkurenceschopnost

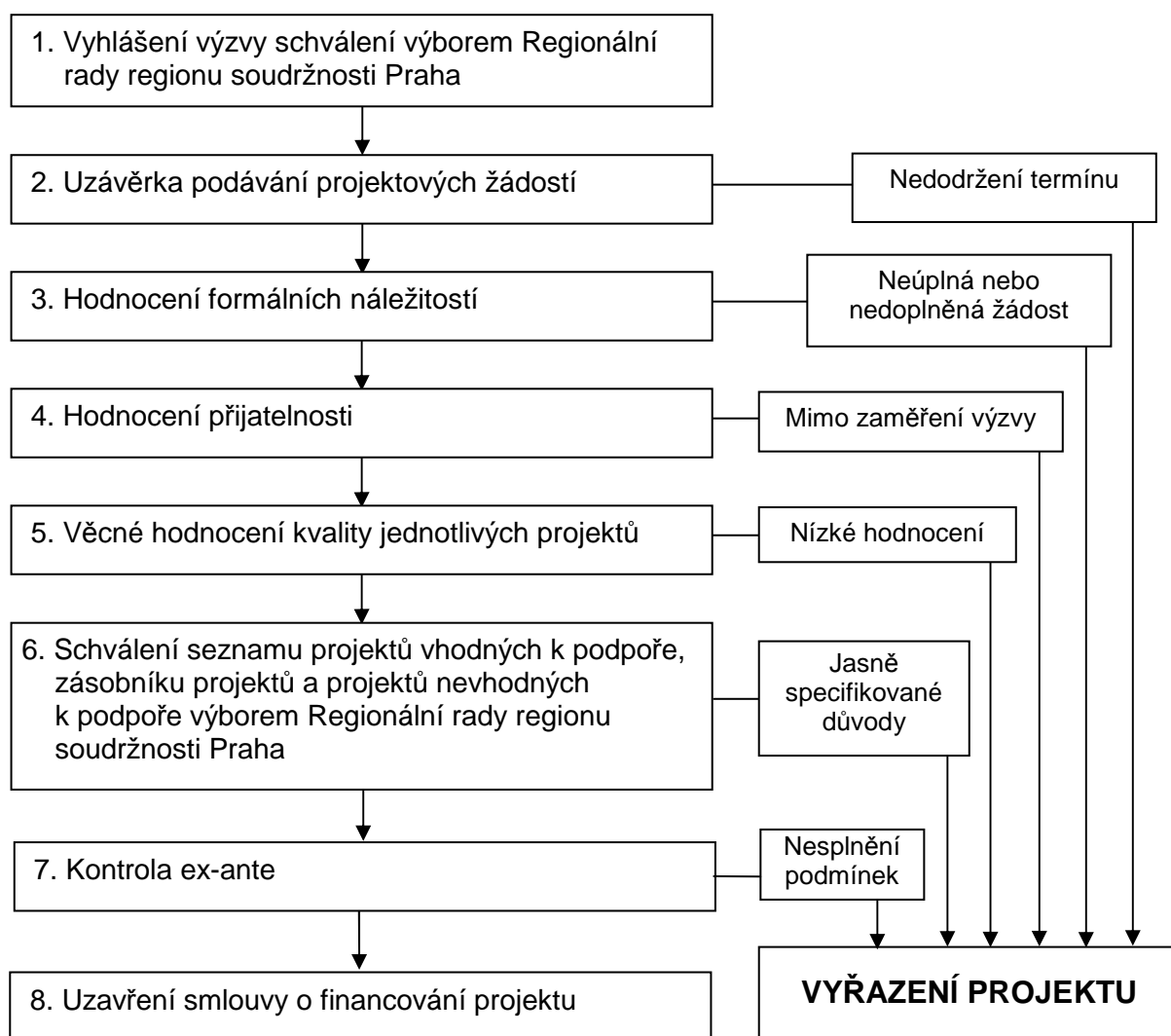
Zdroj: OZF MHMP

4.5 Proces výběru projektů

Řídící orgán Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost před zahájením programu připraví Příručku pro žadatele, která bude zahrnovat nezbytné informace pro předkladatele projektů pro řádné zpracování projektové žádosti.

Řídící orgán bude žadatelům poskytovat konzultace a metodickou pomoc při sestavování projektových žádostí.

Výběr projektů bude probíhat podle předem stanovených pravidel respektujících principy transparentnosti a nediskriminace. Hodnocení a výběr projektů bude probíhat v posloupnosti následujících kroků:

PROCES HODNOCENÍ A VÝBĚRU PROJEKTŮ

Výše popsany princip bude vtělen do Operačního manuálu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, vydaného řídicím orgánem Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost, který bude závazný i pro administrátora grantového schématu a platného pro výběr grantových projektů.

Projekty budou předkládány žadateli a přijímány Řídicím orgánem, který zajistí i administraci jejich hodnocení a výběru.

Rozhodnutí o konečném výběru projektů přijímá řídicí orgán; smlouvy jménem řídicího orgánu podepisuje pověřený vedoucí pracovník Řídicího orgánu a odpovědný zástupce příjemce.

Projekty na čerpání technické pomoci budou realizovány formou přímého přidělení řídicímu orgánu Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

4.6 Informovanost a publicita

Informační aktivity a publicita budou prováděny v souladu s postupy a zásadami upravenými v Nařízení EU s cílem zajistit maximální transparentnost čerpání podpory z tohoto programu a informovat co nejširší veřejnost.

Zajišťování publicity a informovanosti o Operačním programu Praha - Adaptabilita bude probíhat v koordinaci s ostatními programy čerpajícími podporu ze strukturálních fondů na území ČR, zejména v úzké koordinaci s Operačním programem Praha - Adaptabilita, a ve spolupráci s Evropskou komisí, která bude prostřednictvím výročních zpráv o implementaci pravidelně informována o opatřeních přijatých za tímto účelem.

Komunikační plán a výměna zkušeností

Řídící orgán nejpozději do 4 měsíců od schválení Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost připraví příslušný Komunikační plán.

Komunikační plán bude obsahovat informace o:

- cílech plánu a cílových skupinách;
- strategii a zaměření informačních aktivit a publicity (tato opatření budou prováděna tak, aby brala v potaz přidanou hodnotu pomoci EU na úrovni národní, regionální i místní);
- finančním rámci Komunikačního plánu a harmonogramu jeho čerpání;
- subjektu odpovědném za realizaci informačních aktivit a publicity;
- postupu pro hodnocení informačních aktivit a publicity s ohledem na kritéria transparentnosti, povědomí o Operačním programu Praha - Konkurenceschopnost a o roli EU v programu.

Řídící orgán zajistí, aby nástroje implementace Komunikačního plánu odpovídaly informačním potřebám obsaženým v tomto plánu.

O pokroku v implementaci Komunikačního plánu bude řídící orgán pravidelně informovat. Výroční zprávy a závěrečná zpráva o implementaci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost budou obsahovat příklady realizovaných opatření informování a publicity. Výroční zpráva za rok 2010 a závěrečná zpráva budou navíc obsahovat hodnocení těchto aktivit. Předmět i důvod případného dodatku ke Komunikačnímu plánu bude detailně vysvětlen ve výroční zprávě.

Řídící orgán určí osobu nebo osoby odpovědné za realizaci informačních aktivit a publicity Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost a o jejich určení bude informovat Evropskou komisi. Jejich prostřednictvím bude řídící orgán s Evropskou komisí spolupracovat s cílem zajistit výměnu zkušeností s realizací Komunikačního plánu a zejména výměnu příkladů dobré praxe.

Publicita pro potenciální příjemce

Řídící orgán v souladu s Komunikačním plánem zajistí, aby se informace o příležitostech čerpání podpory prostřednictvím Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost dostaly k co nejširšímu okruhu potenciálních příjemců. Publicita Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost bude vždy obsahovat údaje o podílu spolufinancování EU, o zapojení ERDF a bude prováděna s cílem zajistit maximální dostupnost informací všem zainteresovaným.

Řídící orgán zajistí, aby potenciální příjemci dostali jasné a přehledné informace, zejména o:

- pravidlech uznatelnosti platných pro Operační program Praha - Konkurenceschopnost;
- aplikovaných postupech a délce trvání hodnocení žádostí o podporu z programu;
- kritériích pro výběr a hodnocení žádostí o podporu;
- kontaktech na subjekty poskytující informace o programu na úrovni národní, regionální nebo místní.

Při aktivitách informovanosti a publicity bude řídicí orgán spolupracovat s místními a regionálními subjekty veřejné správy, odborovými asociacemi, ekonomickými a sociálními partnery, nestátními neziskovými organizacemi, zástupci podnikatelského sektoru, informačními centry EU a zastoupením Evropské komise v ČR.

Informovanost veřejnosti

Řídicí orgán bude spolu s příjemci informovat veřejnost o podpořených operacích a postupu jejich realizace. Informační aktivity budou realizovány za pomoci všech vhodných forem a metod komunikace, s ohledem na územní působnost Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost v souladu s Komunikačním plánem. Cílem bude usilovat co nejširší mediální pokrytí, přičemž Řídicí orgán zajistí:

- informační kampaň o zahájení implementace Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost;
- informování o průběžných výsledcích programu 1x ročně;
- zveřejnění seznamu příjemců, včetně uvedení názvů podpořených operací a výše veřejného spolufinancování.

Příjemci budou povinni informovat o podpoře, kterou získali z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Řídicí orgán zajistí, aby příjemci v rámci svých informačních a prezentačních aktivit používali Evropskou vlajku v předepsaném formátu, odkazovali na ERDF za použití obratu: „Evropská unie: Evropský fond pro regionální rozvoj“ a užívali slogan stanovený Řídicím orgánem.

4.7 Auditní orgán

Usnesením Vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce auditního orgánu pověřeno Ministerstvo financí ČR. Rozhodnutím ministra financí byl výkonem této funkce pověřen útvar Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, který je funkčně nezávislý na řídicím orgánu a na platebním a certifikačním orgánu.

Instituce	Ministerstvo financí ČR – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu
Sídlo	Letenská 15, 118 10 Praha 1

Auditní orgán bude provádět zejména následující činnosti:

- a) zajišťuje audit připravenosti řídicího a kontrolního systému programu;
- b) předkládá řídicímu orgánu před podáním žádosti o první platbu a nejpozději do 9 měsíců od schválení programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů operačního programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
- c) předkládá Komisi do 9 měsíců po schválení operačního programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou auditu provádět;
- d) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu;
- e) předkládá každoročně Komisi aktualizovanou strategii auditu;
- f) předkládá každoročně Komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných z fondů EU;
- g) kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění platební a certifikační orgán;

- h) předkládá metodu výběru vzorků pro auditu operací a pro plánování auditů, která zajišťuje jejich provádění u hlavních subjektů a jejich rovnoměrné rozložení na celé programové období;
- i) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi;
- j) zajišťuje metodické vedení dalších auditorských subjektů zapojených do auditů ve veřejné správě operačního programu;
- k) dohlíží na kvalitu auditů prováděných ve veřejné správě dalšími auditorskými subjekty u prostředků z operačního programu;
- l) podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků z operačního programu;
- m) předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu operačního programu jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programu. Informace týkající se auditů provedených v letech 2015 a 2016 budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
- n) vydává každoročně pro Komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
- o) předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů;
- p) předloží Komisi nejpozději do 31. 12. 2016 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
- q) zajišťuje, aby byly při auditorské činnosti uplatňovány mezinárodně uznávané auditorské standardy;
- r) provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
- s) zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za operační program pro vládu ČR.

4.8 Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise, jsou platné právní předpisy ČR a ES.

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen vnitřní kontrolní systém a systém kontroly ve veřejné správě od systému auditu ve veřejné správě, ve kterém provádění auditů zajišťuje auditní orgán.

Kontrola ve veřejné správě

Řídicí orgán odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými

předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. Řídící orgán zajišťuje kontrolu prvního stupně tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. Řídící orgán zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem řídicího orgánu je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídící kontrola

Řídící kontrola je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu bude zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu;
- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu bude vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která bude obsahovat detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Útvar interního auditu bude funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a bude podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvar interního auditu budou v pravidelných intervalech prověřovat vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost bude kromě jiného zahrnovat prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí bude též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementace budou předkládány příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Zprávy z interních auditů na úrovni zprostředkujících subjektů budou předkládány útvaru interního auditu na úrovni řídicího orgánu. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a k podávání zpráv o zjištěních bude podkladem pro řízení rizik na úrovni řídicího orgánu.

Agendou interního auditu je pověřeno oddělení interního auditu odboru Kancelář ředitele Magistrátu hl. m. Prahy.

Instituce	Magistrát hl. m. Prahy, odbor Kancelář ředitele magistrátu, oddělení interního auditu
Sídlo	Jungmanova 35/29, 110 10 Praha 1

Audit ve veřejné správě

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný auditní orgán, který ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a na vzorku operací vykazované výdaje finančních prostředků operačního programu.

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditorské činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise, která má povinnost přesvědčit se, že v rámci operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s články 58 až 62 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Tuto kontrolu provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a výročního stanoviska auditního orgánu a vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Delegování působností řídicího orgánu

Řídicí orgán může delegovat část svých působností na zprostředkující subjekt při zachování těchto zásad:

- delegace je možná pouze veřejnoprávní smlouvou podle správního řádu;
- je přípustná pouze jedna úroveň delegace (zprostředkující subjekt nemůže činnosti převádět na další subjekt).

Nesrovnalosti

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu mají povinnost hlásit řídicímu orgánu zjištěná podezření na nesrovnalosti. Podle připravované Metodiky finančních toků a kontroly řídicí orgán, potvrdí-li opodstatněnost podezření na nesrovnalost, zahájí řízení k jejímu prošetření a bez zbytečného prodlení (nejpozději však do 1 měsíce) vypracuje v MSSF (Monitorovací systém strukturálních fondů) hlášení o nesrovnalosti, které zašle platebnímu a certifikačnímu orgánu, Centrální harmonizační jednotce a pracovníkovi sítě AFCOS (Anti-fraud Coordination Service) na příslušném resortu, tj. nejen subjektům zapojeným do vnější fáze hlášení.

4.9 Platební a certifikační a orgán

Výkonem funkce platebního a certifikačního orgánu pro strukturální fondy bylo rozhodnutím ministra financí vydaném na základě usnesení vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 pověřen odbor Národního fondu Ministerstva financí ČR.

Instituce	Ministerstvo financí ČR, odbor Národního fondu
Sídlo	Letenská 15, 118 10 Praha 1

Platební a certifikační orgán provádí zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky poskytnuté ze strukturálních fondů na účtech zřízených u České národní banky;
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- přijímá platby z Evropské komise;
- na základě kontroly Souhrnných žádostí předkládaných řídicím orgánem převádí prostředky strukturálních fondů do rozpočtových kapitol;
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků platebního a certifikačního orgánu v rámci účetní jednotky Ministerstvo financí ČR;
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky platebního a certifikačního orgánu;
- vykonává předběžnou a průběžnou finanční kontrolu za oblast prostředků platebního a certifikačního orgánu v rámci své působnosti ve spolupráci s národními kontrolními orgány a kontrolními a auditorskými orgány vysílanými Evropskou komisí a Evropským účetním dvorem;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi;
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace;
- provádí kontroly na místě;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů strukturálních fondů a pro finanční toky a kontrolu prostředků strukturálních fondů;
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo;
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi;
- na základě odhadů vypracovaných řídicími orgány předkládá aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna;
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly;
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise;
- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA (informační systém pro strukturální fondy) pro výkon funkce platebního a certifikačního orgánu včetně datové komunikace s monitorovacím systémem strukturálních fondů;

- vyhodnocuje čerpání alokací strukturálních fondů, resp. sleduje plnění pravidla n+2 (n+3).

4.10 Finanční toky

Systém finančních toků bude popisovat **Metodika finančních toků a kontroly strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro období 2007 - 2013**, kterou vydává Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR spravuje prostředky poskytované Evropskou komisí na financování programů strukturálních fondů.

Prostředky strukturálních fondů budou Evropskou komisí zasílány na účet platebního a certifikačního orgánu. V rámci platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky strukturálních fondů oddělení Metodiky finančního řízení a plateb, které rovněž bude realizovat převody prostředků strukturálních fondů do státního rozpočtu.

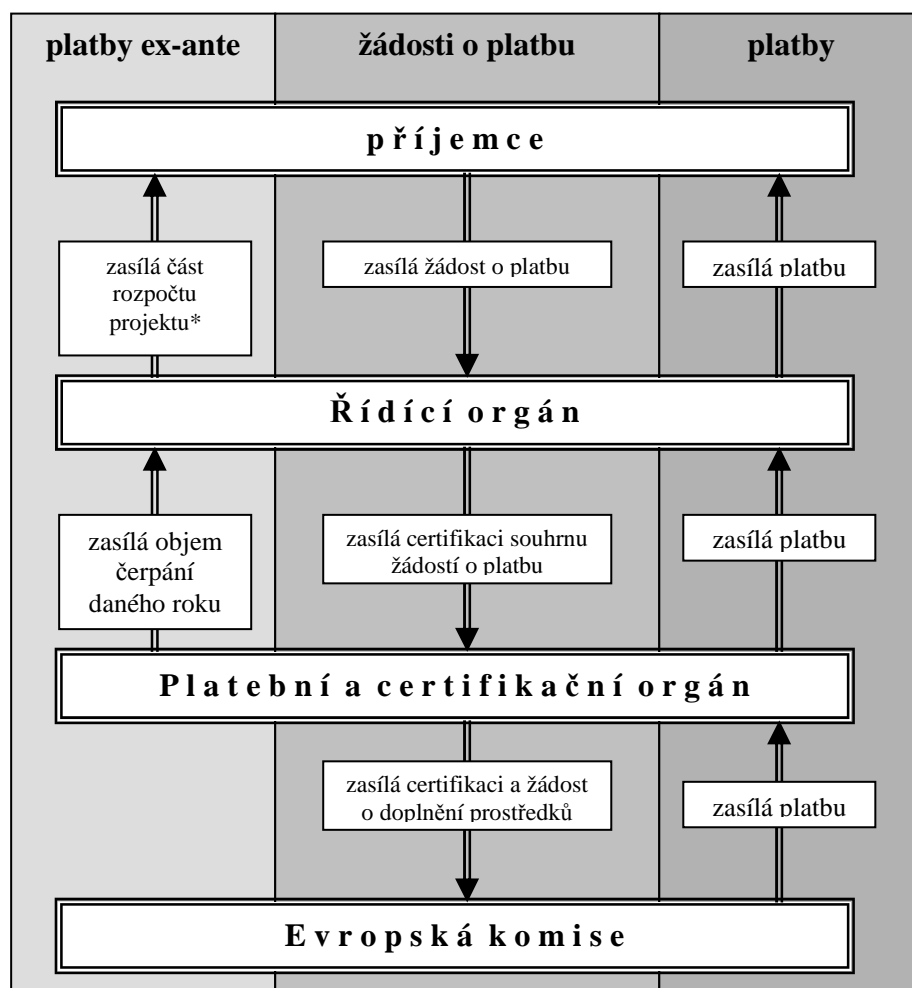
Systém finančních toků prostředků operačních programů bude zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet. Prostředky strukturálních fondů budou příjemcům předfinancovány na základě předložených žádostí ze státního rozpočtu, resp. z rozpočtů Řídících orgánů. Žádosti příjemců budou předkládány pouze v Kč. Platební a certifikační orgán po obdržení souhrnné žádosti provede proplacení prostředků strukturálních fondů do kapitoly státního rozpočtu, která poskytla předfinancování prostředků strukturálních fondů.

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb (formou zálohy poskytnuté příjemci ze státního rozpočtu, resp. rozpočtu hl. m. Prahy na realizaci projektu). Rozhodnutí o formě plateb příjemcům pomoci v rámci jednotlivých operačních programů je plně v kompetenci příslušného správce rozpočtové kapitoly, resp. hl. m. Prahy.

1. Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystavuje žádost o proplacení prostředků státního rozpočtu, resp. z rozpočtu hl. m. Prahy (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení řídicímu orgánu resp. zprostředkujícímu subjektu;
2. Řídící orgán žádost příjemce schvaluje a dává pokyn k provedení platby z rozpočtu hl. m. Prahy na účet příjemce;
3. Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z Kč na euro je datum zaúčtování platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků strukturálních fondů do příslušné kapitoly státního rozpočtu;
4. Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
5. Evropská komise žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet platebního a certifikačního orgánu.

Výplatu finanční podpory příjemcům bude zajišťovat Magistrát hl. m. Prahy.

Příspěvky z fondů se na jednotlivé prioritní osy a projekty budou poskytovány až do výše, stanovené rozhodnutím Komise o schválení Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost a finančním plánem programu.

FINANČNÍ TOKY

* Za předpokladu, že má příjemce na platbu ex-ante nárok.

Zdroj: OZF MHMP

Každá oblast podpory programu a každý vybraný projekt může čerpat prostředky pouze z jednoho fondu, žádný projekt nemůže být současně podporován v rámci jiného programu, spolufinancovaného strukturálními fondy.

Pomoc vrácená řídicímu orgánu bude znovu přidělena na stejný účel (v rámci prioritní osy).

Řídící orgán zajistí, aby příspěvek z fondů byl pro jednotlivé projekty zachován jen tehdy, jestliže v období pěti let od rozhodnutí o přidělení příspěvku z fondu nedošlo k nějaké podstatné změně projektu.

Výdaje spojené s jednotlivými projekty budou způsobilé pro čerpání podpory od okamžiku předložení Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost ke schválení Evropské komisi. Pro způsobilost výdajů jednotlivých vybraných projektů budou, kromě vnitrostátních pravidel, plně respektována pravidla obsažená v Nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF.

Platby příspěvků z fondů budou prováděny v souladu s příslušnými ustanoveními Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS.

Spolufinancování Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost z národních veřejných prostředků bude zajišťováno z rozpočtové kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj ČR a z rozpočtu hl. m. Prahy v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)* ve znění pozdějších předpisů a se zákonem č. 250/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*.

4.11 Systém účtování

Účetnictví se vede v souladu se zákonem č. 563/1991, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Pro účely přepočtu euro na Kč se používá kurz České národní banky platný v den uskutečnění transakce.

Řídící orgán Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost povede analytickou účetní evidenci založenou na podvojném účetnictví zahrnující všechny operace, které se vyskytly v průběhu realizace projektů spolufinancovaných z ERDF. Příjemci budou poskytovat účetní a další údaje podle smlouvy o financování projektů.

Účetnictví bude vedeno v elektronické formě a účetní záznamy budou chráněny před zneužitím. Toto ustanovení platí jak pro zabezpečení příslušného počítačového programu, tak i pro fyzickou ochranu písemných záznamů.

4.12 Veřejná podpora

Operační program Praha - Konkurenceschopnost připraven a bude implementován v souladu s činnostmi, politikami a prioritami Společenství, a to včetně politiky hospodářské soutěže.

V souladu s ustanoveními čl. 87 a 88 Smlouvy o ES nebude prostřednictvím Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost poskytována žádná podpora, která by narušila nebo mohla narušit hospodářskou soutěž v EU tím, že zvýhodní určité podniky nebo určitá odvětví výroby v rámci obchodování mezi členskými státy.

Intervence Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost zakládající veřejnou podporu ve smyslu čl. 87 Smlouvy o ES budou Evropské komisi oznámena podle příslušných blokových výjimek.

5. FINANČNÍ PLÁN

5.1 Základní východiska

Návrh finančního plánu vycházel z Národního rozvojového plánu ČR (usnesení Vlády ČR č. 175/2006) a byl upřesněn na základě Národního strategického referenčního rámce. Respektuje i finanční vztahy a pravidla pro programové období 2007 - 2013 určené k čerpání podpory ze strukturálních fondů EU všeobecně a zejména z ERDF, jako jediného zdroje pro financování těch aktivit v rámci cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“, které budou zahrnuty do Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost.

Mezi hlavní metodická východiska pro stanovení podílu jednotlivých zdrojů a možností jejich čerpání na projekty v rámci Operačního programu Praha - Konkurenceschopnost patří následující:

- Míra spolufinancování naplňuje stanovení celkového poměru prostředků ERDF a ostatních zdrojů 85 : 15 s tím, že 15% podíl tvoří národní veřejné zdroje spolu se zdroji soukromými (15% podíl je nutné považovat za minimální účast).
- Využití soukromých zdrojů není považováno za povinné spolufinancování doplňující objemy celkových veřejných zdrojů. Soukromé zdroje budou diferencovány podle zaměření jednotlivých prioritních os (většinového typu předpokládaných projektů). Pro propočet základní bilance se do soukromých zdrojů zahrnují předpokládané finanční prostředky neziskového sektoru.
- Je využita hranice 4 % celkových uznatelných nákladů programu pro technickou pomoc. Tato maximální výše byla stanovena s ohledem na nutnost zajistit funkci hl. m. Prahy jako řídicího orgánu operačního programu.
- Přepočet na běžné ceny byl v souladu s bodem 16 Meziinstitucionální dohody proveden s použitím ročního deflátoru ve výši 2 %.

Na Operační program Praha - Konkurenceschopnost připadá z ERDF celkem 294,0 mil. euro v běžných cenách, tj. 70,9 % z celkové částky 414,7 mil. euro (369 mil. euro v základních cenách roku 2004) přidělené Praze ze strukturálních fondů EU k postupnému čerpání v letech 2007 - 2013. V přepočtu (29 Kč/1 euro) to představuje 8,527 mld. Kč. Tato finanční podpora vyžaduje zajistit (při dodržení poměru 85:15) minimálně 51,9 mil. euro z národních zdrojů (tj. 1,5 mld. Kč).

Dodatečná alokace pro region NUTS 2 Praha podle bodu 16 přílohy II Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 bude přednostně rozdělena rovnoměrně mezi všechny projekty podpořené v rámci Priority 1 Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost.

5.2 Rozdělení finančních zdrojů podle prioritních os

Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé prioritní osy vychází ze:

- zaměření operačního programu na posílení konkurenceschopnosti regionu, které je dáno především zařazením Prahy do cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ vyplývajícím z relativně příznivé sociálně-ekonomické situace města,
- strategických záměrů obsažených v Národním rozvojovém plánu ČR na období 2007 - 2013 a Národním strategickém referenčním rámci, které jsou základními koncepčními dokumenty zajišťujícími České republice možnost využít finanční zdroje EU v uvedeném období; definují základní věcné i územní oblasti preferované podpory a vymezují určitý prostor pro využití strukturálních fondů EU na projekty realizované v regionu Hl. m. Praha,

- konzultací v rámci pracovních skupin pro přípravu Národního rozvojového plánu ČR,
- koncepčních dokumentů hl. m. Prahy,
- analyzované absorpční kapacity hl. m. Prahy (viz kap. 1.4),
- zkušeností s dosavadním čerpáním finančních prostředků v rámci programu JPD 2 v letech 2004 - 2006,
- rámcových doporučení vycházejících z přímých pracovních kontaktů s příslušnými orgány Evropské komise.

Na základě vyhodnocení vstupních podkladů bylo stanoveno rozdělení finančních zdrojů mezi jednotlivé prioritní osy operačního programu.

Tabulka č. 22

ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ

prioritní osa	podíl v %
Prioritní osa 1 - Dostupnost a prostředí	76
Prioritní osa 2 - Inovace a podnikání	20
Prioritní osa 3 - Technická pomoc	4
OP Konkurenceschopnost celkem	100

Zdroj: STR ÚRM, OZF MHMP

Podíl prioritní osy 2 zohledňuje výraznou preferenci rychlých a efektivních inovací, vytváření předpokladů pro rozvoj znalostní ekonomiky a maximalizace využití kvalifikačního potenciálu všech členských zemí Evropské unie zajišťujících stanovený základní jednotný cíl hospodářského růstu. Využití objemu finančních prostředků pro tuto prioritní osu je však podmíněn zvýšenou aktivitou hlavních účastníků inovačního procesu a přípravou významných kapacitních projektů.

5.3 Členění podle druhu finančních zdrojů

Tabulka č. 23

PRIORITNÍ OSY PODLE ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ (v euro a běžných cenách)

číslo priority	název priority	fond/ míra spolufinan- cování vztahována k	příspěvek společenství	národní zdroje	indikativní rozdělení národních zdrojů		celkové zdroje	míra spolufinan- cování
					národní veřejné zdroje	národní soukromé zdroje		
			a	b(=c+d)	c	d	e=a+b	f=a/e
1	Dostupnost a prostředí	ERDF	224 150 173	39 555 912	39 555 912	0	263 706 085	85 %
2	Inovace a podnikání	ERDF	58 986 888	10 409 450	10 409 450	0	69 396 338	85 %
3	Technická pomoc	ERDF	11 797 378	2 081 890	2 081 890	0	13 879 268	85 %
celkem			294 934 439	52 047 252	52 047 252	0	346 981 691	85 %

PRO INFORMACI

číslo priority	název priority	EIB	jiné zdroje
1	Dostupnost a prostředí	0	2 950 000
2	Inovace a podnikání	0	4 550 000
3	Technická pomoc	0	0
celkem		0	7 500 000

Zdroj: STR ÚRM, OZF MHMP

Členění čerpání státního rozpočtu podle jednotlivých kapitol bude provedeno v další fázi prací na operačním programu podle konkretizace skupinového charakteru projektů a s tím souvisejících příjemců. Obdobně to platí i v případě členění ostatních veřejných národních zdrojů. Příslušná kapitola státního rozpočtu si musí odpovídající prostředky zabezpečit v rámci přípravy návrhu státního rozpočtu České republiky na rok 2007 a střednědobého výhledu na léta 2008 a 2009.

5.4 Časové rozložení čerpání finančních prostředků

Tabulka č. 24

DĚLENÍ PODLE LET A FONDŮ (v euro a běžných cenách)

rok	strukturální fondy (ERDF)	fond soudržnosti	celkem
	1	2	3 = 1 + 2
2007	39 672 208	0	39 672 208
2008	40 465 652	0	40 465 652
2009	41 274 965	0	41 274 965
2010	42 100 465	0	42 100 465
2011	42 942 474	0	42 942 474
2012	43 801 324	0	43 801 324
2013	44 677 351	0	44 677 351
celkem	294 934 439	0	294 934 439

Zdroj: STR ÚRM, OZF MHMP

SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT

ZAŘAZENÍ REGIONŮ NUTS 2 DO CÍLŮ EU (2007 - 2013)	9
SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ HL. M. PRAHY	10
HDP NA 1 OBYVATELE V % EU-25 PODLE PPP - SROVNÁNÍ MĚST	12
VÝKONY PODLE ODVĚTVÍ V ROCE 2004 (HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA)	12
POČET EXISTUJÍCÍCH REGISTROVANÝCH EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ V PRAZE	14
EKONOMICKÉ SUBJEKTY DO 250 ZAMĚSTNANCŮ SE SÍDLEM V PRAZE, K 31. 12. 2005	15
SUBJEKTY VÝZKUMU A VÝVOJE - SROVNÁNÍ PRAHY A ČR	15
ZAMĚSTNANÍ PODLE KLASIFIKACE V PRAZE A V ČR (V %)	17
OBECNÁ MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI (V %)	17
MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA – SROVNÁNÍ MĚST	20
INTENZITY DOPRAVY NA HLAVNÍCH KOMUNIKACÍCH PRAHY V ROCE 1990 A 2005	22
POČET OSOBNÍCH AUTOMOBILŮ V ROCE 2003 NA 100 OBYVATEL - SROVNÁNÍ MĚST	22
INDIKÁTORY PROGRAMU - DOPADY	41
CÍLE A PRIORITNÍ OSY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST	43
PODÍL PRIORITNÍCH OS NA OBJEMU PODPORY ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ (ERDF)	43
ODHAD ROZLOŽENÍ NÁKLADŮ OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST NA OBDOBÍ 2007 - 2013 NA CELKOVÉM SOUHRNU ALOKACE Z ERDF DO PRIORITNÍCH KATEGORIÍ VÝDAJŮ (PODLE PŘÍLOHY IV A ČL. 9 ODS. 3 NAŘÍZENÍ RADY (ES) Č. 1083/2006 O OBEČNÝCH USTANOVENÍCH O ERDF, ESF A FS)	43
SOULAD S PRIORITAMI ERDF	47
VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA STRATEGICKÉ CÍLE A PRIORITY NÁRODNÍHO STRATEGICKÉHO REFERENČNÍHO RÁMCE	48
VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA PRIORITY STRATEGIE HOSPODÁŘSKÉHO RŮSTU ČR	50
VAZBY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - KONKURENCESCHOPNOST NA PRIORITNÍ OPATŘENÍ NÁRODNÍHO PROGRAMU REFORMY ČR	51
VAZBA NA PROJEKTY DO FONDU SOUDRŽNOSTI	52
VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ (NAPŘ. DOKUMENTY EU, ČR, OSTATNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY)	57
ZÁKLADNÍ SOUVISLOSTI PRIORITNÍ OSY 1 S NÁRODNÍM ROZVOJOVÝM PLÁNEM ČR A NÁRODNÍM STRATEGICKÝM REFERENČNÍM RÁMCEM	65
INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 1 - VÝSLEDKY A VÝSTUPY	68
INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 2 - VÝSLEDKY A VÝSTUPY	80
INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 3 - VÝSLEDKY	86
ZJEDNODUŠENÉ SCHÉMA IMPLEMENTAČNÍHO USPOŘÁDÁNÍ	88
ÚROVNĚ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU	92
PROCES HODNOCENÍ A VÝBĚRU PROJEKTŮ	93
FINANČNÍ TOKY	101
ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ	104
PRIORITNÍ OSY PODLE ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ (V EURO A BĚŽNÝCH CENÁCH)	104
DĚLENÍ PODLE LET A FONDŮ (V EURO A BĚŽNÝCH CENÁCH)	105

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ATEM	Ateliér ekologických modelů v oblasti ochrany ovzduší
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČSÚ	Český statistický úřad
EP	Evropský parlament
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudržnosti/Kohezní fond (CF)
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie (ICT služby – část produkčního odvětví ICT sektor podle klasifikace OECD zahrnující /velko/obchod, pronájem, telekomunikace, software apod.)
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises Společné evropské zdroje pro malé a střední podniky
JPD 2	Jednotný programový dokument pro Cíl 2 regionu NUTS 2 Hl. m. Praha
JPD 3	Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 Hl. m. Praha
MHMP	Magistrát hl. m. Prahy
MSP	malé a střední podniky
NUTS	statistická územní jednotka používaná v rámci Evropské unie
OZF MHMP	Odbor zahraničních vztahů a fondů Evropské unie Magistrátu hl. m. Prahy
SEA	strategické hodnocení vlivu koncepce na životní prostředí
SROP	Společný regionální operační program
STR ÚRM	Odbor strategické koncepce Útvaru rozvoje hl. m. Prahy
TEN-T	Transeuropean Network – Transport = dopravní transevropské sítě